Dzisiaj 16 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marjan Chełmikowski, wiadomości potocznych Wiktor Ulma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 519

Poznań, poniedziałek dnia 10 listopada 1930

Rok XXV

Pożyczki i wybory

Tak się u nas w okresie pomajowym jakoś składa, że zawsze wybory łączą się z pożyczkami zagranicznemi. Tak było w r. 1928, tak jest i teraz. Zachodzi jednak między obiema sytuacjami pewna, dość poważna różnica. Przed poprzedniemi wyborami wzięto pożyczkę, a obecnie się o niej — mówi.

Mówi się nawet nie o jednej. Wypłynęła więc przedewszystkiem na nowo pożyczka pod dzierżawę monopolu zapałczanego, a raczej przedłużenie obecnej na 25 lat, przyczem nie dość jeszcze dokładnie wiadomo, czy termin ten ma się liczyć od daty zawarcia umowy, a więc ewentualnie od roku obecnego, czy od r. 1940, kiedy kończy się obecna dzierżawa. Suma pożyczki ma być stosunkowo nieznaczna: 20—30 miljonów dolarów. Oprocentowanie podwójne: oficjalne na 7 proc. i ukryte, w formie podwyższenia ceny zapałek, z czego — według obecnej umowy — skarb miałby połowę zysku, a drugą połowę dzierżawca, czyli szwedzki król zapałczany Ivar Kreuger. Wiadomości te, podane przez prasę warszawską, nie zostały urzędowo, ani nieurzędowo zaprzeczone.

Mówi się także o wielkich inwestycjach w ruchu autobusowym, gdzie znowu duże zainteresowanie wykazuje szwajcarsko - niemiecka firma Saurera, która niedawno weszła w ścisłe stosunki z państwowemi fabrykami samochodów. Sfery gospodarcze — jak świadczy o tem uchwała warszawskiej Izby Przemysłowo - Handlowej — są zaniepokojone widmem formalnego, czy faktycznego monopolu autobusowego.

Wreszcie ożyły wiadomości o nowych ofertach elektryfikacyjnych, przyczem — rzecz znamienna — pewne organy prasy „sanacyjnej" ciągle jeszcze nie mogą przeboleć niefortunnej sprawy Harrimana.

Jednem słowem: „Wybierzcie, obywatele, większość „sanacyjną", to spłynie na was deszcz dolarów!" Nie będziemy w tej chwili bliżej rozpatrywali tych rzeczy. Przyjdzie na to kolej w swoim czasie, gdy — o ile są to sprawy realne — znajdą się one w Sejmie. Jedno bowiem nie ulega wątpliwości, a mianowicie to, że bez gwarancji Sejmu się nie obejdzie. A skoro tak, to społeczeństwo narazie niech się postara o to, by Sejm nie miał takiej większości, która się zgodzi na każde, choćby najcięższe warunki. Są pożyczki, które zamiast błogosławieństwa stają się przekleństwem gospodarczem. A obecna sytuacja nasza nie jest podłożem dla dobrej pożyczki. Ci, co mają pieniądze, widzą o tem lepiej niż niektórzy ludzie u nas.

P. minister Matuszewski w przemówieniu na cześć odjeżdżającego p. Deweya powiedział: „Jest rzeczą bardzo charakterystyczną, że pożyczki zagraniczne Polski wówczas tylko dochodziły do skutku, gdy pozbawione zdolności do wyłonienia władzy ciała ustawodawcze dobrowolnie rezygnowały ze swoich uprawnień, bądź też, gdy je do tej rezygnacji zmuszono. Operacje kredytowe Polski przypadają prawie w całości na dwa okresy — na okres pełnomocnictw, któremi Sejm zrzekł się swych pełnomocnictw na rzecz gabinetu Władysława Grabskiego, i na okres pomajowy, gdy stabilizacja i obliczalność stosunków oparta została na innej podstawie, niż poprzednio, a mianowicie na woli i decyzji marszałka Piłsudskiego.

Wydaje nam się, że ten ustęp przemówienia p. Matuszewskiego — może potrzebny dla użytku wewnętrznego w obozie rządowym — był jednak ze stanowiska ogólnego — zbędny. Technicznie rzecz biorąc, nie można sobie wyobrazić, aby Sejm prowadził i finalizował pertraktacje pożyczkowe. Muszą tu być zawsze w grze takie czy inne pełnomocnictwa. Natomiast pod względem merytorycznym chyba sam p. minister skarbu nie wierzy w to, aby łatwiej było dostać pożyczkę rządowi, nie mającemu oparcia w Sejmie, niż takiemu, który może mówić w imieniu i swojem i większości Sejmu. Wyjątek jest tylko jeden, a mianowicie ten, gdy rząd przyjmuje takie warunki, których Sejm nie odważyłby się zaakceptować. Ale, chyba minister skarbu nie chciał nasunąć podobnego przypuszczenia....

W każdym razie obecnie jest inaczej, niż w dwóch wypadkach, wymienionych przez p. ministra skarbu. Dzisiaj sytuacja jest taka, że rząd bez Sejmu pożyczki nie dostanie (kto wie, czy dostanie ją i z Sejmem!). A skoro tak jest, mówmy przedewszystkiem o wyborach, a potem dopiero o pożyczkach.

Atmosfera wyborcza najmniej nadaje się do operacyj pożyczkowych, oczywiście o ile chodzi o interes dłużnika. Bo wierzyciel lubi wyzyskiwać właśnie takie sytuacje, gdy nad chłodną rozwagę biorą u dłużnika górę namiętności.

M. K

Kandydaci listy narodowej nr. 4 w okręgu ostrowskim

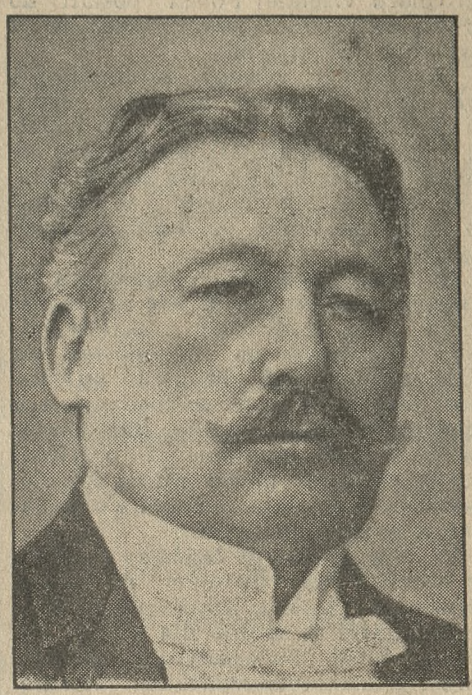

Trąmpczyński Wojciech, prawnik. Były marszałek Sejmu i Senatu, b. członek Rady Obrony Państwa. Zasłużony obrońca sprawy polskiej za czasów niewoli w parlamencie niemieckim i Sejmie pruskim.

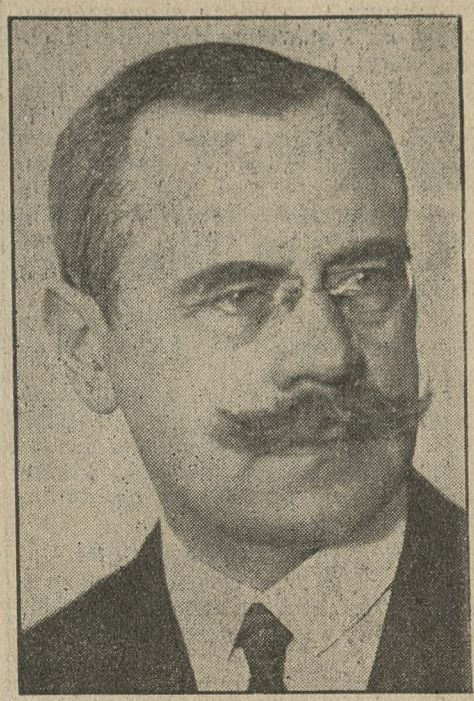

2) Dr. Winiarski Bohdan, profesor prawa międzynarodowego na uniwersytecie poznańskim. Delegat państwa polskiego na konferencję międzynarodową w Genewie. B. poseł na Sejm i wiceprezes parlamentarnego Klubu Narodowego.

3) Dr. Harembski Wincenty, lekarz w Odolanowie. Gorliwy działacz, kierownik Młodych OWP., członek zarządu Związku Tow. Powstańców i Wojaków DOK. VII. Członek rady miejskiej i sejmiku powiatowego.

4) Mędlewski Roman, kupiec w Ostrzeszowie. Znany działacz społeczny, oficer W. P., członek rady miejskiej i wielu stowarzyszeń narodowych.

Kobiety pomorskie za listą nr. 4

Wielkie zebranie w Toruniu

Toruń, 10. 11. (Tel. wł.) We wczorajszą niedzielę odbyło się w Strzelnicy wielkie zebranie kobiet toruńskich. Przemawiali kandydaci do Sejmu listy narodowej nr. 4, pp. Zofja Doerfferowa i red. Sacha. Obszerne i trafne wywody mówców zebrane kobiety oklaskiwały z zapałem. Jest rzeczą pewną, że wszystkie narodowo uświadomione kobiety w Toruniu oddadzą głosy swoje na listę nr. 4.

Zebranie odbyło się wśród niezamąconego spokoju, co należy zawdzięczać dobrze zorganizowanej straży Młodych Obozu Wielkiej Polski u wejścia na salę.

Pociągamy do odpowiedzialności komisarza wyborczego na okręg Poznań-miasto

Komisarz wyborczy na okręg Poznań - miasto, p. dr. Dembowski, obchodzi obwodowe komisje wyborcze, przekonywując je, że głosowanie w dniu wyborów rzekomo tylko może być tajne, ale tajnem być nie musi, że przeto należy dopuścić procedurę ewentualnego jawnego głosowania. Ponadto p. dr. Dembowski usiłuje przekonać komisje obwodowe, że parawany, za któremi się głosowanie ma odbyć, są zbędne.

Pełnomocnik listy narodowej na miasto Poznań, p. red. Powidzki, wnosi do przewodniczącego okręgowej komisji wyborczej, p. dr. Cypriana, stanowczy protest przeciwko bezprawnemu przez p. dr. Dembowskiego wywieraniu nacisku na komisje obwodowe. Ponadto będzie stawiony do prokuratury wniosek o pociągnięcie p. dr. Dembowskiego do odpowiedzialności karnej na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rz. P. z 12 września b. r. o ochronie wyborów.

W ostatniej chwili dowiadujemy się, że poznańska komisja okręgowa zarządziła, co należy, celem zabezpieczenia tajności wyborów.

Rodacy na prowincji! Dopilnujcie tego wszędzie zawczasu, w każdem mieście, w każdej wsi. Od tego zależy wiele

Wiec akademicki we Lwowie

Lwów, 10. 11. (Tel. wł.). Odbył się tu wczoraj przedwyborczy wiec akademicki, na którym przemawiali kandydaci z listy nr. 4. W pewnej chwili chciała się wedrzeć na salę bojówka. Młodzież jednakże unieszkodliwiła ją. Po wiecu uformowano wielki pochód, który udał się pod pomnik Mickiewicza. (w)

4 Lista Narodowa staje do wyborów, aby wywalczyć ŻYDOM masowe osadnictwo w Palestynie. 4

Manifestacje w Poznaniu na rzecz listy narodowej nr. 4

Szarże policji konnej — Szereg osób ranny — Aresztowania

Wczoraj Poznań był widownią wstrząsających zajść, które trwały niemal przez cały dzień.

W nocy z soboty na niedzielę nieznane indywidua oblepiły szyby wystawowe, parkany itp. plakatami wyborczemi B. B. Ten niekulturalny i kolidujący z obowiązującemi przepisami postępek wywołał w mieście powszechne oburzenie. Właściciele domów i sklepów przystąpili natychmiast do oczyszczania swoich kamienic i szyb wystawowych z nalepionych plakatów.

Przy tej sposobności doszło do zajść wręcz niezwykłych.

Tak np. na Chwaliszewie, kiedy właścicielka domu nr. 3/4 p. Władysława Maliszewska poczęła zrywać plakaty B. B., naraz zjawiło się trzech posterunkowych, zwracając się do p. M. temi słowy: „Jakiem prawem pani zdziera te odezwy?" — „Nie pozwolę zanieczyszczać mego domu" — odparła właścicielka.

Wówczas policjanci rozpoczęli panią M. indagować i spisywać protokół. Na miejscu zebrały się duże tłumy, które głośno wyrażały swą sympatję dla p. Maliszewskiej. Po pewnym czasie posterunkowi odeszli w kierunku miasta, oświadczając, że właścicielka „i tak zostanie pociągnięta do odpowiedzialności".

Około godz. 12,30 w południe zebrały się na placu Wolności liczne rzesze młodzieży, która, przechadzając się chodnikami, poczęła demonstrować na rzecz listy narodowej. Wznoszono gromkie okrzyki: „niech żyje Wojciech Trąmpczyński!", „niech żyje Roman Dmowski!", „niech żyje czwórka!" itd. Publiczność, tłumnie o tej porze wypełniająca plac Wolności, żywo solidaryzowała się z manifestantami. Odśpiewano „Rotę".

Wśród zgromadzonych tłumów powstała wielka wesołość, gdy manifestanci poczęli obnosić drewnianą trumienkę z napisem „Tu spoczywa BB." i dwie doskonale wykonane kukły. Jedna z nich przedstawiała pejsatego Żyda, który — jak głosił napis — miał przedstawiać Uszera Mendelsohna, kandydata listy państwowej B. B. (nr. 1). Na przedzie kukły widniał napis: „Wszyscy Żydzi i masoni głosują na listę nr. 1". Druga kukła przedstawiała „arcybiskupa" marjawickiego Kowalskiego i nosiła napis: „Marjawici głosują na listę nr. 1."

W pewnym momencie na placu pojawiły się liczne oddziały policji pieszej i konnej, która rozpoczęła szarżować na zgromadzone tłumy. Z wiadomej przyczyny nie możemy wchodzić w szczegółowy opis zajść; ograniczamy się do stwierdzenia, że cały szereg osób został ciężko pobity i poraniony kolbami karabinowemi. Policjanci konni wjeżdżali nawet do bram domów i na podwórza, gdzie chroniła się publiczność.

M. in. ciężko poraniony został student wydziału prawno - ekonomicznego, p. Franciszek Pączkowski, członek korkoracji „Masovia", którego odwiozło Pogotowie Lekarskie (tel. 55-55).

P. Pączkowski został uderzony kolbą karabinu w głowę w chwili, gdy znajdował się w klatce schodowej Domu św. Wojciecha, gdzie schronił się wraz z kilku innemi osobami przed policją konną, która wjechała na chodnik. Uderzenie kolby przecięło mu czapkę i zadało ranę na głowie długości 6 cm. Nadto p. Pączkowski został uderzony szablą i kolbą w rękę i plecy, ulegając ciężkiemu potłuczeniu.

Zalanego krwią i słaniającego się koledzy podtrzymali i wezwali telefonicznie Pogotowie Ratunkowe. Lekarz Pogotowia zszył ranę na głowie i zaopatrzył rękę.

Student Radomski, członek korp. „Baltia" ma zmasakrowaną twarz i złamaną kość nosową od uderzenia kolbą. Student Rytlewski, członek tejże korporacji, otrzymał silne uderzenie w głowę.

Niezależnie od tego jeszcze szereg osób, m. in. i kobiety, zostało potłuczonych kolbami, bądźteż potratowanych kopytami końskiemi.

Policjanci odebrali manifestantom zarówno wspomnianą trumienkę, jak obie kukły i odnieśli je na komendę policji.

W godzinach południowych odbywał się w sali kina „Metropolis" wiec B. B. Dla ochrony tego wiecu skonsygnowana była na Piekarach wielka liczba policji pieszej i konnej. Przebieg wiecu był bardzo blady. Po wiecu grupka jego uczestników, idąc środkiem ulicy, śpiewała „Pierwszą Brygadę", przyczem po bokach jechała policja konna. Publiczność wznosiła pod adresem „sanatorów" nieprzyjazne okrzyki. Na alejach Marcinkowskiego grupka „sanatorów" została rozproszona przez młodzież narodową.

W związku z temi zajściami jedną osobę aresztowano i odprowadzono na komendę policji.

Do zajść doszło również na placu Nowomiejskim, gdzie tłum przybrał wrogą postawę wobec członków „sanacyjnej" Legji Mocarstwowej, którzy schronili się do bramy. Policja konna kilkakrotnie rozpraszała tłum.

Niepokoje trwały do godz. 15-tej.

Szereg osób aresztowano. Jednego z przytrzymanych dwaj konni policjanci, jadąc szybko, wlekli między sobą za ręce.

Między aresztowanymi znalazło się również 2 fotografów, którzy robili zdjęcia w czasie zajść, a mianowicie fotograf „Kurjera Poznańskiego" i „Jlustracji Polskiej" p. Bilażewski, oraz fotograf „Światowida". Na komendzie policji odebrano im klisze, które wywołał policyjny fotograf Reder. Fotografów interpelowano o zezwolenie fotografowania na ulicy, następnie po zapisaniu adresów wypuszczono o godz. 14 min. 15. Z 11 kliszy p. Bilażewskiego wywołano 3 i oświadczono mu, że inne są nienaruszone, gdy tymczasem okazało się, że zaświetlono jeszcze 2 klisze.

Na wieczór godz. 20 zwołany został przez Akademicki Narodowy Komitet Wyborczy do sali p. Jarockiego przy ul. Masztalarskiej wielki przedwyborczy wiec akademicki. Kiedy zaczęli napływać studenci, zastali przed domem, gdzie wiec miał się odbyć, policjantów z karabinami, którzy oświadczyli, że wiec został zakazany przez kierownika Urzędu Bezpieczeństwa, p. Drosta.

Wówczas studenci, którzy przybyli na wiec, podążyli na plac Wolności, gdzie utworzyli długi pochód, obchodząc plac dwójkami. Wszyscy manifestanci mieli za kapelusze zatknięte kartki z liczbą 4.

Do akademików przyłączyły się liczne rzesze publiczności, tak, że tłum wzrósł do liczby conajmniej pięciu tysięcy osób. W pewnym momencie manifestanci skupili się na środku placu, gdzie wznieśli okrzyki na cześć listy narodowej nr. 4, Trąmpczyńskiego i Dmowskiego, powtórzone z niesłychanym zapałem przez tłum.

Wówczas zjawiła się znów policja konna i piesza. Policja konna szarżowała na jezdni i na chodnikach na zgromadzoną publiczność, która chroniła się do bram domów, na taras Esplanady itd. Nie szczędzono razów kolbami.

Znowu aresztowano szereg osób, podobnie jak w południe. Jednego z aresztowanych konni policjanci ciągnęli między sobą przez ulicę 27 Grudnia.

Ogółem aresztowano w ciągu całego dnia ponad 30 osób, z czego połowę przewieziono do więzienia sądowego. Resztę w ciągu nocy, po przesłuchaniu przez prokuratora zwolniono.

Do późnej nocy na ulicach gromadziły się tłumy, między któremi krążyły liczne patrole policji konnej i pieszej.

Wystąpienie Poznańskiego Komitetu Akademickiego

Poznański Komitet Akademicki, jako naczelna reprezentacja studentów Uniw. Poznańskiego i W. S. H zwrócił się dziś do J. M. Rektora prof. Kasznicy z prośbą o interwencję w sprawie wczorajszych zajść i aresztowanych studentów. P. Rektor udał się w tej sprawie do wojewody.

Równocześnie Poznański Komitet Akad. zwrócił się do wszystkich poszkodowanych studentów i studentek oraz do świadków zajść, by zgłaszali się do biura P. K. A. (Poznań, św. Marcin 40, I ptr.), celem złożenia odpowiednich zeznań, które byłyby następnie przedstawione władzom Uniwersytetu i W. S. H.

Zebranie wyborcze — wśród oblężenia

Dzielna postawa Młodych O. W. P.

Grodzisk, 9 listopada.

Na godzinę 12 i pół zwołane było dzisiaj do sali p. Jarosza zgromadzenie wyborcze obozu narodowego z przemówieniem p. dr. M. Seydy. Ponieważ „Strzelec" w Grodzisku jest dość silny, i były wiadomości, że na niedzielę ściąga „sanacja" do Grodziska bojówki z sąsiednich miast i z Poznania, przeto Młodzi Obozu Wielkiej Polski posłali do Grodziska również pomoc wydatną z Poznania i Wolsztyna.

Organizacja obrony zgromadzenia była nader sprawna. Od drzwi wchodowych przy ulicy, poprzez sień i klatkę schodową aż do sali, znajdującej się na piętrze, ciągnęły się dwa szeregi Młodych zwartemi łańcuchami. Wpuszczano wyłącznie osoby, posiadające zaproszenia.

Bojówka „strzelecka", składająca się z mętów społecznych w sile kilkudziesięciu ludzi, próbowała przedewszystkiem zatarasować na ulicy dostęp do drzwi wchodowych. Mimo to publiczność napływała, idąc wzdłuż szpaleru Młodych na piętro, na salę. Bojówkarze poczęli rzucać kamienie i przybrali groźną postawę nawet wobec ks. Nowaczkiewicza, udającego się na zgromadzenie, grożąc mu kijami.

W pewnej chwili bojówka rzuciła się wśród wycia szturmem na drzwi wchodowe, została jednak przez Młodych odparta w sposób dla siebie dotkliwy. Ataki powtarzały się, każdorazowo z tym samym wynikiem. Nie pomogły też butelki z cuchnącemi gazami, wrzucone do sieni, w której bezzwłocznie otworzono okna. W zamęcie bojówkarze przez omyłkę zranili poważnie jednego z własnych ludzi, przecinając mu skroń, tak, że krew zalała mu całą twarz.

Podczas zwycięskiego odpierania ataków przez Młodych na dole, co trwało przeszło pół godziny, dr Seyda na sali w płomiennych słowach piętnował bandytyzm i całą „sanację moralną" i zapalał zgromadzonych do spełnienia obowiązku w imię ideałów, do werbowania liście narodowej zwolenników na każdym kroku i do sprowadzenia do urny wyborczej — każdy dziesięć osób, pozyskanych dla listy nr 4. Entuzjazm panował wśród zgromadzonych nie do opisania; wezwania mowcy podchwytywano co chwila gromkiemi okrzykami, wyrażającemi pogardę dla „sanacji" i jej bandytyzmu, a najgorętszy zapał dla walki o zwycięstwo listy narodowej.

Policja była zaabsorbowana tem, co się działo na dole. Gdy starszy przodownik dotarł do sali i oznajmił, że rozwiązuje zebranie, dr Seyda był już właśnie ukończył swoje przemówienie. Zebrani wznieśli raz jeszcze potężny okrzyk: „Niech żyje lista narodowa!" i odśpiewali „Rotę".

Na dole policja zapisywała wszystkich wychodzących, którzy podawali swe nazwiska z całą gotowością. Uprzednio już aresztowano kilku Młodych, ale ich wnet wypuszczono. Jeżeli przy wychodzeniu na ulicę nie doszło do przelewu krwi, stało się to dzięki panowaniu nad sobą wiecowników i dyscyplinie Młodych z jednej strony a utrzymaniu między nimi a bojówką dystansu przez policję.

Grodzisk doznał wskutek dzisiejszych wypadków silnego wstrząśnienia w duchu narodowym.

Strzały do zgromadzonych narodowców

Rawicz, 10 listopada.

Wczoraj — na godz. 4 po południu Narod. Komitet Wyborczy w Rawiczu zwołał za zaproszeniami wielkie zebranie przedwyborcze do sali Strzelnicy. Już na długo przed oznaczoną godziną zaczęły płynąć tłumy publiczności, zapełniając ogromną salę. Z górą 1000 osób było obecnych na sali. Zebranie zagaił i przewodniczył prezes miejscowego Koła S. N. p. adwokat Borkowski, witając zgromadzonych i kandydatów na posłów pp. Kaweckiego i Lasotę. W przemówieniu swem podniósł następnie potrzebę współdziałania z rządem polskim wbrew temu jak było za zaborców, jak to współdziałanie musi być rozumne, to znaczy muszą być wskazywane i krytykowane te działania, które są złe, bo tylko wtedy będą w Polsce takie rządy, jakie odpowiadają naprawdę woli całego społeczeństwa. Następnie zabrał głos p. I. Kawecki. W sposób ścisły omówił zagadnienia ustrojowe, analizując projekt zmiany konstytucji, przedstawiony w Sejmie przez Stronnictwo Narodowe i Blok Bezpartyjny. W momencie, kiedy zebrani zasłuchani byli w wywody mówcy — z zewnątrz sali posypały się strzały, rozbijając piękne witrażowe szyby, i grad kamieni. Powstał popłoch, na szczęście momentalnie opanowany. Kule przeszły ponad głowami zebranych. Jedną z kul browningowych znaleziono i przy protokóle oddano policji.

Samorzutnie zaintonowano „Rotę", którą odśpiewano z potężnem uczuciem. Przerwaną mowę kontynuował dalej p. I. Kawecki i w słowach wstrząsających do głębi sumienie polskie wykazał przed jak wielkiem niebezpieczeństwem dla całego kraju stoimy, jeśli tego rodzaju wybryki i haniebne napaści na spokojnych obywateli są możliwe. Mówca świetnemi zwrotami odwoływał się do poczucia odpowiedzialności, za losy Ojczyzny u wszystkich Polaków i Polek, stwierdzając, że największem złem w Polsce jest bierność ludzi uczciwych, która jest stokroć gorszą od działania ludzi nikczemnych. Niech te strzały zapadną w serca i mózgi polskie, niech one przypominają dzień po dniu, że takiemi strzałami morduje się polskie sumienie, polski rozum, polskie serce.

Poszczególne momenty tej wspaniałej mowy przerywane były oklaskami, to też, gdy mówca skończył, nastrój zebranych wyraził się w niemilknących okrzykach na cześć Narodu Polskiego, listy nr. 4 i marszałka Trąmpczyńskiego.

W spokoju i powadze przewodniczący p. Borkowski zamknął potem to olbrzymie zebranie, które na długo pozostanie w pamięci Rawiczan.

rw 6361

Narodowa Organizacja Kobiet

zwołuje

we wtorek, dnia 11 b. m. o godz. 19,30

w sali Królowej Jadwigi, Aleje Marcinkowskiego 1,

Zebranie przedwyborcze kobiet - katoliczek.

Przemawiać będą pp. Helena Grossmanówna i red. Piestrzyński.
Wstęp tylko za zaproszeniami.

Wyniki wyborów w Austrji

Porażka partyj rządowych

Wiedeń, 10. 11. (Tel. wł.). Według dotychczasowych danych i ogólnych obliczeń wczorajsze wybory do narodowego zgromadzenia przyniosły sukces socjalistom. Otrzymali oni około 1 623 000 głosów (w roku 1927 — 1 550 000).

Partje „obywatelskie" otrzymały 1 545 881 głosów (w r. 1927 — 1 980 000). Bez mandatu pozostali „hitlerowcy" mimo otrzymanych 98 000 głosów. Również bez mandatu pozostali komuniści.

Według nieoficjalnych obliczeń podział mandatów narodowego zgromadzenia przedstawia się następująco: socjaliści 72 (71), chrześcijańscy-demokraci i członkowie Heimwehry 66 (73) narodowy blok gospodarczy i związek chłopski (partja Schobera) — 19 (w r. 1927 — 12 mandatów w tem wszechniemcy — 9 mandatów), blok „Heimatwehry" — 8 mandatów.

Wiedeń, 10. 11. (Tel. wł.). W Styrji i w Koryntji odbyły się wczoraj również wybory do landtagu obu prowincyj. Wybory miały przebieg spokojny. Jak donoszą z Grazu, do landtagu wybrano 17 socjalistów (21), 16 chrześcijańskich - demokratów (17), 8 członków grupy Schobera i 6 członków bloku „Heimwehry".

Według doniesień z Klagenfurthu do landtagu weszli: 15 socjalistów (16), 8 członków bloku Schobera, 6 chrześc.-demokratów, 3 członków Heimwehry, 2 hitlerowców, 2 członków partji Słoweńców. Bez mandatu pozostali komuniści.

Wiedeń, 10. 11. (Tel. wł.) Wynik wyborów do narodowego zgromadzenia nie przyniósł wyjaśnienia. Gabinet Vaugoina-Stahrmenberg nie uzyskał większości. Sam kanclerz w swoim okręgu przepadł, a Starhemberg, dowódca „Heimwehry" i minister spraw wewnętrznych razem ze swoim kolegą dr. Steidlem nie uzyskali większości w okręgach. Do parlamentu wejdą tylko na podstawie obliczeń ogólno-państwowych (lista państwowa).

Niemałą porażkę ponieśli w kilku okręgach chrześcijańscy - demokraci ks. dr. Seipla, którzy dotąd stanowili czołową partję w zgromadzeniu narodowem. Obecnie miejsce ich zajęli socjaliści. Sukces zdobył również b. kanclerz Schober.

Wiedeń, 10. 11. (Tel. wł.) Według doniesień z Eisenstad wybory do landtagu Burgenlandu dały następujący wynik: chrześć.-socjal. 14 mandatów, socjaliści 13 mandat., blok Schobera 5 mandatów.

Od redakcji: Wybory w Austrji oznaczają porażkę rządowych chrześcijańskich - demokratów, którzy występowali w akcji wyborczej wspólnie z przedstawicielami prorządowej organizacji bojowej, jaką jest „Heimwehra". Socjaliści, mimo stosowanych wobec nich represyj, zwiększyli nawet swój stan posiadania o 1 mandat. Aby utrzymać się przy władzy rząd p. Vaugoina będzie musiał porozumieć się z grupą p. Schobera, którego niedawno chrześcijańscy-demokraci odsunęli ze stanowiska kanclerza. P. Schober jest również prawicowcem, cieszy się jednak dużem zaufaniem zagranicy, gdyż jest przeciwnikiem bojowej organizacji „Heimwehry", z którą tak nieopatrznie połączyli się chrześcijańscy-demokraci.

Znowu koncesja ze strony Polski na rzecz Niemiec

Niemcy wyrażają zadowolenie z nowej umowy węglowej

Berlin, 10. 11. (Tel. wł.) Donosiliśmy, iż rokowania polsko - niemieckie w sprawie uregulowania zbytu węgla na rynku środkowo-europejskim, w szczególności na Węgrzech i w Austrji są na ukończeniu. Zawarta ma być umowa której mocą uregulowanie zbytu nastąpić ma na tej podstawie, że Polska, która wywoziła dotychczas z Górnego Śląska np. do Austrji dziesięciokrotnie więcej, aniżeli Niemcy i była dla węgla niemieckiego poważną konkurentką, zgodziła się obecnie na to, iż wywozić będzie tylko 84½ procent ogólnego zapotrzebowania tych krajów, zaś Niemcy 15½ procent. Umowa ta dotyczy tylko rewiru węglowego polskiego i niemieckiego Górnego Śląska.

Jest to ze strony Polski, jak przyznaje prasa niemiecka, niebywała koncesja, z której też Niemcy są niezmiernie zadowoleni. Jak oświadcza jeden z dzienników demokratycznych, tak doniosłą koncesję mogła uczynić Polska, chyba tylko w nadziei, że traktat handlowy polsko-niemiecki będzie wkrótce ratyfikowany.

A więc znowu olbrzymie koncesje ze strony Polski na korzyść Niemiec!

O ograniczenie czasu służby wojskowej

Zawiłe debaty na komisji rozbrojeniowej — Stanowisko Litwinowa wobec wniosku polskiego

Genewa, 10. 11. (Tel. wł.) Na sobotniem posiedzeniu przygotowawcza konferencja rozbrojeniowa debatowała nad sprawą ograniczenia służby wojskowej.

Ze strony niemieckiej hr. Bernstorff stawił wniosek o ograniczenia kontyngentu rocznego sił zbrojnych oraz czasu trwania służby dla krajów, posiadających obowiązkową służbę wojskową.

Wniosek ten zwalczało zdecydowanie wielu mówców, m. in. przedstawiciele Francji, Italji, Japonji, Polski, Grecji, Czechosłowacji, Rumunji, Jugosławji, Belgji i Turcji. Ostatecznie wniosek został odrzucony. Za wnioskiem głosowali jedynie przedstawiciele Rosji Sowieckiej, Chin, Szwecji, Norwegji i Holandji.

Po odrzuceniu propozycji niemieckiej przystąpiono do dyskusji nad złożoną polską poprawką do projektu konwencji. Poprawka ta przewiduje określenie maksimum czasu trwania służby wojskowej. Dotychczas projekt odnośnego artykułu konwencji przewidywał, że maksimum czasu służby określane będzie dla każdego państwa z osobna. Propozycja polska natomiast polega na ustaleniu w ewentualnej konwencji granicy maksimum dla wszystkich państw, posiadających system poborowy. Wysokość tej granicy, ustalona na konferencji, miałaby jednak oprzeć się na okresach, przyjętych w większości państw.

Wniosek polski spotkał się naogół z przychylnem przyjęciem. Delegat angielski wysunął propozycję, zbliżoną do polskiej. Następnie zabierali głos przedstawiciele Rumunji, Szwecji, Czechosłowacji, Persji, Francji i Belgji, którzy wszyscy wypowiedzieli się za polskiem sformułowaniem odnośnego artykułu projektu konwencji. Na czoło przeciwników polskiej propozycji wysunął się tym razem Litwinów, który powiedział, że ograniczenie czasu służby nie ma praktycznego znaczenia. Stanowisko to wynika ze stanu rzeczy w Rosji Sowieckiej gdzie służba czynna trwa 5 lat. Dalszy ciąg dyskusji nad wnioskiem polskim odbędzie się dzisiaj.

Przeciw zohydzaniu duchowieństwa

Protest księży dziekanatu lubawskiego

Toruń, 10. 11. (Tel. wł.) Dzisiejsze wydanie „Słowa Pomorskiego" zawiera nadesłany przez księży dziekanatu lubawskiego list, w którym księża wyrażają energiczny protest przeciwko zohydzaniu duchowieństwa przez „sanacyjny" „Dzień Pomorski" (redagowany przez p. Brzega-Piskozuba). — Gadzinowe to pismo w związku z morderstwem, popełnionem w kościele w Lubawie, czyni zarzuty ks. Langemu, jakoby nie zrobił co należy, aby podnieść poziom moralny młodzieży.

Aresztowanie b. posła Berezowskiego i dwóch działaczy narodowych

Warszawa, 10. 11. (Tel. wł.) W niedzielę rano aresztowano na stacji Szepiedowo w powiecie Wysokiem Mazowieckiem b. posła Zygmunta Berezowskiego, który jechał na wiec do Briańska. Wraz z nim aresztowano p. Jana Roszkowskiego, działacza narodowego w tymże okręgu, Ludwika Heinricha, studenta uniwersytetu warszawskiego oraz Gozdowskiego, kandydata listy narodowej nr. 4 w tymże okręgu. Aresztowanych odwiedo więzienia w Wysokiem Mazowieckiem.

Zaznaczyć należy, że p. Roszkowskiemu ofiarowywano w tych dniach dobre stanowisko w sejmiku powiatowym pod warunkiem, że przestanie się zajmować sprawami publicznemi i agitacją na rzecz listy narodowej. P. Roszkowski propozycję odrzucił.

Prof. Znamierowski skazany

Dziś w południe w sądzie powiatowym odbył się termin publikacyjny w sprawie o zniewagę, wytoczonej przez prof. U. P. dr. Józefa Kostrzewskiego przeciw prof. U. P. Czesławowi Znamierowskiemu. Przewodniczący trybunału p. sędzia Długołęcki ogłosił wyrok, skazujący prof. Znamierowskiego na 3 dni aresztu. Publikacja wyroku odbyła się w przepełnionym szczelnie audytorjum.

Niski wymiar kary został uzasadniony wnioskiem o to zastępcy oskarżyciela. (k)

„Imponujący" wiec

Na sobotę zwołany został wielkiemi ogłoszeniami do sali Dworu Huggera (mieszczącej do 2 000 osób) wiec przedwyborczy „sanacyjnej" młodzieży akademickiej (t. zw. „demokratów"). Na „wiec" ten przybyło... 31 (dosłownie trzydzieści jeden) osób, wliczając w to już referentów.

„Wiec" chroniony był licznie skonsygnowaną policją pieszą i konną.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 10. 11. 1930 r.

Na dzisiejszej giełdzie panowała tendencja utrzymana.

Z papierów procent. wzgl. lokacyjnych płacono za 5 proc. poż. konwers. 47½% i za premj. dolar. 51.— (za sztukę 5 dol.). Z pap. Pozn. Ziem. Kredyt. poszukiwano 6 proc. listy żytnie po 17,50 (za 1 ctr. mtr.), natomiast oddawano 8 proc. listy dolarowe (stare) po 92 proc. (przy dew. 8.90) i robiono tranzakcje 8 proc. listami dolarowemi amortyzacyjnemi po 88 proc. wzgl. 4 proc. listami zast. konwert. po 37½%.

Akcje bankowe wzgl. przemysłowe bez obrotu i bez notowania.

Komunikat. Jutro, dnia 11 b. m., Giełda Pieniężna jest nieczynną.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału).

5% Pożyczka konwersyjna 47½% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziem. Kredyt. 92% O.
8% listy dolarowe w złocie amortyzacyjne 88% +
4% listy zast. konw. Pozn. Ziem. Kredyt. 37½% +

(Kurs w złotych).

6% listy żytnie Pozn. Ziem. Kred. 17,50 +
5% Pożyczka premjowa serja II 51.— P.

Tendencja utrzymana.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 10. 11. 1930 r.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: a) żyta 694,5 gr. (118,2 f. w. h.); b) pszenicy 744 gr. (126,4 f. w. h.); c) jęczmienia przemiałowego 667 gr. (113,1 f. w. h.); d) owsa 568,5 gr. (78,1 f. w. h.).

„Ceny orjentacyjne"
parytet Poznań

Żyto	17,75— 18,25
Usposobienie spokojne.	
Pszenica	23,50— 25,00
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień przemiałowy	19,00— 21,50
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień browarowy	25,00— 27,00
Usposobienie spokojne.	
Owies	17,00— 19,00
Usposobienie spokojne.	
Mąka żytnia wł. work. 65%	29,00
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% wł. work.	42,00— 45 00
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie	10,50— 11,50
Otręby pszenne	12,00— 13,00
Otręby pszenne (grube)	14,00— 15,00
Rzepak	43,00— 45,00
Groch Victoria	27,00— 32,00
Ziemniaki jadalne	2,00— 2,30

Ogólne usposobienie spokojne.

Ziemniaki fabryczne bez obrotów.

Możności zbytu pszenicy wpłynęły na podwyższenie jej ceny.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.9275 zł, w Gdańsku na Warszawę 8.924 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mk. w dewizach 212.27 do 212.57 zł, gotówką 211.82 zł; za 100 guld. gd. w dewizach 172,91 do 173,17 zł, gotówką 172,57 zł.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 10. 11. 1930 r.

Waluty **Gotówka**

Dolary St. Zjedn. tr.: 8.92½, sp.: 8.94½, kup.: 8.90½.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Holandja	359,10	360,00	358,20
Londyn	43,33	43,44	43,22
Nowy Jork	8,914	8,934	8,894
Nowy Jork kabel	8,923	8,943	8,903
Paryż	35,07	35,16	34,98
Praga	26,45	26,51	26,39
Szwajcarja	173,10	173,52	172,67
Wiedeń	125,65	125,76	125,34
Berlin	212,62		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje.

4 proc. inw. ser. ine sztuki	101,50
5% poż. premj. dol.	53,00
5% poż. konw.	48,50
3% poż. bud.	50,00
5% poż. kol. konw.	45,00

Akcje w złotych:

Bank Polski	161,00—161,25
Bank Zachodni	0,00— 70,00
W. T. F. Cukru	0,00— 33,00
Cegielski	0,00— 37,00
Lilpop	0,00— 23,25
Norblin	35,25— 35,50

Tendencja przeważnie utrzymana.

Komentarz.

Z papierów państwowych mocniejsza 7 proc. stabilizacyjna. Dla listów zast. tendencja niejednolita, dla akcyj przeważnie utrzymana. Z bankowych słabszy cokolwiek Bank Polski, Zachodni utrzymany, Cukier utrzymany, — z metalurgicznych utrzymany Lilpop, cokolwiek słabszy Cegielski i Norblin.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 10. 11. 1930 r.

Pszenica march. od st. załad. 75—76 kg.	251,00—252,00
Tendencja słaba.	
Żyto march. od stacji załad. 70—71 kg.	155,50—157,50
Tendencja słaba.	
Żyto meklemb 70—71 kg. cif Berlin sprzed.	0,00—163,00
Tendencja słaba.	
Jęczmień march. brow. od st. załadowania	184,00—210,00
Tendencja stała.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	168,00—178,00
Tendencja stała.	
Owies march. od st. załad.	141,00—151,00
Tendencja słaba.	
Mąka pszenna	29 25—37,75
Tendencja słabsza.	
Mąka żytnia przemiał do 60%	24,40—27,50
Tendencja słabsza.	
Ospa pszenna	8,00— 8,50
Tendencja utrzymana.	
Ospa żytnia	7,50— 8,00
Tendencja utrzymana.	
Groch Victoria	25 00—31,00
Groch dr. jadalny	24,00—26,00
Groch pastewny	19,00—21,00
Peluszka	19,00—20,00
Bób polny	17,00—18,00
Wyka	17,00—20,00
Makuch rzepakowy	8,50— 9,25
Makuch lniany	14,50—14,75
Wytłoki suche paryt. Berlin	5,30— 5,80
Śrót Soya	12,10—12,80
Ziemniaki jadl. białe i nieb. z Odenwald	1,00— 1,20
Ziemniaki jadalne czerwone	1,20— 1,40
Ziemniaki jadalne żółte	1,40— 1,60

Ogólna tendencja słabsza.

Notowania złotego w Berlinie
z dnia 10. 11. 1930 r.

Wypłaty na Warszawę	46,925—47,125
Noty wielkie	46,875—47,275

Wspaniały przebieg święta młodzieży

Niedzielne święto Stow. Młodzieży Polskiej związane również z uroczystością ku czci patrona młodzieży św. Stanisława Kostki wypadło imponująco. Rano we wszystkich kościołach parafjalnych odbyły się specjalne nabożeństwa z kazaniami. Młodzież z sztandarami brała gremjalny udział, przystepując zarazem do Stołu Pańskiego. Po południu delegacje Stowarzyszeń zebrały się na pl. Sapieżyńskim, skąd przy dźwiękach orkiestry wyruszył wspaniały pochód manifestacyjny do auli U. P. Długi ten korowód, nad którym unosił się las sztandarów, proporczyków i transparentów był serdecznie witany przez mieszkańców Poznania.

W auli estradę przybrano w zieleń i kwiaty, a w głębi ustawiono liczne sztandary otoczone sznurem młodzieży. Przed estradą tonął w powodzi zieleni obraz św. Stanisława Kostki. Wchodzącego na salę ks. Prymasa licznie zgromadzona młodzież witała z entuzjazmem. Na wstępie chór Stow. Mł. Polsko - katolickiej św. Kazimierza — Jeżyce, odśpiewał pod kier. p. Fr. Olszewskiego pieśń o św. Stanisławie, poczem uroczystość otworzył wielki przyjaciel młodzieży patron pozn. okręgu S. M. P. ks. prał. J. Prądzyński witając serdecznie ks. Prymasa oraz zgromadzonych.

„Wielkiego wychowawcy i mistrza młodzieży — mówił ks. prałat — obchodzimy dzisiaj święto. Nie zostawił tomów dzieł i rozpraw o treści pedagogicznej, a jednak należą mu się te zaszczytne tytuły, ogłoszone zresztą i zatwierdzone najwyższą powagą Kościoła, który proklamował św. Stanisława Kostkę Patronem młodzieży.

Zasady jego wychowawcze łatwo zamknąć w kilku zdaniach:

„Gdy świat prawi młodzieńcowi o ponętach bogactwa, karjery i wpływów, wtedy mówi św. Patron: Błogosławieni ubodzy w duchu. A historja ilustruje: Stanisław możnego wielkopańskiego domu syn, rzucił widoki na wielką przyszłość i wybrał gruby łatany habit w miejsce aksamitu i złotogłowia.

„Gdy młodość nieujarzmiona burzy się i niechętnie przyjmuje nakazy i zakazy, gotowa zawsze do sprzeciwu mówi jej św. Mistrz młodzieży — Błogosławieni cisi i którzy prześladowanie cierpią dla sprawiedliwości.

„Gdy świat nęci używaniem, gdy podnieca zmysły i wzywa młodzież do buntu przeciw prawości i czystości obyczajów, wtedy uczy św. bohater: Błogosławieni czystego serca. „Do wyższych rzeczy jestem stworzony". Nie martwym, biernym drogowskazem jest. św. Stanisław młodzieży, ale Przewodnikiem, idącym naprzód drogą, na którą wzywa.

Jest on wyrazem tej wielkiej nauki i praktyki wychowania, którą od wieków pełni św. Kościół katolicki, ów wielki fundator i założyciel szkół ludowych, średnich i uniwersytetów.

Wychowanie młodzieży za jeden z najpiękniejszych obowiązków uważa Kościół. Przez usta Piusa X. powołuje do stołu Pańskiego jaknajwcześniej, dopóki jeszcze świat nie zdołał zwarzyć uroku czystej młodości. Pius XI. wydaje wielki epokowego znaczenia manifest w Encyklice „o chrześcijańskiem wychowaniu młodzieży". —

Gdziekolwiek odtąd będzie się rozważało sprawy wychowania młodzieży, treścią i ośrodkiem dyskusji będzie owa „Magna charta" zagadnienia wychowawczego. Święto młodzieży zgromadziło nas na tej sali uroczystej.

Słuszną jest rzeczą, abyśmy zwrócili się do tego, który mandat wychowania na wszystkie czasy z rąk odebrał samego Chrystusa Pana, do Jego Namiestnika. Powstańmy z miejsc!— pochylcie się nisko — niziutko — do samej ziemi — sztandary w pokłonie Ojcu św. — Niech żyje wielki nauczyciel i Mistrz Młodzieży Jego świątobliwość Papież Pius XI."

Wszyscy powstali z miejsc, pochyliły się sztandary i na cześć Ojca św. wzniesiono żywiołowo trzykrotny okrzyk. Chór odśpiewał następnie „Gaude Mater Polonia", a członek S. M. P. Chruszczyński wygłosił udatną deklamację.

Zerwała się burza oklasków, gdy na estradę wszedł J. Em. ks. Prymas. W gorących i ojcowskich słowach zwrócił się do młodzieży z apelem, by wierną była swym wzniosłym i szlachetnym ideałom. Różna organizuje się młodzież pod różnemi hasłami dla różnych celów i różnej ideologji.

Młodzież zpod znaku S. M. P. w niezwykłych tych czasach tem zdecydowaniej i wierniej stać musi przy swych ideałach, które są wzniosłe i święte, a których nie wolno obniżać.

Frenetyczne oklaski były wymowną odpowiedzią, że wywody ks. Kardynała Prymasa wszystkim zapadły głęboko w dusze. Z kolei orkiestry Państw. gimn. im. św. Jana Kontego i im. Bergera odegrały pod kierunkiem prof. W. Drzewieckiego „Intermezzo" W. Drzewieckiego i „Marsz florentyński". Następnie efektownie wypadła deklamacja chórowa oraz improwizacja wygłoszona przez sympatyczną barcerską drużynę Wilków Morskich. Niespodziankę zgotowali uczniowie 4-tej szkoły wydziałowej, którzy pod kier. prof. Chudzińskiego odśpiewali „Walecznych tysiąc" w opracowaniu Niewiadomskiego i „Krakowskie wesele" — Nowowiejskiego.

Duże wrażenie wywarło na zebranych, gdy prezes okręgu S. M P. p. Goćwiński złożył imieniem całej zorganizowanej młodzieży polsko - katolickiej hołd ks. Prymasowi, zapewniając, że młodzież ta, nigdy nie zapomni o swych zasadach katolickich i że zawsze jest gotową stanąć w ich obronie. Na zakończenie wzniesiono okrzyk na cześć Dostojnego Gościa i odśpiewano hymn Młodzieży. (z)

Stronnictwo Narodowe

Koło Poznań - Śródka

Zebranie członków i sympatyków, obwodowych i mężów zaufania odbędzie się w poniedziałek, dnia 10-go b. m., w lokalu p. Pohla, — Chwaliszewo 37.

Na porządku obrad sprawy wyborcze. ZARZĄD.

Winiary i Urbanowo za listą nr. 4

W Urbanowie na salę p. Jędroszkowiaka zwołane zostało na niedzielę, 9 bm. o godz. 16 zamknięte zebranie przedwyborcze za zaproszeniami listy narodowej. Na zebraniu główny referat miał wygłosić p. red. Ryszard Piestrzyński. Policja choć to nie był wiec publiczny, nietylko że przybyła, ale zaczęła skrupulatnie zapisywać wszystkich wchodzących na salę. Postępowanie to — dotychczas jeszcze nie stosowane — wywołało powszechne zdumienie i liczne komentarze.

Zebranie zagaił p. red. Tadeusz Powidzki, któremu kilkakrotnie przerywano burzą oklasków. Zaledwie jednak powiedział kilka zdań przedstawiciel władzy policyjnej zebranie rozwiązał, twierdząc, że mówca zajmuje się „tylko" krytykowaniem członków rządu. Należy zaznaczyć, że p. Powidzki nie wymienił nazwiska ani jednego ministra i mówił zupełnie ogólnikowo.

W odpowiedzi na zarządzenie przedstawiciela władzy policyjnej powstał na sali entuzjastyczny nastrój. Wznoszono okrzyki na cześć listy nr. 4, oraz na cześć Dmowskiego i Trąmpczyńskiego.

Po wyjściu z sali Młodzi odśpiewali Hymn Młodych wśród podniosłego nastroju. Szanse listy narodowej wzmogły się na Winiarach i Urbanowie jeszcze więcej. Panuje tam zapał i wiara w zwycięstwo.

W sprawie zapisywania przez policję zaproszonych na zebranie gości miejscowi obywatele spisali protokół, który będzie zużytkowany we właściwy sposób.

Procesy bez liku

Pleszew, 8 listopada.

W powodzi procesów politycznych ostatnich czasów i nasz powiat pleszewski bierze wcale pokaźny udział, jak o tem świadczą wczorajsze rozprawy przed tutejszym sądem powiatowym.

Nasamprzód toczyła się z oskarżenia prokuratora rozprawa przeciwko b. posłowi N. P. R. p. Mikołajowi Naderowi o zniewagę Prezydenta Rzeczypospolitej. Przestępstwa tego miał się dopuścić na jakimś wiecu. P. Nader wykazał jednak, iż mówił wtenczas o projektach zmiany konstytucji i że, mówiąc ogólnie o uprawnieniach głowy państwa, nie mógł się dopuścić zniewagi osoby obecnego Prezydenta Sąd wydał wyrok uwalniający.

Druga rozprawa toczyła się przeciwko ks. prob. Kledzikowi z Boniszewic w pow. pleszewskim pod zarzutem wzywania publicznego do nieposłuszeństwa władzom. Pozwany miał według aktu oskarżenia na posiedzeniu prezesów i delegatów Kółek Rolniczych z pow. pleszewskiego nawoływać do niepłacenia podatków celem zamanifestowania przeciwko katastrofalnej sytuacji, w jakiej rolnictwo się znajduje. Ks. prob. Kledzik dowodzi tymczasem, co potwierdzili także dwaj świadkowie, ks. prob. Łagoda z Czermina i p. Morawski, że nie było to nawoływanie, tylko myśl rzucona, celem ewentualnego podania jej pod rozwagę na zjeździe delegatów w Poznaniu. Obaj świadkowie też już zaraz po owem zebraniu byli u p. starosty Siekierzyńskiego celem wypowiedzenia się w tej sprawie i stwierdzenia, iż wystąpienie ks. prob. Kledzika nie miało absolutnie cech, jakie mu zarzucają. Oskarżonego bronił adwokat p. Perż. I w tej sprawie sąd wydał wyrok uwalniający.

Trzecia wreszcie rozprawa toczyła się przeciwko p. red. Koniecznemu z Poznania, któremu wytoczył skargę prywatną starosta p. Siekierzyński za korespondencję o niedoszłej rewizji w Kasie Powiatowej, umieszczoną w kwietniu r. b. w „Kurjerze Poznańskim". Oskarżony stawił wniosek o oddalenie skargi, jako wniesionej po niewczasie, skutkiem czego sprawa uległa przedawnieniu. Prokurator sprzeciwił się temu wnioskowi. Ponieważ w tej sprawie wytoczyła p. Koniecznemu proces także prokuratorja w Poznaniu, zatem wraz z wnioskiem oskarżonego sąd rzecz tę postanowił odesłać do Poznania celem łącznego traktowania.

Takiej obfitości procesów politycznych tutaj jeszcze nie mieliśmy. (y)

Depesza p. Teski do p. Piłsudskiego

P. Jan Teska, kandydat Ch. D. (lista nr. 19) w okręgu ostrowskim wysłał depeszę do p. Piłsudskiego, z której w „Dzienniku Bydgoskim" ocalało wobec cenzury tylko zdanie: „Przeświadczony jestem, że Panu Marszałkowi sprawy te nie są znane, i dla tego zakładając uroczysty protest przeciwko metodom, podrywającym autorytet nietylko rządu, ale i państwa, proszę o wydanie zarządzeń, któreby przywróciły stan, odpowiadający istniejącym prawom i godności państwa."

Czy p. Teska dostanie odpowiedź i jaką?

Konfiskaty „Gazety Bydgoskiej"

Nr. 259 „Gazety Bydgoskiej" z dnia 8 listopada uległ konfiskacie z powodu kilku ustępów wstępnego artykułu oraz jego nagłówka.

Uchylenie konfiskaty „Gazety Bydgoskiej"

Jak już donosiliśmy, w nr. 251 „Gazety Bydgoskiej" z dnia 29 października ukazała się odezwa Narodowego Komitetu Wyborczego na województwo poznańskie. Numer ten uległ konfiskacie z powodu wspomnianej odezwy, wówczas ukazało się drugie wydanie pisma pod numerem 251 A, z którego usunięto odezwę, pozostawiając jedynie słowo „Rodacy" i podpisy. Również to drugie wydanie uległo konfiskacie z polecenia starostwa grodzkiego. Sąd powiatowy jednak zniósł konfiskatę numeru 251A, a obecnie uchylił również konfiskatę numeru 251, czyli sąd powiatowy nie dopatrzył się w odezwie Narodowego Komitetu Wyborczego żadnych cech przestępstwa.

Z wydawnictwa „Gazety Wągrowieckiej"

Otrzymujemy następujące pismo z prośbą o umieszczenie:

Do abonentów „Gazety Wągrowieckiej", „Kurjera Rogozińskiego" i „Dziennika Narodowego".

Dnia 31 października rb., na zarządzenie starosty powiatowego w Wągrowcu, zamknięta została i opieczętowana drukarnia K. Bonowskiego w Wągrowcu. Zamknięcia dokonano w okresie ciężkiej walki przedwyborczej. Z tego zasadniczego powodu, mimo kolosalnych trudności, wyżej przytoczone pisma wychodzą w zmniejszonym formacie i drukują się na specjalnym powielaczu. Wydawnictwo sądzi, iż ten stan rzeczy, biorąc pod uwagę straty, na jakie naraża się skarb państwa przez zamknięcie drukarni, długo trwać nie może — i prędzej czy później (w każdym razie po wyborach) się skończy. Czytelników naszych prosimy o moralne poparcie i wytrwałość.

Wydawnictwo pism narodowych „Gazety Wągrowieckiej", „Kurjera Rogozińskiego" i „Dziennika Narodowego".

Zasądzenie b. podprok. M. Dembeckiego

Ciągnący się od paru dni w instancji apelacyjnej proces przeciwko b. podprokuratorowi M. Dembeckiemu zakończył się w sobotę w południe jak już krótko podaliśmy wyrokiem zasądzającym na 3 lata więzienia i na utratę praw obywatelskich przez 5 lat.

W motywach podano, że inicjatywa w kierunku podjęcia z urzędu celnego w Zbąszyniu 4 tys. guldenów, wyszła od oskarżonego, bowiem sprawa Clossa była już prawomocnie rozstrzygnięta i nie zachodziła potrzeba, aby oskarżony się nią zajmował. Podsądny sam wyjechał do Zbąszynia, podjął aserwat. W każdym razie miał on w swoim ręku owe pieniądze, przyczem kwota ta następnie miała zaginąć. Nie ma jednak dowodów na to, aby guldeny dostały się w inne ręce. Wobec tego oskarżony bezsprzecznie je sobie przywłaszczył. Wyrok pierwszej instancji wskutek tego stał się prawomocnym.

Sąd przyjął też, że dokumentu z kancelarji cywilnej Prezydenta wogóle nie było. Co prawda mówi coś o tem mec. Przestaszewski, ale może to być jedynie pod wpływem sugestji. W sprawie Marty Trofimiuk oskarżony żądał złożenia depozytu do kasy sądowej. Trybunał przyjmuje za dowiedzione, że woźny pobrał na zlecenie oskarżonego depozyt i że pieniądze te (1761 dolarów) oddał mu.

W sprawie Schmidt-Bredary oskarżony niewątpliwie podjął depozyt złożony z 1000 zł. gotówki i 20 sztuk pięcioprocentowych obligacyj. Z tego podsądny wydał gotówkę, a obligacje pozostały w jego ręku, czyli, że ich nie zwrócił do kasy. Później całą sprawę M. Trofimiuk umorzył w tym chyba celu, aby ją raz zakończyć i aby się nie wykryła historja obligacyj. Trybunał wreszcie nie dał podsądnemu wiary, jakoby mu podsuwano podstępnie sprawy do podpisu. Oskarżony był przecież prokuratorem, cieszył się dobrą reputacją — z tego więc wysnuć należało wniosek, że należał do szybko orjentujących się urzędników. Że miał czas przeglądać dokładnie swoje sprawy, wynika choćby z tego, że interesował się również innemi oddziałami nie wchodzącemi w zakres jego pracy. Dalej z zeznań świadka Tuliszki wynika najlepiej, że oskarżony interesował się aserwatami, skoro go sam po nie posyłał. To też i za te dwa wypadki należało podsądnego uznać winnym.

Karę razem zamieniono na 3 lata więzienia. Przy wymiarze wzięto pod rozwagę okoliczności łagodzące, mianowicie że nie był karany. Jako moment obciążający przyjęto, że był prokuratorem, który powinien stać na straży prawa i porządku.

W końcu prokurator dr. Biniecki wnosi o zatrzymanie oskarżonego w areszcie prewencyjnym ze względu na obawę ucieczki. Temuż wnioskowi przeciwstawił się obrońca adw. Śmiarowski, przyrzekając, że podsądny krokiem nie ruszy się z Poznania. Trybunał nie uwzględnił wniosku prokuratury. Wreszcie obrona oświadczyła, że zakłada kasację. (z)

Używane
maszyny budowlane
i inne
4 pompy odśrodkowe 1½" 3" 5" i 6" — Łamacz kamieni — 2 betoniarki 6 i 2m³ — Winda z dwiema szybkościami wraz z motorem Deutza na podwoziu — Cysterna przewoźna poj. 3, 5 m³ — Bagier — Motor benzynowy 4-cylindr. o sile 30 PS — Winda ciernia — Szyny kolejowe.
Zgłoszenia do „Par" w Toruniu pod „Używane maszyny". Pr 4619-64,3

SPORT

Zwycięstwo Warty

Drużyna pięściarska w rewanżowem spotkaniu pokonała „Punching Club" z Magdeburga 14:2.

Nasza mistrzowska drużyna potwierdziła swą wysoką klasę, wygrywając bezapelacyjnie z wicemistrzem zespołowym Niemiec. Niedźwiedzią przysługę wyrządzili tym razem „Warcie" sędziowie, przez naginanie paru wyników na jej korzyść, gdyż w ten sposób osłabia się znaczenie wielkiego sukcesu. Naszych zawodników nie potrzeba „wspierać" w tak niewłaściwy sposób, bowiem potrafią oni sami doskonale wywalczać swe zwycięstwa na ringu lojalnie i zasłużenie. Właściwy rezultat spotkania powinien brzmieć 11:5. Czyż nie byłby on dostatecznie zaszczytny? Potwierdzają się tu raz jeszcze wątpliwości, jakie wyrażaliśmy niejednokrotnie pod adresem kwalifikacyj sędziów pięściarskich w Poznaniu. Będziemy musieli osobno zanalizować niedzielny mecz również i pod tym kątem, zwłaszcza, że zrobiono tu krzywdę dobrej sławie polskiego sportu wogóle.

Przechodząc do wyników należy zaznaczyć, iż zawodnicy z Magdeburga nie zaimponowali niczem. Wybijał się wśród nich tylko zdecydowanie Götze, dobry technicznie, wysokiej klasy pięściarz; na wyróżnienie zasługuje również Meseberg, walczący jednak nieczysto i zmierzający wciąż do zwarcia; nienajgorzej jeszcze prezentują się Mialkas i Schmidt. Reszta bardzo przeciętna. Rezultaty poszczególnych spotkań, według kolejności wag są następujące:

Rieder i Wolniakowski: po pierwszem kole wyrównanem, w drugiem ma wyraźną przewagę W., trafiając celniej; w trzeciem obaj są zmęczeni i walczą chaotycznie, przyczem W. zbiera więcej punktów, wygrywając jednogłośnie. — Götze i Forlański: typowa walka na dystans dwóch rywali, czekających na decydujący cios. Pierwsze koło jest wyrównane; w drugiem góruje nieznacznie agresywniejszy F., przyczem G. ma doskonałe uniki, trzecie znów niemal równe z minimalną przewagą G. Ogłoszono zwycięstwo F., chociaż wynik remisowy byłby słuszniejszy. — Bähr i Warecki: w dwóch starciach góruje W., w trzeciem są siły równe. B. walczy nieczysto; za niewłaściwe uniki, a zwłaszcza za odwracanie się tyłem do przeciwnika powinien był dostać napomnienie. Wygrywa Warecki na pkt. — Meseberg i Anioła: cały czas walka w zwarciu, przyczem M. kładzie się na swym przeciwniku, lecz A. nie potrafi utrzymać go na dystans. Widoczna przewaga M. przez cały czas i orzeczenie remisowe krzywdzi stanowczo Niemca. — Mialkas i Arski: w pierwszem starciu nieznacznie góruje Arski; w drugiem, szukając decydującego ciosu i polując nań otrzymuje parokrotnie mocne serje, któremi Mialkas wyrabia sobie przewagę, a chociaż pod koniec A. trafia celnie, nie może jednak już nadrobić; trzecie koło jest niemal wyrównane, z minimalną przewagą M. i należałoby mu się zwycięstwo, natomiast sędziowie ogłaszają nierozstrzygniętą. Schmidt i Majchrzycki: duża przewaga M. w pierwszych kołach, trzecie jest wyrównane. Zrazu obwieszczają nierozegraną, co wywołuje energiczne protesty, później wszakże prostują, że zaszła pomyłka (dwaj sędziowie mieli wygraną dla M., jeden — remis) i zwyciężył Majchrzycki. — Lindner i Wiśniewski: Polak góruje cały czas nad zupełnie prymitywnym technicznie, lecz bardzo wytrzymałym przeciwnikiem; wygrywa wysoko na pkt. Wiśniewski, któremu przed meczem wręczyła „Warta" upominek z okazji 50 walki. — Sander i Tomaszewski: już w pierwszem kole idzie S. na deski do 7; w drugiem pada też kilkakrotnie na ziemię i przegrywa wreszcie przez k. o.

Publiczność dopisała, wypełniając szczelnie rozległą halę reprezentacyjną. Sędziował w ringu p. Iwański na punkty — przedstawiciel „Punching - Clubu" i pp. Gucki oraz Kościelski.

Wzór dezorganizacji

Co ujawniło walne zebranie P. Z. B.?

Walne zebranie PZB. odbyło się w Katowicach. Obrady zagaił w nieobecności prezesa p. Saloniego oraz wiceprezesów dr. Szkudlarza i dyr. Schnapki — sekret. dr. Załuski. Na przewodniczącego wybrano p. Baranowskiego prezesa P. O. Z. B., na sekretarza p. Ryszarda Wieczorka. Na wstępie dr. Załuski zaznaczył, że prezes dr. Saloni pragnął złożyć osobiście sprawozdanie, jednak nie może (!) być obecny na zebraniu. Omawiając porządek obrad zwrócono uwagę na niesłychany objaw... braku protokółu z ostatniego walnego zebrania. O skandalicznym chaosie mówi najlepiej fakt, że sprawozdania zarządu nie uznano nawet za właściwe składać. Dr. Załuski oświadczył, iż funkcje sekretarza przez cały rok spełniał tylko z litości, proszony o to przez p Saloniego. Obecny na posiedzeniu skarbnik zaznaczył, że swe agendy objął dopiero przed pięciu dniami, a komisja rewizyjna była tylko... mitem. Stan kasy według pobieżnego sprawozdania przedstawia się następująco: dochód 31 590 z czego 24 300 uzyskano z subwencji śląskiego urzędu wojewódzkiego. Na trenerów wydano 14 800; poza tem wyliczone zostały różne inne wydatki tak, że w kasie pozostało 5 000 zł. Z t. zw. szumnie „sprawozdania" wydziału sportowego, spisanego ołówkiem na świstku papieru, dowiedziano się rewelacyjnych szczegółów a mianowicie, że... był mecz z Węgrami i że najżywotniejszym klubem w Polsce jest „Warta". To wszystko.

Delegaci gniewali się srodze i postanowili, iż nie zasługują te władze z nieprawdziwego zdarzenia nawet na krytykę, a uchwalono krótko odmówić ustępującemu zarządowi absolutorjum. Wezwano następnie członków tego zarządu do udzielenia sprawozdania na piśmie i przesłania go poszczególnym zarządom okręgowym, które następnie mają się opowiedzieć za absolutorjum lub przeciw niemu. W toku dalszej dyskusji warszawski okręg postawił wniosek o przeniesienie siedziby P Z. B do Warszawy, podając ewentualny skład władz. Drugi podobny wniosek zgłosił Poznań, proponując następujący skład zarządu pp.: prezes — Baranowski, wiceprezesi — Gniatczyński i Otlewski, członkowie — Suszczyński, Dolata, Ermanowicz i Donat. Na te wnioski odpowiedział Śląsk, że nie rezygnuje z utrzymania siedziby P. Z. B. w Katowicach i do nowego zarządu proponuje następujące osoby: pp.: prezes — dr. Saloni, wiceprezesi: A. Sadłowski i M. Ślaby, sekretarz — Wojtasiewicz, skarbnik — Koczur, wydz. sportowy — Henryk Sadłowski, kronikarz — R. Wieczorek. Po gorącej dyskusji i poufnych pertraktacjach Poznań wycofał swój wniosek i razem ze Śląskiem przy głosowaniu zmajoryzował resztę. Przeciw wypowiedzieli się przedstawiciele: Pomorza, Łodzi i Warszawy. Lwów wstrzymał się od głosowania. Do komisji rewizyjnej weszli pp. Baranowski, kpt. Bilor i Sobecki. Jako dalsi członkowie zarządu weszli pp.: Cendrowski (Warszawa), Landeck (Łódź), Koprowski (Pomorze), kpt. Jan Ross (Lwów), Dolata (Poznań). Wniosek śląski O. Z. B. w sprawie przedłużenia karencji dla zawodników upadł. Wniosek Pozn. OZB. o utworzenie autonomicznego kolegjum sędziowskiego przekazany został specjalnej komisji, do której weszli pp. por. Gawroński, Dolata i Suszczyński. Dezyderaty w sprawie statutu przesyłać należy wobec tego do Poznania do p. Dolaty (św. Marcin 22).

Wniosek Warszawy o subwencję na trenera przekazany został nowemu zarządowi. Zaakceptowano wniosek Warszawy o zwalczanie zawodowstwa uchwalając, że PZB stoi na stanowisku czystego amatorstwa. Następnie polecono nowemu zarządowi, by kapitule krzyża zasługi przedłożył wniosek odznaczenia wybitnych działaczy i zawodników. Mistrzostwa Polski polecono przeprowadzić w roku 1930 i 1931 warszawskiemu OZB. w stolicy. Wniosek Pomorza o włączenia Inowrocławia oraz Bydgoszczy do związku pomorskiego został odrzucony. Lwowskiemu okręgowi uchwalono udzielić 500 zł subwencji na odbudowanie ringu pięściarskiego, spalonego przez Ukraińców. W końcu postanowiono zdyskwalifikować wszystkich zawodników, startujących w barwach Związku Strzeleckiego. Wniosek o uchwalenie nagany dla prasy za ataki na prezesa Saloniego, oraz o wyrażenie p. Saloniemu ubolewania nie został po poprzedzających go atakach przedstawicieli Warszawy poddany pod głosowanie Na zebraniu były reprezentowane wszystkie okręgi prócz Wilna. Posiedzenie miało naogół charakter burzliwy i bardzo nerwowy, zakończyło się o godz. 16. (Tel. wł.)

Gry sportowe

Turniej koszykówki AZS. dla drużyn szkolnych rozpoczął się w niedzielę w hali „Ośrodka". Odbyły się następujące spotkania:

„Gimn. im. Marcinkowskiego I" — „Gimn. Czajkowskiego" 39:21 (15:8). Gra prowadzona w szybkiem tempie i ostro, przy przewadze „Marcinkowskiego". Sędziował p. Radzymiński.

„Gimn. Bergera" — „Gimn. im. Jana Kantego" 50:21 (26:13). „Berger" wystąpił w swym najlepszym składzie z graczami „AZS" na czele, odnosząc przy wielkiej przewadze zasłużone zwycięstwo. Sędziował p. Kultys.

„Państw. Szkoła Budownictwa" — „Gimn. im. Mickiewicza" II 42:12 (14:4). Zasłużone zwycięstwo odniosła Szkoła Budown., w której wyróżnił się gracz „AZS" Patrzykont, zdobywając sam 30 koszy.

„Gimn. im. Paderewskiego I" — „Gimn. im. Marji Magdaleny II" 34:23 (15:8). Gra ostra przy przewadze „Paderewskiego, który był lepiej dysponowany strzałowo. Sędzia p. Wróbel za mało energiczny, dopuścił niepotrzebnie do ostrej gry.

„Gimn. im. Marcinkowskiego II" — „Gimn. im. Bergera II" 28:29 (19:19). Ponieważ spotkanie nie przyniosło w przepisowym czasie rozstrzygnięcia, sędzia zarządził 10-minutową dogrywkę, która dała wynik 35:34 dla „Bergera". Wobec tego jeszcze przedłużono grę, która dała wynik 36:35 dla „Marcinkowskiego". Spotkanie trwało dalej, aż do rozstrzygnięcia i przyniosło zwycięstwo „Marcinkowskiemu" 38:35. Gra sama była brutalna, a sędzia bezradny. (in)

„AZS" — „Start" 17:11 (5:7). Spotkanie w koszykówkę pań przyniosło zasłużone zwycięstwo przeważającym studentkom. „AZS" był lepszy w rzutach, ustępował natomiast „Startowi, kombinacyjnie. U obu drużyn raziła niepewność chwytów. Sędziował p. Balcer. (in)

„Polonja" — „AZS." Spotkanie w koszykówkę o mistrzostwo Polski pomiędzy powyższemi drużynami odbędzie się w niedzielę o godz. 15 na stadjonie „Ośrodka". Jako przedmecz przewidziane są o godzinie 14 spotkania z turnieju szkolnego „AZS", a mianowicie: „Gimn. im. Marji Magdaleny" — „Gimn. Wolsztyn", oraz „Gimn. im. Marcinkowskiego I" — „Gimn. im. Paderewskiego I". (in)

„Polonja" — „Cracovia" 35:35. Mecz ten w koszykówkę mimo przedłużenia nie dał zwycięstwa żadnej ze stron, wobec czego nastąpi ponowna rozgrywka na terenie neutralnym. (Tel. wł.)

Koszykówka „ŁKS." — „AZS" Warszawa 7:4 (3:4). Zespół łodzianek okazał się wytrzymalszym, górując dyspozycją strzałową nad warszawiankami. Walka jednak była zacięta, gdyż w normalnym czasie wynik brzmiał 5:4. W dogrywce łodzianki strzeliły jeszcze dwa kosze, uzyskując tem samem zwycięstwo i mistrzostwo Polski. W tej konkurencji pozostała jeszcze jedna gra, która jednakowoż nie wpłynie na zmianę tabeli.

Hazena, „Ł. K. S." — „AZS" Warszawa 4:2 (3:1). Zasłużone zwycięstwo łodzianek Ponieważ pierwsze spotkanie w Warszawie zakończyło się zwycięstwem „AZS", odbędzie się trzeci decydujący mecz na neutralnym gruncie. W koszykówce i hazenie wyróżniły się Grotowska (AZS) i Kwaśniewska (ŁKS), które w obu spotkaniach zdobyły wszystkie punkty. Sędziowali pp. Woskowicz i Łuchniak. (Tel. wł.)

W. K.

Kolarstwo

W długodystansowem mistrzostwie Polski, po ostatnich protestach odbył się w niedzielę finał. Zwyciężyło WTC. II w składzie: Włodarczyk, Frączkowski. Bryszke i Jarociński w czasie 5.45.6,2, WTC II 5.55,3.

Piłka nożna

Niedzielne spotkania ligowe: Wielkie Hajduki. „Warta" — „Ruch" 2:2 (ogólny wynik 1:15). Osiemnastominutowa dogrywka przyniosła zasłużoną bramkę gospodarzom, którzy mieli bardzo dobry dzień, a stosując lepszą taktykę górowali nad „Wartą" ambicją i szybkością. Atak „Ruchu" okazał się agresywniejszy i był strzałowo doskonale dysponowany. „Warta" grała efektownie, jednak bardzo nieskutecznie. Po tej pierwszej fazie w dalszym ciągu odbyło się spotkanie towarzyskie. Do przerwy „Warta" ma lekką przewagę i przez Przybysza uzyskuje jedyną bramkę. Po zmianie stron Ślązacy ujmują inicjatywę w swoje ręce i opanowują zupełnie boisko. „Warta" rzadko dochodzi do głosu, a specjalnie pomoc i atak wykazują ogromny spadek formy. „Ruch" walczył bardzo dobrze i zwycięstwo jego w ogólnym stosunku 4:1 było zupełnie zasłużone Bramki zdobyli Sobota i Peterek; zwłaszcza ten ostatni miał świetny dzień i był znakomicie dysponowany strzałowo. Od większej porażki uchronił „Wartę" bardzo dobry Fontowicz. Sędziował sprawnie p. Słomczyński. (Tel. wł.)

Warszawa. „Polonja" — „Garbarnia" 5:1 (2:1). Gra była naogół zupełnie wyrównana, jedynie gospodarzom niezwykle sprzyjało szczęście i wszystko im się udawało. Bramki zdobyli dla „Polonji" Malik i Suchocki po 2, oraz Pazurek II. Jedyny punkt dla gości strzelił Pazurek I. Sędziował p. Adamski. Publiczności 3000 osób. (Tel. wł.)

Łódź. „Legja" — „ŁKS." 5:1 (3:0). Do przerwy wybitną przewagę mieli warszawianie, których atak pracował bardzo sprawnie. Pierwsze dwie bramki strzelił Rajdek, a trzecią — Przeździecki. Po pauzie „ŁKS." zdobywa przez Króla główką honorowy punkt. Goście zrywają się znów do ataku i uzyskują dwie dalsze bramki przez Ciszewskiego. „„ŁKS" nie wykorzystał karnego, który przestrzelił Feja. W „Legji" wyróżniła się pomoc z Nowakowskim na czele, a w obronie Martyna, oraz Ciszewski i Rajdek. Akimow w bramce niewiele miał do roboty. W „ŁKS" zawiodła pomoc a zwłaszcza Trzmiel, oraz obrona. Sędziował nieudolnie p. Arczyński. (Tel. wł.) W. K.

Lwów. „Warszawianka" — „Czarni" 2:0 (1:0). Zasłużone zwycięstwo „Warszawianki", która była drużyną lepszą, grając bardzo ofiarnie i ambitnie. Bramki strzelili Jung i Zwierz II. Sędzia p. Rumpler z Krakowa, widzów 1.500 osób. (Tel. wł.)

Kraków. „Cracovia" — „Pogoń" 3:0 (1:0). Gra od początku toczy się przy przewadze gospodarzy, którzy wystąpili z Malczykiem na prawym łączniku, to też atak pracował znacznie lepiej. W 29 min. podyktowany karny za rękę Fichtla zamienia Kossok na pierwszą bramkę. Przewaga „Cracovii" utrzymuje się nadal, jednak Mitusiński i Czarnik nie trafiają z bliskiej odległości do bramki. Po przerwie Pogoń atakuje częściej, mimo to „Cracovia" wciąż przeważa. W 18 min. Mitusiński z podania Malczyka uzyskuje drugą bramkę. Kilka minut później ten sam gracz łapie centrę Czarnika i strzela trzeci punkt. Goście atakują bardzo zawzięcie prawą stroną, jednak dobra pomoc, w której wybijał się Seichter i pewna obrona — zwłaszcza Lasota — unicestwia wszystkie ataki lwowian. Wyróżnił się w „Pogoni" Maurer i Szabakiewicz w ataku, w pomocy Kuchar, lecz tylko do przerwy; Albański w bramce był bardzo dobry i obronił wiele niebezpiecznych strzałów. Sędziował p. Rosenfeld z Bielska. Publiczności 4.000 osób. (Tel. wł.) K. S.

Tabelka rozgrywek przedstawia się następująco (w nawiasach podajemy ilość gier i stosunek bramek): 1. „Wisła" 30 p. (21, 50:34); 2. „Cracovia" 29 p. (20, 43:21); 3. „Legja" 28 p. (21,60:26); 4. „Warta" 26 p. (20, 49:30); 5. „Polonja" 26 p. 22, 59:39); 6 „Garbarnia" 20 p. (21, 50:49); 7. „Pogoń" 19 p. (20, 34:33); 8. „Ruch" 18 p. (20, 30:42); 9. „Czarni" 17 p. (20, 21:37); 10. „ŁKS." 15 p. (21, 38:39): 11. „ŁTSG" 12 p. (21, 23:64); 12. „Warszawianka" 10 p. (21, 23:67).

O wejście do ligi. „Legja" — „AKS." 2:2 (1:1). Wynik odpowiada zupełnie przebiegowi gry. Obie strony miały wiele dogodnych pozycyj, jednak nieudolność napastników zwłaszcza „Legji", którzy przetrzymywali za długo piłkę, psuje wszystko. Pierwsza część gry toczyła się pod znakiem przewagi gospodarzy, którzy już w 7 minucie zdobywają przez Sadalskiego bramkę. W dwie minuty później wyrównuje Glajzar. Obustronnie zaprzepaszcza się liczne pozycje podbramkowe i żadna strona nie przeważa. Dopiero w ostatnich 15 minutach znów górują gospodarze, którzy mimo, że grają z wiatrem nie mogą nic zrobić. Po pauzie początkowo inicjatywę gry ujmuje w swoje ręce „Legja". Goście jednak powoli przychodzą również do głosu i przez 15 minut mają widoczną przewagę; w tym czasie też tyły „Legji" pilnie pracują. Niebawem grający na środku pomocy, widocznie niedysponowany zupełnie Głowacz wskutek wyczerpania przechodzi na pozycję lewego pomocnika, a Skrzypczak zajmuje jego miejsce. Utrzymujący się silny wiatr wykorzystują umiejętnie goście, którzy grają skrzydłami, operując długiemi podaniami. Jeden z takich wypadów przynosi prawoskrzydłowemu Urbańskiemu zasłużoną bramkę, strzeloną w górny róg nie do obrony, przyczem bramkarz nie reagował nawet zupełnie w przeświadczeniu, że idzie ona na aut. Zaskoczona tym sukcesem „Legja" zaczyna częściej atakować i uzyskuje wkrótce przewagę, jednak słabo grający napad, w którym tylko prawa strona mogła zadowolić, (zwłaszcza świetnie biegający Biedermann na skrzydle) zaprzepaszcza wszystkie dogodne sytuacje. Dopiero w 20 min. po wybiegu Biedermanna podczas zamieszania z podania Zaremby Mikołajewski pakuje piłkę w siatkę. Mimo obustronnych wysiłków wynik pozostaje niezmieniony, przyczem w końcowych fazach zawzięcie atakuje „AKS", nie może jednak naskutek dobrej obrony gospodarzy uzyskać zwycięstwa. Wyróżnili się u gości Duda, Urbański oraz pewna obrona. Dobry był również bramkarz. U „Legji" słaba pomoc, a jedynie Skrzypczak stanął na wysokości zadania. W obronie Kwintkiewicz I. lepszy od swego brata. Sędziował dobrze p. Rettig z Łodzi.

Spotkanie o puhar firmy Juvelji na G. Śląsku. „06 Kat." — „ZKS. Kat." 2:1; „06 Mysłowice" — „07 Siemianowice" 7:2; „Naprzód - Lipiny" — „Chorzów" 4:0. Spotkania towarzyskie: „1. F. C." — „Orzeł Wełnowiec" 6:3; „Slavia Ruda" — „Silesia Paruszowice" 5:0.

Mixin — najlepszy i najtańszy proszek mydlany
zw 4053

Pryw. Lecznica Chirurgiczna
Dr. Parczewskiego
Poznań ul. Mickiewicza 22
tel. 18-99.
zw 4529

ROGALE
Rogale św. Marcińskie znane ze swej dobroci,
nadziane masą marcepanową, wypiekane na czystem maśle stołowem poleca
Cukiernia: Ig. Pawlarczyk,
39 św. Marcin 39.
Pierwszorzędna kawiarnia koncertowa otwarta od godz. 7 rano do 1 w nocy.
zw 26 431

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Pod znakiem pieśni i muzyki

Uroczystość 30-lecia „Harmonji" — Obchód 10-lecia Tow. Muz. Kolejarzy

Tow. „Harmonja" obchodziło w niedzielę 30-lecie swego istnienia. Po mszy św., odprawionej przez ks. prob. Gorgolewskiego w kościele parafjalnym na Łazarzu, podczas której śpiewy religijne wykonał chór mieszany „Harmonja" pod dyrekcją prof. Poradowskiego, odbyło się uroczystościowe posiedzenie w sali Stow. Techników. Zagaił je prezes Tow. p. Kaczmarek, a przewodniczył architekt Zdanowski. który podkreślił zasługi towarzystwa na polu kultywowania pieśni, budzącej ducha narodowego i katolickiego. Wiele zasług położył też długoletni gorliwy prezes p. Kaczmarek, któremu zgromadzeni wyrazili szczere uznanie.

Zkolei obszerne i dobrze ujęte sprawozdanie, ilustrujące pracę Towarzystwa, przedłożył sekretarz. Dowiedzieliśmy się m. in., że „Harmonja" w okresie niewoli występowała publicznie bardzo często zdobywając sobie w dziedzinie śpiewu poczesne miejsce. Brano udział w licznych koncertach, akademjach, obchodach. Obecnie również wydatnie pracuje w służbie pieśni, dając wciąż znać o sobie. Wzięło m. in. udział w festivalu w Pradze oraz koncertuje często przed mikrofonem. Po sprawozdaniu wręczono uroczyście dwom jubilatom oraz członkom honorowym, pp.: H. Głowackiemu i Fr. Stryczyńskiemu, piękne dyplomy. Odczytano dalej nadesłane życzenia i telegramy, poczem nastąpiły przemówienia delegatów. Wkońcu wniesiono okrzyk na cześć Rzeczypospolitej i odśpiewaniem hymnu narodowego zamknięto uroczysty obchód.

O godz. 17 odbył się koncert jubileuszowy, na którym wykonano z właściwą sobie maestrją utwory Moniuszki, Nowowiejskiego, Poradowskiego i Lipskiego. Przy fortepianie wtórował kapelmistrz Opery p. M. Mierzejewski. Deklamował udatnie p. W. Dorożała. Następnie zebranie towarzyskie w miłym nastroju trwało do godz. 23. (z)

* * *

Z okazji 10-lecia istnienia Towarzystwa Muzycznego Kolejarzy odbył się w niedzielę uroczysty obchód. Towarzystwo rozwinęło się niezwykle, gdyż liczy około 1 400 członków, a z tej liczby około 800 wzięło udział w imponującym pochodzie, który przy dźwiękach 5 orkiestr przeszedł przez miasto z kościoła ks. ks. Zmartwychwstańców do sali Ogrodu Zoologicznego, gdzie odbyło się uroczystościowe zebranie. Licznie uczestniczyły w nabożeństwie i w pochodzie ze sztandarami prawie wszystkie towarzystwa dzielnicy wildeckiej.

Zebranie uroczystościowe odbyło się w przepełnionej sali Ogrodu Zoologicznego. Przewodniczył członek honorowy Tow. Muzycznego Kolej. b. dyrektor warsztatów głównych I. klasy p. inż. Granatowicz. Po sprawozdaniu z czynności i odznaczeniu listami pochwalnemi przeszło 20 zasłużonych członków założycieli oraz innych, nastąpiły liczne bardzo przemówienia gratulacyjne. Podczas przerw przygrywała własna orkiestra pod dyrekcją p. Łuczaka. Po zebraniu przy udziale około 150 osób odbył się wspólny obiad, przyczem wygłoszono szereg serdecznych toastów.

Wieczorem Tow. Muz. Kolejarzy wystąpiło z własnym koncertem o poważnym programie. Przepełniająca salę publiczność przyjęła wykonawców burzliwemi oklaskami, domagając się naddatków. Następnie odbyła się zabawa taneczna, która przeciągnęła się do późnej nocy. (k)

Rozszarpany przez turbinę

Tragiczna śmierć ucznia młynarskiego

W niezwykle tragicznych okolicznościach utracił życie 17-letni uczeń młyn. M. Kalicki z Jarosza p. Obornikami. Pracował on w wodnym młynie, własności Józefa Szwarka. Młyn ten był czynny również w niedzielę. Popołudniu Kalicki usiłował naprawić światło zetknął się przytem prawdopodobnie z prądem elektrycznym i spadł w turbinę w stawie wodnym.

Na rozpaczliwy krzyk nieszczęliwego młyn zatrzymano i wydobyto chłopca potwornie zmasakrowanego Jedna noga była już całkowicie urwana przez młyńskie koło, a druga wisiała zaledwie na strzępach skóry. Ponadto Kalicki miał złamaną rękę i liczne poranienia.

Przewieziono ofiarę tragicznego wypadku do szpitala w Obornikach, skąd zabrało go Pogotowie Lekarskie (tel. 55-55), by przewieźć go do Poznania celem operacji. Poraniony jęczał i zawodził rozpaczliwie przez całą drogę. W pobliżu Winiar uspokoił się. Jak się okazało była to już agonja. Nieszczęśliwy chłopiec zmarł w sali operacyjnej lecznicy miejskiej, wkrótce po jego przewiezieniu. (k)

Piękna uroczystość

Pierwsza drużyna lotnicza im. gen. Dąbrowskiego obchodziła w sobotę drugą rocznicę swego założenia

Pierwsza drużyna harcerska im. gen. Dąbrowskiego w Poznaniu przekształciła się przed niespełna dwoma laty na skautowską grupę lotniczą Reorganizacja ta przyjęta została przez młodzież z wielkiem zadowoleniem, co należy uważać za wyraźny dowód poważnego traktowania idei lotnictwa. Od tej też chwili grupa lotnicza stale się rozrasta, przyciągając coraz to nowe liczne zastępy. Fakt przemianowania drużyny został przyjęty w zarządzie L. O. P. P. — Poznań bardzo przychylnie. Pospieszono młodym z wydatną pomocą, dając narazie do dyspozycji specjalnych prelegentów oraz instruktorów, przy pomocy których młodzież harcerska zaznajamia się z najelementarniejszemi zasadami z dziedziny lotnictwa.

Z racji przypadającej rocznicy założenia pierwszej drużyny lotniczej im. gen. Dąbrowskiego urządzono wspaniały obchód w sali kina „Stylowe" Bogaty program obchodu obejmował popisy muzyczne, deklamacje itd. Niestety, publiczność zjawiła się w bardzo nikłej ilości. Przyczyną tego prawdopodobnie był fakt, iż uroczystość zapowiedziano w godzinach poobiednich. Wśród zaproszonych gości zauważyliśmy p. in. opiekuna i propagatora idei harcerskiej generała J. Hallera.

Obchód zainaugurował p. B. Ferehnin, wygłaszając krótkie słowo wstępne. Prelegent nakreślił obraz działalności drużyny od chwili powstania aż do dnia dzisiejszego. Następnym punktem programu był występ p. Krieger-Bernackiej, która odśpiewała szereg pieśni Friedmana, Galla i Karłowicza. Wykonawczyniom (której akompanjowała p. Komorowska) zgotowano serdeczne przyjęcie i ofiarowano śliczne bukiety kwiatów. Występ cenionego artysty Teatru Polskiego p. Noskowskiego, który recytował z właściwym sobie humorem wiersz p. t. „Oświadczyny lotnika" przyjęto huraganem oklasków, zmuszając do naddatków. Bardzo udatnie wypadło również solo wiolonczelowe. Ten punkt programu wykonały panie Żabska i sędzina Sommerowa (akomp.). Wreszcie chór harcerski odśpiewał kilka utworów Kratzera, Hildacha, Zawadzkiego i Niewiadomskiego, zyskując pełne uznanie. Pod koniec nastąpiły jeszcze m. in. recytacja p. Bieńkowskiego i oryginalna defilada samolotów.

Uroczystość wywarła na licznie zgromadzonej młodzieży harcerskiej bardzo miłe wrażenie. Święto pierwszej drużyny lotniczej pozostanie długo w pamięci. (tr.)

KALENDARZYK

Poniedziałek, 10 listopada 1930.

Słońce: wschód 7,03; — zachód 16,99; — długość dnia 9 godz. 6 min.

Księżyc: wschód 18.33; — zachód 12,08; — przed ostatnią kwadrą.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw Pozn.: Poniedziałek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza wysoka plus 8 st. C. Pogodnie. Wiatr zachodni. Ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 755 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 11 st. Cels., najniższa plus 8 st. Cels. Ilość opadu 1 milimetr.

Przepowiednia pogody na wtorek: Pogoda niestała, skłonność do opadów deszczowych, chłodniej.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: wczoraj i dziś plus 3,03 m.

Kal. rzk.: Andrzej z Aw.; jutro Marcin b. Kal. słow.: Ludomir; jutro Spitosław.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Ostatnie zebranie przedwyborcze Związku Faszystów Polskich** odbędzie się w środę, 12 bm. o godzinie 20 w sali Stronnictwa Narodowego, Św. Marcin 65. Na porządku obrad ciekawy referat oraz komunikaty zarządu.

— * **Z Narodowej Organizacji Kobiet Jeżyce.** Zebranie odbędzie się 12 bm. o godzinie 20 w sali p. Tomikowskiego, ul. Szamarzewskiego 18. Wykład wygłosi p. redaktor Fengler. O liczny udział prosi Zarząd.

— * **Z Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami.** Dnia 30 bm. (niedziela) odbędzie się o godz. 17 zebranie plenarne w Coll. Minus gmach Uniwersytetu, sala 17. Interesujący wykład wygłosi prorektor U. P. prof. dr. Niezabitowski. Pozatem sprawy bieżące oraz ostateczny wybór opiekunów okręgowych. Sekretarjat Towarzystwa czynny jest w poniedziałki i wtorki każdego tygodnia w godz. od 17—19 przy ul. Fr. Ratajczaka 17. II p. w biurze Wielkopolskiego Związku Myśliwych, tel. 5997.

WYKŁADY

— * **Powszechne wykłady uniwersyteckie.** Dnia 10 bm. o godz. 20 w sali 17 Col. Minus (I ptr.) odbędzie się odczyt p. red. Jerzego Drobnika p. t. „Prasa jako narzędzie opinji". Jutro, t. j. dnia 11 bm. wygłosi odczyt p. red. Jerzy Drobnik p. t.: „Prasa jako przedsiębiorstwo".

ŻYCIE SOKOLE

— * **Z Żeńskiego Tow. Gimn. „Sokół" Poznań-Wilda.** Zebranie plenarne odbędzie się 12 bm. o godz. 20 w lokalu dhy Zawadkowej, Górna Wilda 75. Zebranie uświetnią wykładami p dr. Wanda Brzeska i dr Bożena Stelmachowska.

— * **Gniazdo żeńskie Poznań-Śródmieście** obchodziło 7 bm. w lokalu Stronnictwa Narodowego przy ul. św. Marcina uroczystość listopadową. Zagaiła obrady prezeska p. Dobroczyńska i wygłosiła przemówienie na temat zadania sokolicy w dobie obecnej, poczem omówiono szereg spraw wewnętrzno-organizacyjnych. Po zamknięciu posiedzenia przystąpiono do właściwej uroczystości obchodu listopadowego. Piękny i staranie opracowany wykład wygłosiła p. Irena Złotowska, poczem deklamowała doskonale prezeska p Dobroczyńska. Wspólnym śpiewem „Oto dziś dzień krwi i chwały" zakończono piękną uroczystość. (z.)

— * **Żeńskie Tow. gimn. Sokół XIII. (Wilda).** Zebranie plenarne ku uczczeniu Powstania Listopadowego oraz drugiej rocznicy gniazda odbędzie się dn. 12 bm. o godz 20 w lokalu drh. Zawadkowej. Górna Wilda 75. W programie referaty dr. Wandy Brzeskiej oraz dr. Bożeny Stelmachowskiej. Goście mile widziani.

— * **„Sokół" Poznań II Jeżyce.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 11 b. m. o godzinie 20 w lokalu p. Kasperkowej przy ul. Kraszewskiego 16. Wykład prezesa Wolskiego.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Prezydjum Akademickiej Korporacji „Filomatia Posnaniensis"** ukonstytuowało się na b. r. akademicki jak następuje: Górny Wł. — prezes. Markiewicz H. — wiceprezes, Mielżyński M. — sekretarz. — Oldermanem wybrano p. B. Rogozińskiego. Ustępującemu prezydjum z p. Zenonem Szymańskim na czele wyrażono gorące podziękowanie.

— * **„Promethidion" Akad. Koło Miłośników Sztuki** urządza w czwartek, dn. 13 bm. wieczorek towarzyski w sali „Klubu Urzędników Banku Rolnego", Piekary 16-17 (Hotel Apollo). Początek o godz. 20. Wszystkich przyjaciół Koła uprzejmie prosi o przybycie Zarząd.

— * **Tow. Muzyczne Kolejarzy** złożyło z okazji 10-lecia istnienia kwotę 100 zł do rąk zastępcy naczelnika Gł. Warsztatów w Poznaniu — jako datek na gwiazdkę dla wdów i sierót po kolejarzach.

— * **Zarząd Zjednoczenia Kurkowych Bractw Strzeleckich R. P.** podaje Bractwom do wiadomości że uchwalone na ostatnim zjeździe delegatów miniaturki - oznaki Zjednoczenia są do nabycia w Sekretarjacie. Tamże również przygotowane są patki, określające szarże w Bractwach. W myśl uchwały zjazdu delegatów winny wszystkie Bractwa zaprowadzić nowe szarże niezwłocznie. — Sekretarjat Zjednoczenia znajduje się w Poznaniu, ul. Piekary 17 i czynny jest codziennie od godz. 11—13 i 16—19.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Inauguracja kursów języka francuskiego.** Dorocznym zwyczajem odbyła się w niedzielę w Uniwersytecie poznańskim piękna uroczystość otwarcia nowego roku szkolnego kursów języka francuskiego. Wielką salę Coll. Minus zapełniła przeważnie młodzież akademicka, profesorowie U. P. oraz specjalnie zaproszeni goście. Po oficjalnych przemówieniach konsula francuskiego, prof Langlade i prof. Morawskiego nastąpiło rozdanie odznaczeń z ubiegłego roku szkolnego (tr.)

— * **Z targu.** Dnia 10 b. m. na placu Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 4,40—5,00 zł; masła mleczarskiego 5.20—5,60; twarogu 1,00—1.20 zł; mendel jaj 3,50—3,70 zł; litr śmietany 1,60—2.00 zł; litr mleka pełnego 32—34 gr; za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 2,40 do 2,60 zł; słoniny wędzonej 3,40—3,60 zł; wieprzowiny 2,40—2,80 zł; wołowiny 2.40 do 3,20 zł; cielęciny 2,40—2,80 zł; skopowiny 2,60—3,00 zł; koziny 1,40—1,60 zł; smalcu 3,40—4,00 zł; za drób: kura 3.50 do 5,00 zł; perlica 5,00—6.00 zł; kaczka 4.50 do 6,00 zł; 1 kg tucznej gęsi 3.80 zł; para gołębi 1,30—1.50 zł; sarnina 3,00—5,00 zł za 1 kg.; bażant 5,00—6,00 złotych, królik 3,00—4,00 zł; kuropatwy para 2.50 do 4,50 zł; zając 6—7 zł; za ryby: 1 kg. karpia 5,00—5,60 zł: okonia 2.40—3 zł; suma 4,00 1 kg. sandacza 5.00—6.00 zł; miętusa 4.00 zł; szczupaka 4.40—5.00 zł; lina 4.40—5.00 zł; 1 kg. węgorza 6,00—7,00 zł; za jarzyny: 1 główka kapusty białej i włoskiej 10—20 gr; modrej 15—20 gr; 1 kg. ziemniaków 6—8 gr; 50 kg 2.50—3.50 zł; 1 kg. marchwi 20 gr; buraków 10—15 gr; cebuli 10 gr; szpinaku 0,30—0.50 zł za kg; jarmużu 30—40 groszy; pietruszki 50—60 groszy; 1 kilogram bobu 1.20 złotych; sałatka zielona główka 10—15 gr; pęczek rzodkiewek 10 gr; 1 mdl. ogórków 25—60 gr; 1 kalafjor 0,40—1.50 zł; 1 kg. fasoli 1.20 do 1,80 zł; 1 kg. pomidorów 40—80 gr; borówek 2—3 zł; żórawin 1,80—2 zł; głogu 40 do 60 gr; jabłek 0,30—1,00 zł; gruszki 0.40 do 1 zł; śliwki 0,80—1.60 zł za kg.; jeżyny 1,00 — 1,20 zł: winogrona 2.40 — 3.40 zł; grzyby: zielonki za 1 kilogram 80 groszy; 1 kg rydzów 3,00—3,60 zł; inne grzyby 40 do 80 gr za 1 kg. — Targ mało ożywiony. (hu)

Uczucie przepełnienia, bóle kiszkowe, bóle w bokach, ucisk w piersiach, bicie serca, usuwa stosowanie naturalnej wody gorzkiej **„Franciszka - Józefa",** usuwając zbytnie przekrwienie mózgu, w oczach, w płucach i sercu. Żądać w aptekach i drogerjach. nw 5 130

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Zatrucie kwasem solnym.** W sobotę po południu Pogotowie Lekarskie (tel. 55-55) wezwano na Rynek Jeżycki, gdzie zatruła się kwasem solnym młoda dziewczyna. Bezprzytomną odwieziono do lecznicy miejskiej, gdzie po kilku godzinach zmarła. Jak się okazało, jest to 20-letnia Cecylja Adamska, ul. Szamarzewskiego 34. Przyczyny rozpaczliwego kroku, który pociągnął za sobą śmierć młodej dziewczyny, nie zdołano narazie ustalić. (k)

— * **Nagła śmierć na ulicy.** Na Wierzbięcicach zmarł nagle 49-letni kupiec Marjan Rydlewski, zamieszkały przy ulicy Gen. Kosińskiego 17. Przywołany lekarz pogotowia ratunkowego stwierdził śmierć wskutek udaru serca. Śp. Rydlewski przechodził ulicą, zasłabł nagle na chodniku i skonał po krótkim czasie. (z)

KRONIKA SĄDOWA

— * **Skazanie włamywaczy.** Przed izbą karną sądu okręgowego stanęli zawodowi złodzieje i włamywacze St. Kubiak, Fr. Gonsiorek i Ignacy Buchwald pod zarzutem popełnienia szeregu przestępstw natury kryminalnej. Szczególnie dwaj pierwsi są nielada rabusie. Mają na sumieniu cztery kradzieże z włamaniem do składów względnie mieszkań, przyczem łupem ich padły najrozmaitsze przedmioty, jak pieniądze, klejnoty o dość poważnej wartości, żywność, przybory toaletowe i t. d. Na Buchwaldzie ciąży zarzut, że kradzione przedmioty przechowywał u siebie, gdyż znaleziono je w jego mieszkaniu. Pierwsi dwaj — z których Gąsiorek 6 razy był już karany — częściowo tylko przyznali się do winy: G., że w jednym wypadku rabował wspólnie z K., a ten, że ponadto trzykrotnie sam popełnił kradzieże. Buchwald tłumaczył się, że o niczem nie wiedział i że K. mieszkając u niego, przechowywał łup, nic o tem nie wspominając. Prokurator domagał się dla wszystkich surowej kary. Trybunał po naradzie ogłosił wyrok. mocą którego K. został zasądzony na 18 miesięcy więzienia, przyczem uwzględniono okoliczności łagodzące. G. został skazany ze względu na recydywę na 3 lata więzienia. Wreszcie Buchwalda zasądzono na półtora roku więzienia. (z)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Napad na ul. Szkolnej.** Zamieszkałą przy ul. Wspólnej 3 p. Marjannę Kilanowską napadnięto na ul. Szkolnej. Przystąpił do niej niejaki Józef Pawłyszko bez stałego mieszkania i wyrwał jej portmonetkę z pieniędzmi. Pawłyszko usiłował zbiec, został jednak przytrzymany. (z)

— * **Kradzieże i włamania.** Przy Wałach Zygmunta Augusta 7 włamano się do mieszkania p. Leokadji Głodek i skradziono odzież wartości około 500 zł. Jako sprawcę kradzieży przytrzymano niejakiego Feliksa Czaplewskiego, u którego też znaleziono skradzione rzeczy. — Przy ul. Zielonej 3 włamano się do mieszkania p. Heleny Filipiakowej i skradziono bieliznę stołową, pościelową i damską wartości około 500 zł. (z.)

— * **Czyja to własność?** W Komisarjacie IV. P. P. znajdują się następujące przedmioty, pochodzące z kradzieży: spódniczka biała, koszula biała damska, para

damskich rękawiczek jedwabnych, para damskich białych rękawiczek, 2 czapeczki dziecięce, suknia biała, suknia czarna, suknia dziecięca, majteczki dziecięce, 2 koszulki dziecięce, 3 sztuki białego płótna, obrus biały płócienny, obrus adamaszkowy biały, 8 wiązków wełny czarnej, wiązka wełny szarej, para spodni męskich manszester, chusta szara w kraty, 3 chustki jedwabne (2 czarne, 1 biała), 2 kawałki słoniny (około 10 funtów), obrączka ślubna. — W wydziale śledczym pokój 71-72: 3 futra męskie (spód piżmowce, kołnierz wydra, poszycie czarne); nutrjety, kołnierz ameryk. opos, cazrne poszycie; barany brązowe, kołnierz bobry, poszycie szare, 2 płaszcze męskie (zimowy koloru bronzowego, bez podszewki i letni koloru szora zielonkowatego z podszewką); płaszcz damski (aksamitny czarny, prawie nowy); dwa ubrania męskie (granatowe); walizka z kompletnemi narzędziami szewskiemi; zegarek męski złoty z monogr. B. D. (z.)

— * **Czyje szory?** Policja poznańska przytrzymała niejakiego Stanisława Kwocza z Daszewic w pow. śremskim. Znalezione przy nim diwe pary szorów niewiadomego pochodzenia znajdują się w przechowaniu I komisarjatu, skąd je może odebrać właściciel. (z.)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— * **Podpalenia.** W Kostrzynie wybuchł pożar w zabudowaniach Klemensa Walkowiaka. Spłonął doszczętnie budynek gospodarski wraz z trzema autobusami i samochodem osobowym, ponadto padły ofiarą płomieni 4 wozy i różne drobne narzędzia. Całość ubezpieczona była w Kraj. Ubezp. Ogniowem na przeszło sto tysięcy złotych. Silne podejrzenie o podpalenie padło na właściciela Klemensa Walkowiaka, którego aresztowano. — Inny pożar, również z podpalenia, wybuchł w Mogilnie w zabudowaniach Michała Kędzierskiego. Spaliła się pracownia stolarska Tadeusza Grzegorczyka. Szkoda wynosi około 2 500 zł. Jako podejrzanego o podpalenie aresztowano Grzegorczyka. — W Ostrowitem Prymasowskiem w powiecie gnieźnieńskim spłonęły stodoła, chlew, stajnia i obora w zabudowaniach Stanisława Drzązgowskiego. Spaliły się ponadto narzędzia rolnicze i inwentarz żywy. Są poszlaki, że ogień został podłożony z zemsty, gdyż p. Drzązgowski, który jest sołtysem, ma dużo wrogów. (k)

— * **Na tle kryzysu w rolnictwie.** W majętności Łęgu i Łążek w powiecie śremskim, własności Olgierda Gordziałkowskiego, dzierżawionych przez p. Władysława Taczanowskiego, porzuciło w tych dniach pracę około 90 robotników. Powodem zatargu było niewypłacenie zarobków robotnikom przez kilka miesięcy z powodu ciężkiej sytuacji finansowej dzierżawcy majątku. Poprzednio doszło tam do ostrego zatargu między robotnikami a rządcą gospodarskim Stanisławem Zychem, który użył broni palnej, raniąc w udo 20-letniego Stanisława Szewczyka. — Poranionego przewieziono do lecznicy w Śremie. (k.)

— * **Napad bandycki na gospodarza.** Na szosie między Śremem a Kórnikiem, dwóch osobników napadło na jadącego wozem gospodarza Stanisława Kończala ze Zbrudzewa. Bandyci ściągnęli Kończala z wozu i pobili go do krwi, rabując mu przytem portfel z 49 zł. W pościgu aresztowano jako podejrzanych o napad bezrobotnych 20-letniego Wincentego Osińskiego i 20-letniego Stanisława Nowaka ze Śremu. Przy kontrontacji p. Kończal poznał obydwu jako sprawców napadu. W toku śledztwa Osiński przyznał się do rabunku, natomiast towarzysz jego zaprzecza, by brał udział w napadzie. (k.)

— * **Bandytki.** Ofiarą niezwykłego napadu rabunkowego stała się w tych dniach p. Franciszka Marcinkowska z Szelejewa w pow. gostyńskim. W Poznaniu na pl. Drwęskiego zaczepiły ją dwie nieznane kobiety. W toku rozmowy nieznajome znienacka wyrwały Marcinkowskiej torebkę z zawartością około 300 zł. Wszczęto dochodzenia i tego samego dnia jeszcze zdołano aresztować bandytki; są to przyjezdne złodziejki a mianowicie Aleksandra Radziejewska z Duska i Walentyna Plucińska z Bedr w pow. konińskim. (k.)

— * **Samobójstwo sanitarjusza.** W Inowrocławiu pozbawił się życia wystrzałem z rewolweru 28-letni Leonard Rogowski, zatrudniony w szpitalu powiatowym jako sanitarjusz. Przyczyny samobójstwa narazie nie ustalono. (k)

— * **Znalezienie zwłok.** W Wroninach (pow. gostyński) leśnik Leonard Kaczmarek znalazł w zagajniku przy drodze Ługi — Niedźwiady trupa płci żeńskiej w pełnym już rozkładzie. Obok zwłok leżał płaszcz damski koloru brązowego, kołnierz i rękawy wysadzane brązowym pluszem, suknia ciemno niebieska i biała halka z szerokim haftem. Na nogach nieznajomej zmarłej były czarne pantofelki i długie czarne pończochy. Nie zdołano narazie ustalić tożsamości zmarłej jak również nie stwierdzono powodu śmierci. (k)

— * **Ujęcie bandyty.** W niedzielę wieczorem o godzinie 22,50 wracała właścicielka kina „Luna" w Gnieźnie p. Tarkowa z córką z dziennym zbiorem do mieszkania przy ul. Mickiewicza 6. W sieni zaczajony opryszek wyrwał p. Tarkowej torebkę, zawierającą około 290 zł i począł uciekać. Napadnięte niewiasty przywołały pomocy. Przechodnie puścili się w pogoń, w rezultacie czego ujęto niejakiego Stefana Gędka (lat 19) z ul. Świętokrzyskiej 22. Złoczyńcy odebrano łup. W trakcie dochodzeń policja ujęła wspólnika bandyty, niejakiego Kazimierza Perka (lat 21), z ul. 3 Maja 3. (br)

— * **Zamachowcy samochodowi grasują.** W sobotę wieczorem pomiędzy godziną 10 a 11 na szosie Gniezno—Rogowo, pomiędzy klm. 14 a 15, nieznani złoczyńcy ścięli 6 sosen z pobliskiego lasu i zatarasowali niemi szosę. Poza tem poderznęli słup telegraficzny, przyczem zerwali dwa przewody telefoniczne. Przejeżdżający samcohodem w czas spostrzegł przeszkodę i zawiadomił posterunek P. P. w Rogowie. (br)

— * **Porażony prądem.** Robotnik Matysiak w Toruniu dotknął nieopatrznie przewodów elektrycznych w transformatorze, gdzie ukrywał skradzione rzeczy i został śmiertelnie rażony prądem elektrycznym. (x.)

— * **Pożary.** Niedawno wybuchł w stodole p. Zielińskiego w Bożechowie pow. kościerskiego wielki pożar. Spaliły się tegoroczne zbiory i maszyny rolnicze. Szkoda wynosi około 100 000 złotych. — Przyczyna pożaru nie została jeszcze dokładnie ustalona. Drugi pożar powstał w posiadłości sołtysa Stillera. Zapalił się stóg słomy, skąd ogień przeniósł się na chlew rolnika Klatta. Trzeci pożar wybuchł w zabudowaniu p. Lampkowskiego w Pile. Spaliła się stodoła, w której znajdowały się zapasy tegorocznych żniw. Powstałe szkody pokryje ubezpieczenie. (dt)

JARMARKI

— * **Nowy Tomyśl.** W czwartek, dnia 27 bm. odbędzie się jarmark kramny i koński. Spęd bydła i świń z powodu zarazy jest niedozwolony.

— * **Krotoszyn.** Jarmark na konie odbędzie się we wtorek, 18 bm. Z powodu pryszczycy spęd bydła zakazany.

Z WIELKOPOLSKI

— * **Środa.** (Osobiste.) 25-lecie pracy zawodowej jako introligator obchodził dnia 1 bm. p. Kazimierz Łątkowski, kierownik introligatorni p. Vogtowej.

— (Powódź.) Katastrofa powodzi zagraża w obszarach leżących nad Wartą. W powiecie średzkim są szczególnie zagrożone wsie Solec i Sulęcin. Pola, leżące tuż nad rzeką, zostały już zalane. Tak samo wylała Moskawa i Struga Średzka. Szczególnie ta ostatnia szeroko zalała łąki pod Środą.

— (Jubileusz.) Tow. Śpiewu Kościelnego pod opieką św. Cecylji przy kolegjacie średzkiej obchodzi 30 listopada 50-lecie swego istnienia. (ak)

— * **Żnin.** (Liczne pożary w żnińskiem.) W Chomiąży Szlacheckiej spłonęła stodoła i szopa p. Wojciecha Czekalskiego. — Straty wynoszą około 8 tys. zł. — W Kaczkowie spłonął stóg żyta p. Jana Klucza. — W Jaroszewie spłonęła stodoła ze zbożem i narzędziami rolniczemi własność p. Antoniego Włodarczaka. Straty ocenia się na około 36 tys. zł. We wszystkich trzech wypadkach nie zdołano przyczyny pożaru jeszcze ustalić. (k.)

— * **Środa.** (Kradzież z włamaniem.) W tych dniach włamano się do mieszkania p. Oskara Rochalskiego i skradziono biżuterję, futra, odzież damską, obuwie i 2 legitymacje na nazwisko Janiny Rochalskiej i Karoliny Kwolewskiej. Ponadto zabrali złodzieje 115 zł gotówki. (k.)

— * **Wyrzysk.** (Pożar.) W Małocinie z nieustalonej przyczyny spłonęła stodoła osadnika Władysława Smyka ze zbożem i narzędziami rolniczemi. Straty ocenia się na około 14 tys. zł. (k)

— * **Września.** (Kradzież z włamaniem.) Jednej z ostatnich nocy włamano się po wytłoczeniu szyby w oknie do mieszkania Franciszki Kowalczykowej w Noskowie. Niewyśledzeni włamywacze zabrali biżuterję, odzież i bieliznę damską wartości około 1500 zł. (k)

— * **Szamotuły.** (Pożar.) W Piotrkówkach spłonął prawdopodobnie skutkiem podpalenia dom mieszkalny p. Karola Vollbrichta, zamieszkały przez lokatorów Nowaka i Schulza. Straty pogorzelowe ocenia się na około 3 tys. zł. (k)

Czy zapisałeś się na członka wspierającego Komitetu Floty Narodowej Wkładka 1 zł rocznie Conto P. K. O. 30. Zapisz się a spełnisz swój obywatelski obowiązek

RADJO

Programy radjofoniczne:

Wtorek, dnia 11 listopada 1930 r.

Poznań (335 m) godz. **7.00** gimnastyka poranna; godz. **7.15** gazeta poranna; godz. **10.15** transmisja z Warszawy — Msza polowa z Pola Mokotowskiego, celebruje ks. biskup Gall; kazanie wygłosi ks. biskup Bandurski; godz. **13.05** koncert gramofonowy; godz. **14.00** komunikaty PAT, notowania giełdy pien. i cen targ. Rzeźni miejskiej; godz. **15.40** słuchowisko dla młodzieży; godz. **16.00** koncert z Warszawy; godz. **17.00** transmisja z Warszawy; godz. **19.00** radjogawęda organiz. przez D. O. K.; godz. **20.00** transmisja z opery warszawskiej; godzina **22.45** sygnał czasu, — komunikaty PAT, sportowe i policyjne; godz. **23.00** muzyka taneczna z kawiarni „Esplanada".

Katowice (409 m) godz. **10.15** transmisja mszy polowej z Pola Mokotowskiego w Warszawie; godz. **15.40** transmisja z Warszawy; godz. **17.00** i **19.15** transmisja z Warszawy.

Warszawa (1412 m) godz. **10.15** transmisja Mszy Polowej z Pola Mokotowskiego; godz. **15.40** słuchowisko dla młodzieży „Listopadowe słońce" K. Koźmińskiego i I. Targa; godz. **16.00** koncert; godz. **17.00** transmisja Uroczystej Akademji z Filharmonji Warszawskiej; godz. **19.40** kwadrans literacki; godz. **20.00** transmisja z Opery Warszawskiej.

Ilustracja Poznańska i Nowiny Sportowe

tygodnik 8-stronny

bezpłatny

dodatek dla naszych abonentów.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Tow. Restauratorów na miasto Poznań i okolicę.** W poniedziałek, dnia 10 bm. o godz. 10 odbędzie się w kościele św. Marcina msza św.

— **Tow. Kształcącej się Młodzieży.** Czytelnia otwarta 10 bm o godz. 19,30 przy kościele OO. Zmartwychwstania Pańskiego na Wildzie. Grać będzie Koło Mandolinistów.

— **Sodalicja Pań Zawodu Kupieckiego.** Zebranie sekcji misyjnej odbędzie się w poniedziałek 10 bm. o godz. 19 w ochronce S. S. św. Józefa Referat wygłosi ks. prowincjał Kowalski.

— **Tow. Przemysłowców — Św. Łazarz.** Zebranie plenarne odbędzie się 11 bm. o godz. 20 u p. Bohnowej, ul. Marsz. Focha 85. Uregulowanie sprawy kasy związkowej pośmiertnej i referat o organizacji rzemiosła.

— **Koło Śpiewackie „Gędźba" Poznań-Winiary.** Plenarne zebranie we wtorek, 11 bm. o godz. 19,30.

— **Wolny Cech Szewski.** Zebranie odbędzie się we wtorek, 11 bm. o godz. 20 w Domu Rzemieślniczym.

— **Tow. Przemysłowe „Jedność" pod wezw. św. Antoniego.** Zebranie plenarne odbędzie się 11 bm. w lokalu posiedzeń ul. Ślusarska 6 o godz. 20, na którem dokona się wyboru komisji zabawowej.

— **Tow. Przemysłowców „Sobieski".** — Plenarne zebranie odbędzie się w środę, dnia 12 bm. o godz. 19 w dużej sali Domu Katolickiego na Śródce. Na porządku obrad wykład radnego miasta p. Libery na temat: „Jakie instytucje dobroczynne posiada magistrat miasta Poznania" oraz urządzenie 100 rocznicy Powstania Listopadowego.

— **Tow. Cechowej Czeladzi Kołodziejskiej.** Plenarne zebranie odbędzie się w dniu 13 bm. o godz. 19 w salce Domu Rzemieślniczego.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: N. N. Sieraków 5 zł; — Z. T. 5 zł; — W. G. 5 zł; Marja Szłapkowa z córkami, Leszno, w dwudziestą rocznicę śmierci śp. Hieronima Szłapki, jedynego syna i brata ku uczczeniu jego pamięci 5 zł; — Kazimierz Dreżewski 5 zł; — P. Jankowski, Rawicz 5 zł; — Florjan Nadolski 10 zł; — M. M. z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalszą pomoc i opiekę 5 zł; — Stanisław W. 10 zł; — Walerja Patykowa, Al. Marcinkowskiego na intencję wyzdrowienia siostry 10 zł; — Wojciech Taem, Stabiany 1,50 zł; — L. J. z prośbą o zdrowie 5 zł; — Wacław Skibiński 5 zł; — Goebel z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o błogosławieństwo 10 zł; St. D. Gniezno 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 158,50 zł.

Na ubogich m. Poznania: Walerja Patykowa, Al. Marcinkowskiego, 10 zł; — razem z poprzednio pokwitow. 645,50 zł.

Na budowę kościoła w Sołaczu: L. M. J. 15 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 210 zł.

Na fundusz wyborczy: N. N. 5 zł; — S. J. 10 zł.

Na wybudowanie łodzi podwodnej p. n. „Odpowiedź Treviranusowi": St. D. Gniezno, 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 540,57 zł.

TEATRY

— * **Z Teatru Wielkiego.** Dziś operetka „Orłow" w znakomitej premjerowej obsadzie. Na „Orłowa" pozostała mała ilość biletów. We wtorek 11 bm. przepiękna opera Różyckiego „Casanova" w niezmiernie ciekawej obsadzie; udział biorą pp.: Żmigród - Fedyczkowska, Bojar - Przemieniecka, Tylewska, Święcicka, Majchrzakówna, Drabik (jako Casanova), Maj, Zathey, Urbanowicz, Sendecki oraz cały zespół operowy i baletowy; kierownictwo muzyczne dyr. Wojciechowski.

Zniżka cen biletów ważna od 12 bm.

Kasa zamawiań w Biurze ogłoszeń „Par" ul. 27 Grudnia 18 od 10 do 17.

— * **Z Teatru Polskiego.** Dziś ciesząca się niezawodnem powodzeniem komedja „Proboszcz wśród biedaków" z dyrektorem Szczurkiewiczem w roli Proboszcza. We wtorek i w środę ostatnia sensacja repertuarowa Teatru Polskiego „Przeprowadzka" Karola Huberta Rostworowskiego, w koncertowem wykonaniu całego zespołu z gościnnym występem znakomitego artysty p. Józefa Sosnowskiego w roli Starszego Pana. W czwartek „Proboszcz wśród biedaków" po cenach zniżonych.

— * **Z Teatru Nowego.** Dziś arcywesoła farsa p. t. „Zarząd przymusowy", która zyskuje coraz większe powodzenie dzięki świetnemu wykonaniu przez cały zespół, wywołujący swą grą nieustanne huragany śmiechu i żywe oklaski. Obsadę tej wybornej komedji stanowią pp.: Czarnecka, Piaskowska, Koronkiewiczówna, Żeromska, Bystrzyński, Górowski, Mazanek, Płonka - Fiszer, Kaden, Rudnicki, Rolicz i inni. Reżyserja p. A. Bystrzyńskiego, dekoracje p. Al. Kobrynia.

Najbliższą premjerą Teatru Nowego będzie sztuka znakomitej autorki Gabrjeli Zapolskiej p. t. „Nerwowa awantura".

— * **Z Teatru Popularnego.** Dziś o godzinie 20 punktualnie „Polacy w Ameryce", wodewil C. Danielewskiego z epilogiem „Nie damy Pomorza". Na każdem przedstawieniu arcywesołego wodewilu publiczność frenetycznemi oklaskami zmusza artystów do bisowania numerów śpiewno - tanecznych, zaś w epilogu „Nie damy Pomorza" kulminacyjnym punktem jest chór marynarzy i lotników składających hołd polskiemu morzu i Gdyni.

Teatr Wielki

DZIŚ — „Orłow".
Wtorek, 11. 11 „Casanova".
Środa, 12. 11. „Orłow"
Czwartek, 13. 11. „Carmen".
Piątek, 14. 11. „Księżniczka czardasza".
Sobota, 15. 11. „Orłow".
Niedziela, 16. 11. popoł. „Straszny dwór".
Niedziela, 16. 11. wiecz. „Orłow".
Poniedziałek, 17. 11. „Manru".

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Przedsprzedaż biletów w biurze ogłoszeń „Par". ul 27 Grudnia 18. od godz 10 do 17. W niedziele i święta w Teatrze Wielkim od godz. 11.30 do 13,45.

Teatr Polski

DZIŚ — „Proboszcz wśród biedaków".
Wtorek, 11. 11. wiecz. „Przeprowadzka". — Występ J. Sosnowskiego.
Środa, 12. 11 „Przeprowadzka". — Występ J. Sosnowskiego.
Czwartek, 13. 11. „Proboszcz wśród biedaków".
Piątek, 14. 11. „Przeprowadzka". — Występ J. Sosnowskiego.
Sobota, 15. 11. wiecz „Przeprowadzka". — Występ J. Sosnowskiego.
Niedziela, 16. 11. popoł. „Staś lotniczek". — Ceny zniżone.
Niedziela, 16. 11. wiecz. „Proboszcz wśród biedaków".
Poniedziałek, 17. 11. „Proboszcz wśród biedaków".

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Zarząd przymusowy".
Wtorek, 11. 11. „Zarząd przymusowy".

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

TEATR POPULARNY.

DZIŚ — „Polacy w Ameryce".
Wtorek, 11. 11. „Polacy w Ameryce".
Środa, 12. 11. „Polacy w Ameryce".
Czwartek, 13. 11. „Polacy w Ameryce".
Piątek, 14. 11. „Polacy w Ameryce".

Początek o godz. 8 wieczorem.

Bilety można wcześniej nabywać w księgarni p. Dippla przy pl. Wolności 11 (tel 17-94) od godz. 9 do 18, a od godz. 19 przy kasie. W niedziele i święta od godz. 10 przy kasie teatru.

TEATR REWJA
w gmachu Kina Stylowego

DZIŚ — o godzinie 7 i 9 Rewja w 16 obrazach p. t. „Serce Poznania".

Jagódka — *najwyborniejsza śmietankowa czekolada, łagodna i bardzo pożywna.*

Kolibri — *gorzka, lecz nie mniej przyjemna w smaku. Nadzwyczaj subtelna w spożyciu.*

Palacowa — *wyśmienita mleczno-orzechowa czekolada z najszlachetniejszych surowców.*

aw 4158

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

NAUKA I ŻYCIE

JAKIE DARY OTRZYMAŁA NASZA BIBLJOTEKA UNIWERSYTECKA

Nie ustaje ofiarność społeczeństwa, które pamięta o naszej poznańskiej Bibljotece Uniwersyteckiej, rozumiejąc, że trzeba ją zasilać i mnożyć. W trzecim kwartale rb. z Poznania i z Wielkopolski wpłynęły dary następujące:

Księgarnia Gebethnera i Wolffa (83 tomy) i dr. J. Cieślewicz ze Strzelna (587 tomów), Probostwo św. Marcina, Wielkopolskie Towarzystw Kółek Rolniczych, dr. Konstanty Hrynakowski, dr. B. Szulc-Golska, dr. K. Zieliński, dr. Bolesław Erzepski, dr. T. Grabowski, dr. A. Tomaszewski, dr. A. Chłapowski, Stefan Wierczyński, ks. dr. Stefan Abt, prof. dr. Roman R. Pollak, dr. Z. Kawecka, dr. L. Lakner, radca Orłowski. Z Bydgoszczy — dr. E. Winkler, ze Starołęki ks. dr. Bronisław B. Gładysz.

Ze Lwowa nadesłali dary dr. B. Barwiński, dr. K. Maleczyński i Izba Handlowo-Przemysłowa; z Krakowa dr. S. Komornicki, z Przemyśla kapitan J. Kobylański, z Czernichowa p. F. Żeleźnik, z Hruszniewa Kazimierz hr. Broel-Plater, z Wilna dr. A. Łysakowski, M. Brensztejn i prof. dr. J. Szymański; z Warszawy redakcja „Polski Gospodarczej".

Otrzymała też nasza Bibljoteka dary z zagranicy. Z Pragi czeskiej nadesłało książki Ministerstwo Szkolnictwa i Oświaty Narodowej, z Rzymu Omaggio algi Amici del Libro Italiano all Estero, z Budapesztu Hungariah Society of Foreign Affairs, z Upsali Uniwersytets Biblioteket, z Paryża Dotation Carnegie poul la Paix Internationale w Paryżu i Exposition Coloniale Internationale; z Kopenhagi Commissionen for Ledelsen ar de geologiske og geografiske Undersoegelser i Groenland; z Lund Universytets Biblioteker; z Bukaresztu Directiuna Presei; z Gdańska Buecherei der Technischen Hochschule; z Genewy Liga Narodów; z Nowego Jorku: Hispanic Society of America, Milbank Memorial Fund, oraz Committee on the Celebration of the Eightient Birthday of William Welch; z Waszyngtonu: Endowment for International Peace, z Filadelfji Philadelphia Committee for Clinical Study of Opium; z Bandoeng na Jawie Anthopolical Laboratory of Java; z Niżyna Niżynski Instytut Narodowoj Oswity. Nadesłali też dary: reprezentacja Z. S. S. R. w Warszawie i konsulat czeskosłowacki w Poznaniu.

AKADEMJA UMIEJĘTNOŚCI UTWORZYŁA WYDZIAŁ LEKARSKI

Z Krakowa donoszą nam:

Posiadająca dotychczas trzy wydziały Akademja Umiejętności utworzyła czwarty: lekarski. Było to koniecznem w obec ogromnego wzrostu naszej wiedzy lekarskiej. Istniała wprawdzie w Warszawie Akademja nauk lekarskich, lecz była z powodu braku funduszów nieczynna, to też rozwiązała się, a członkowie jej weszli do Akademji Umiejętności. Dyrektorem nowego wydziału jest prof. dr. Krzyształowicz z Warszawy, sekretarzem prof. dr. Ciechanowski z Krakowa.

Wydział lekarski przyjął do ogłoszenia drukiem 10 prac naukowych z Krakowa, Warszawy i Bydgoszczy, zaczął także drukować pierwszy tom swoich „Rozpraw", a nadto wydał pierwszy zeszyt Biuletynu Międzynarodowego, pisanego w językach obcych. W dziesięciu arkuszach obejmuje ten Biuletyn pracę prof. dr. Weigla o uodparnianiu przeciw tyfusowi plamistemu, prof. Lenartowicza ze Lwowa o eksperymentalnem badaniu chorób wenerycznych, oraz prof. dr. Ciechanowskiego i dr. Ciesińskiego o eksperymentalnem badaniu raka i innych nowotworów.

Nauka lekarska dzielnic zachodnich uczestniczy oczywiście w pracach nowego Wydziału. Wspominaliśmy wyżej o ogłoszeniu pracy nadesłanej z Bydgoszczy (dr. Wróblewski), zaś na posiedzeniu w dniu 10 bm. przedstawi swoją pracę prof. dr. F. Skubiszewski z Poznania.

Z Polskiego Tow. Psychjatrycznego. Oddział wileński odbył posiedzenie z odczytem dr. Wirszubskiego n. t.: „Przypadek operowanego guza mózgu.". (nw)

JÓZEF MEHOFFER JAKO GRAFIK KSIĄŻKOWY

Praca Heleny D'Abancourt, poświęcona grafice książkowej Mehoffera*), daje znacznie więcej aniżeli tytuł obiecuje. Właściwy temat poprzedza bowiem autorka krótkim wywodem o estetycznych zasadach grafiki książkowej wogóle. Charakteryzuje ją słusznie jako wybitnie konstrukcyjną i dekoracyjną. Cel jej jest ilustratorski i ornamentacyjny. Zaś ornamentem, właściwie dla książki pomyślanym, będzie ten, który opiera się na biegu linij, różnicujących się na białej przestrzeni w jakiemś rytmicznem tempie, odpowiadającem różnicowaniu się czcionek, bez gromadzenia linij, pod rozmaitemi kątami bezładnie się przecinających, przy wykluczeniu półtonów wywołanych wiszorkiem czy pędzlem. Dlatego też drzeworyt ściślej łączy się z drukiem aniżeli miedzioryt. Z produkcyj zaś, mechaniczną drogą osiągniętych, odbitka kliszy kreskowej lepiej wiąże się z czcionkami, aniżeli reprodukcja odbita sposobem siatkowym czy światłodrukiem (str. 4).

W dalszym ciągu kreśli autorka zwięźle a treściwie dzieje rozwoju grafiki książkowej od czasów średniowiecznego rękopiśmiennictwa i minjatur. Głównie zatrzymuje się przy odrodzeniu tej gałęzi sztuki stosowanej w wieku XIX., gdzie przodującą rolę odegrały Anglja, Francja i poniekąd Niemcy.

Pierwsze decydujące kroki stawiają Anglicy (środowisko Ruskina i grupujących się dokoła niego prerafaelitów). Odznacza ich ścisłe poczucie struktury ornamentu książkowego. Niemal z reguły zamykają całość ornamentu w przestrzeni prostokąta. Tło zasnuwają z upodobaniem ornamentem roślinnym i rodzajem splotów iryjskich, wplątając w nie motywy figuralne, bardzo ściśle z niemi się łączące. We Francji natomiast rozwija się motyw ornamentacyjny więcej swobodnie. Obramowania są wogóle mało w użyciu. Zdobnictwo francuskie kieruje się, jak podkreśla autorka, nietyle surowemi prawami zestroju grafiki książkowej, ile pewnym taktem smaku. Niemcy uprawiają ornament anegdotyczny. Na właściwą drogę wkraczają pod wpływem Anglji, nietyle w kierunku pojmowania zdobnictwa, co w odrodzeniu druku, rozpoczynając od samych podstaw, od kroju czcionek. W rezultacie przeważa w Niemczech tendencja, że książka odbita ładnemi czcionkami z zachowaniem wszystkich warunków typograficznych, może się zgoła obejść bez ornamentu i ilustracji.

Poświęciwszy jeszcze kilka uwag ważniejszym usiłowaniom na tem polu w Belgji, Holandji, Węgrzech, Włoszech, Czechach i Szwecji, zatrzymuje się autorka nieco dłużej przy Polsce. Wspomina zasługi Grottgera, Andriollego i Kossaka. Zajmuje się przełomową rolą „Życia" od czasów objęcia redakcji artystycznej przez Wyspiańskiego, rolą „Młodości" i „Chimery" Miriama. Podkreśla znaczenie „Towarzystwa Sztuki Stosowanej" powstałego w roku 1901, przedewszystkiem wystawy drukarskiej, urządzonej przez nie w r. 1904 oraz wydania wytwornego katalogu do niej. A niemal we wszystkich tych poczynaniach napotykamy wybitny współudział Mehoffera.

Wielki dekoracyjny talent Mehoffera, który wzbudził przecież podziw całej Europy pięknemi witrażami w katedrze fryburskiej, zaznacza się twórczo także w dziedzinie grafiki książkowej. Mehoffer posiada pełne poczucie celowości, które winno charakteryzować tą gałąź sztuki stosowanej. Grafika, mająca zdobić książkę, jest tem samem a priori uwarunkowana przestrzenią stronnicy oraz sąsiedztwem czcionki. Pod tym kątem widzenia poddaje autorka szczegółowej analizie całą odnośną twórczość Mehoffera. Rozpatruje jego karty tytułowe, nagłówki itd. dla „Chimery", jego współudział w wspomnianym powyżej katalogu wystawy drukarskiej, w katalogu „Sztuki" krakowskiej, dalej poszczególne wydawnictwa książkowe jak n. p. ilustracje do „Judasza" i „Strasznych dzieci" Rostworowskiego i wreszcie niewielką ilość ciekawych a mało znanych ekslibrysów. Całą tę analizę cechuje skrupulatność i wnikliwość oraz wielkie umiłowanie przedmiotu. Pominięta jest wszelka „literatura", zagrażająca tak niebezpiecznie właśnie w tej dziedzinie. Cały nacisk położony jest na analizie formalnej, jak tego zresztą można się było spodziewać po autorce cennego studjum o roli „Linji i plamy" w malarstwie, drukowanego swego czasu w „Krytyce" W. Feldmana.

W ostatecznym wyniku książki okazuje się twórczość Mehoffera jako całkiem oryginalne, od wzorów angielskich czy francuskich niezależne, świadome i celowe stosowanie linji i plamy do stronnicy. Wielkiego tego artystę charakteryzuje przedewszystkiem wybitne wyczucie i opanowanie linji, której samym nawrotem i biegiem potrafi wydobyć kształt ornamentacyjny. Studjum autorki zamyka krótki pogląd na coraz piękniej rozwijającą się naszą grafikę książkową w chwili obecnej. Starannie wydaną książkę zdobi nadto 11 cynkotypij w tekście oraz 3 tablice według rysunków Mehoffera.

Dr. Michał Sobeski.

Poznań.

*) Helena De Franqueville D'Abancourt: Grafika książkowa Józefa Mehoffera na tle prądów współczesnych" Kraków, nakł. Drukarni Uniwersytetu Jagiellońskiego.

WYSTAWA FAŁATA W KATOWICACH

Piszą nam z Katowic: Związek Zawodowy Artystów Plastyków urządził w swej nowej siedzibie przy ul. Pocztowej zbiorową wystawę dzieł śp. Juljana Fałata i pięknie tem pamięć mistrza uczcił. Fałat, ostatniemi laty mieszkał, jak wiadomo, na Śląsku w Bystrej, malując wspaniałe śląskie pejzaże. Była więc, poza wszystkiem innem, także lokalna, regjonalna niejako okazja do takiej wystawy.

Objęła ona 92 dzieła ze zbiorów prywatnych, ze Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego i Muzeum Śląskiego. Słynne fałatowskie „Śniegi" reprezentował m. innemi obraz będący własnością prof. Ignacego Chrzanowskiego z Krakowa; dalej mieliśmy widoki z Polesia, z Perehińska, wspomnienie o rodzinnych Tuligłów („Zaduszki") i oczywiście pejzaże śląskie, wreszcie studja portretowe. Wiele obrazów nosiło kartę „Do sprzedania" i to przeważnie dzieła ze zbiorów prywatnych. Wpłynęły na to może ciężkie czasy „bezgotówkowe" a może i pośmiertna konjunktura. Takie np. „Perehińsko" było do sprzedania za ni mniej ni więcej tylko 20.000 złotych. O takiej sumie Fałat chyba nigdy nie marzył...

Zwiedzało przeciętnie wystawę w dni pogodne około 60 osób, w słotne o połowę mniej, natomiast w niedzielę bywało około 200. Była to maksymalna cyfra dzienna (poza osobno zwiedzającymi uczniami i uczenicami szkół). Widać imprezy artystyczne tego rodzaju nie mają tu jeszcze należytego echa. Tem lepiej uczynił Związek, organizując tę piękną wystawę. Może utoruje drogę następnym. B. E.

Nowy Gierymski w Krakowie. Piszą nam z Krakowa: Do Muzeum Narodowego przybył cenny nabytek, mianowicie obraz Maksa Gierymskiego „Trąbki". Jest to jedno z najsłynniejszych dzieł mistrza. Znaczenie tego obrazu w dziejach malarstwa polskiego jest niepospolite — był on jednym z etapów w rozwoju naszej sztuki. (kp)

Twarz i portret. W ostatnim zeszycie „Tęczy" umieścił dr. Stefan Szuman artykuł pt. „Twarz, karykatura, maska, portret". Dochodzi w nim do definicji portretu przez definicje karykatury i maski. Karykatura, to podobizna twarzy, w której pewne fizyczne, czy psychologiczne cechy osobnika są przejaskrawione, w celu ośmieszenia. Maska daje twarz nieindywidualną, jest idealną konstrukcją oblicza, reprezentującego jakiś typ somatyczno-psychiczny. Portret jest syntetycznym obrazem charakteru, a nie jest ani karykaturą, ani wyidealizowaną maską. Wszystkie myśli, całe życie wewnętrzne, odzwierciadla się w twarzy, zapisuje pismem, które trzeba odczytać. Odczytanie go jest zadaniem portrecisty. (tk)

Pisma nadesłane

„Przegląd Humanistyczny" 1930. Rok V. Zeszyt 3. Treść: Balicki J. „Trójstopniowość w nauczaniu szkolnem języka polskiego". — Skulski R. „O traktowanie literatury staropolskiej w szkole". — Pachucka R. „Język polski w organizacji daltońskiej". — S. Z. „Cele i zadania Kółek Polonistycznych w szkole średniej". — Dąmbska I. „W sprawie nauczania logiki przy sposobności nauczania języka polskiego". — Cybulski St. „Nauka języka polskiego oraz nowożytnych jako przygotowanie do łaciny w klasie IV." — Willer J. „Uwagi gramatyczne". — Maleczyńska E. „W sprawie celu i poziomu gimnazjalnej nauki historji". — Grüss N. „Nauczanie historji starożytnej w szkole". — Taszycki W. „Spory o pochodzenie polskiego języka literackiego". — Bibljografja. — Kronika.

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Powszechne wykłady uniwersyteckie rozpoczynają się dzisiaj o godz. 20 w Uniwersytecie, (Coll. Minus sala nr. 17) cyklem prelekcyj o prasie. Zainauguruje go redaktor naczelny „Tęczy", p. Jerzy Drobnik, wykładem na temat „Prasa jako narzędzie opinji".

Zjazd mikrobiologów. Z Krakowa piszą nam: Odbywał tu swe narady III Zjazd mikrobiologów polskich, na który przybyli badacze i lekarze z całej Polski. Zjazd zagaił przewodniczący komitetu organizacyjnego, rektor J. Nowak. W prezydjum zasiedli prof. Nitsch, prof. Gąsiorowski, pułk. dr. Owczarewicz i dyr. dr. Załęski. Referat programowy o przyczynach i powstaniu raka wygłosił prof. U. J. Dr. Klecki. Następnie prof. Hirschfeld przedstawił wyniki swych badań nad djagnostyką serologiczną raka. Wśród dalszych referatów zainteresowanie wywołały — dr. Eisenberga o współczesnej bakterjologji, prof. Panka o przesączalnych zarazkach gruźlicy i prof. Hirszfelda o odporności (nk)

Wileńskie Tow. Lekarskie odbyło posiedzenie, poświęcone pamięci ś. p. prof. dr. S. Trzebińskiego. Przemówienia wygłosili: rektor prof. Januszkiewicz, prof. J. Szmurło, prof. Jasiński i doc. Safarewicz.

MUZYKA

Koncert ku czci Św. Franciszka z Assyżu. Z Krakowa donoszą nam: Nasz „Związek Opieki nad zwierzętami" zorganizował koncert ku czci św. Franciszka z Assyżu, który jest niejako patronem wszystkich przyjaciół i opiekunów. Słowo wstępne wygłosił znamienity pionier ochrony przyrody prof. dr. W. Goetel, śpiewał chór Cecyljański pod batutą O. Rizziego, Franciszkanina, zaś znakomity pianista Egon Petri wykonał Liszta dwie legendy o św. Franciszku. (km)

OCHRONA ZABYTKÓW

Ratusze pomorskie. Nasz korespondent toruński (A. M.) donosi: Ratusz grudziądzki, stanowiący dawny gmach kolegjum jezuickiego z roku 1682, uległ obecnie gruntownemu remontowi zewnętrznemu. Odbudowana też została według projektu arch. Jakubowskiego z Bydgoszczy, wieża, która spłonęła w r. 1919. W ratuszu toruńskim przeprowadza się również restaurację. Zostały już odnowione dwie wielkie sale gotyckie: wschodnia i południowo-zachodnia na parterze. Usunięto w nich ściany wewnętrzne, przez co sale uzyskały pierwotny wygląd. W niektórych oknach dano stylowe obramienia z piaskowca.

LITERATURA

„Czarna orchidea". Jeszcze jedna powieść kryminalna (wydana przez Bibljotekę Groszową) ale nie licytująca się z konkurencją Wallace'a, t. j. in minus sensu i pisarskiej przyzwoitości. Autor, p. George Goodchild, umie zacząć opowiadanie interesująco, i stopniować je aż do zupełnej mistyfikacji czytelnika, która odsłania się nagle i dość nieoczekiwanie. Tło egzotyczne: Indje Holenderskie, żadnych eroticów i żadnych ględzeń. Główna postać: młoda Angielka, która tak kocha brata, mimo że jest występny, że aby być przy nim, wyrzeka się małżeństwa, z kochanym przez siebie człowiekiem. Wszystko kończy się dobrze, u samego kr su autor trochę ponaciągał szczegóły, lecz w szlachetnym celu, mianowicie, aby zbrodniarza trochę odciążyć. Oby tylko nigdy nie było gorszej literatury tego typu! (ln)

TEATR

Co grają w Krakowie? Piszą nam z Krakowa: Po pełnych sukcesu występach Jerzego Leszczyńskiego wystawił teatr miejski „Korjolana" Szekspira pod reżyserją zasłużonego Marjana Jednowskiego. Rolę tytułową grał p. Wacław Nowakowski. Tragedję wystudjowano starannie, inscenizacja spotkała się z uznaniem. (tk)

Wegener w Polsce. Z Krakowa donoszą nam: Niemiecki teatr w Cieszynie sprowadził na występ słynnego aktora niemieckiego, Pawła Wegenera. Słynny artysta odegrał strindbergowskiego „Ojca". (tk)

VARIA

Sokolnictwo w Polsce. Ostatni zeszyt „Ilustracji Polskiej" przynosi ciekawy feljeton historyczny pt. „Skrzydlaty pomocnik myśliwca". Polowanie z sokołami znane było już za czasów Karola Wielkiego. Dokumenty polskie wspominają o sokolnictwie od wieku XIII. Sokoły układane do polowania w Polsce miały szczególnie wysoką cenę. Królowie polscy posyłali je w darze monarchom zagranicznym. Polowanie z sokołami należało do zabaw rycerskich uprzywilejowanych. Tylko szlachta miała prawo trzymania sokołów. Utrzymała się u nas ta gałąź myśliwstwa dłużej, niż gdziekolwiek w Europie, bo do pierwszych lat XIX wieku. Po dziś dzień pozostały jako wspomnienie dawnego sokolnictwa nazwy licznych wsi, Sokolniki, oraz przysłowie „patrzeć, jak na raroga". (tk)

4 4 4

4 4 4

4 4 4

4 4 4

Podajemy powyżej 15 kartek wyborczych które należy odpowiednio powycinać. Maksymalny wymiar kartki wyborczej 8 × 10 cm Kartki te po wycięciu prosimy zachować do dnia wyborów Kartki zbędne prosimy rozdać między przyjaciół i znajomych, którzy ich jeszcze nie posiadają. Jakiekolwiek dopiski **do numeru na kartce wyborczej, jak imię, nazwisko, kropka, lub jakikolwiek inny znak, unieważniają oddany głos.**

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Wyjazdy zagraniczne

Piszący te słowa ma dziwny zwyczaj myślenia zimą, co robić będzie latem (jakie to lato jest jednak piękne!) oraz zastanawiania się latem, coby to wymyślić na zimę (boć i ta pora roku ma swój urok). Jeśli autor tych słów zaczyna od takiego wstępu feljetonu „z chwili", trudno nie nazwać feljetonu anachronicznym, a conajmniej nieaktualnym, a publicystycy — złym dziennikarzem. Uderzywszy się ze skruchą w piersi, przyznawszy się do winy, przystępujemy, mimo wszystko, do napisania kilku zdań o wyjazdach zagranicę.

Na usprawiedliwienie nasze musimy dodać, że jeśli powracamy do tematu latem pachnącego, dzieje się to dla tej prostej przyczyny, że onegdaj wpadła nam w ręce ciekawa statystyka wyjazdów Polaków zagranicę i do w. m. Gdańska, godna w całej pełni naszej uwagi.

Mianowicie okazuje się, że obniżenie opłat paszportowych podziałało piorunująco na zwiększenie ilości wyjazdów obywateli — Polaków zagranicę: wydano w okresie od marca do maja ub. roku paszportów normalnych 5 127, a w tym samym okresie roku bieżącego aż — 13 830, czyli 8 703 więcej, niż w tamtym roku. Wzrosła również, lecz w słabszym stopniu, liczba wydanych paszportów ulgowych z 12 591 na 13 187.

Trzeba pomyśleć, coby to dopiero było, gdyby rok bieżący nie stał pod znakiem ciężkiego kryzysu! Ilu Polaków wówczas wyjechałoby zagranicę, nie potrzebując się zbytnio liczyć z ciężkim bytem! Już i tak rośnie z roku na rok cyfra wydanych paszportów: w r. 1926 wydano ich — 47 853, w r. 1927 — 65 567, w r. 1928 — 86 446, a w r. ub. — 87 428.

O ile liczba paszportów z kategorji handlowych itp. wzrosła, według obliczeń urzędowych o jakieś 40 proc. w ciągu ostatnich czterech lat, to liczba paszportów zaszeregowanych do kategorji turystycznych wykazuje wzrost o prawie 100 proc.

Z tem już trzeba się liczyć, że Polacy, w przeciwieństwie do ludów romańskich, zaliczają się narówni z Anglosasami, Niemcami, Holendrami, Skandynawami i Czechami do narodów dużo podróżujących. Ale, czyżby nie lepiej było, gdyby polscy turyści odkładane przez rok cały na wyjazd wakacyjny pieniądze lokowali w polskich, a nie zagranicznych uzdrowiskach? Chodzi tu o dziesiątki miljonów złotych, które wywodzimy rok rocznie na różne plaże i „bady".

Weźmy za przykład to, co na nas zarabia kasyno gry w Sopocie. Wprawdzie brak statystyki frekwencji w kasynie gry według narodowości utrudnia ustalenie sum przegranych przez obywateli polskich, jednak przybliżone cyfry mogą być wyprowadzone w sposób następujący: biorąc pod uwagę, że bilans tow. kasyna gry w Sopocie wykazał za r. 1928 zysk w sumie około 32 miljonów guldenów, tj. około 55 milj. zł oraz uwzględniając, że przeszło 50 proc. cudzoziemców w Sopocie są obywatele polscy (dokładnie w r. 1928 było ich 49,5 proc), przypuszczać należy że conajmniej połowa zysków, osiągniętych przez dom gry we wspomnianym roku, t. j. około 27,5 miljonów złotych pochodzą od Polaków. Ładna sumka, prawda?

Rzecz inna, że bronią skuteczną w walce ze zwiększającemi się wyjazdami obywateli polskich zagranicę nie jest utrzymywanie reglamentacji tych wyjazdów w formie wysokich opłat paszportowych, lecz jedynie drogą stopniowego podnoszenia poziomu urządzeń kulturalnych w polskich miejscowościach kuracyjno - turystycznych, na co właśnie potrzeba owych miljonów, wywożonych przez Polaków zagranicę.

Krótkie informacje gospodarcze

— Magistrat m. Wiednia zezwolił na uruchomienie nowego typu autobusów, zaopatrzonych w motor Diesel-Junkers i zużywających, jako paliwo ropę.

— Belgijska ekonomiczna rada narodowa przyjęła wniosek, zmierzający do zwiększenia stawek celnych na cukier do 20 franków za 100 kg.

— Stowarzyszenie plantatorów na Jawie które niedawno podwyższyło cenę cukru o 50 centów, do 8 florenów 50, obniżyło ją ponownie do 8 florenów.

O reformę podatku przemysłowego

Z kół rolniczych otrzymaliśmy poniższe uwagi:

Konieczność reformy systemu podatkowego w Polsce w świadomości społeczeństwa coraz szersze zatacza kręgi. Już nie pojedyńcze jednostki, ale całe zorganizowane grupy społeczne, biorące najistotniejszy udział w życiu gospodarczem kraju, domagają się naprawy naszego systemu podatkowego, naprawy idącej w kierunku oparcia tego systemu na zdrowych zasadach nauki skarbowości i ekonomji z wyeliminowaniem wszelkich naleciałości o charakterze społeczno - politycznym. Dowodem tego jest zjazd delegatów izb przemysłowo - handlowych, który na kongresie odbytym we Lwowie w dn. 3 i 4 września r. b. w swych rezolucjach podatkowych bodaj poraz pierwszy bez ogródek wyraźnie stwierdził, że: „dotychczasowy system podatkowy szkodzi całości gospodarstwa narodowego i utrudnia rentowność i kapitalizację". W związku z tem kongres wysunął cały szereg postulatów z dziedziny reformy poszczególnych podatków. Postulaty te zmierzają jeżeli nie do gruntownej i zasadniczej przebudowy dotychczasowych ustaw, to przynajmniej do prowizorycznego usunięcia przepisów najbardziej rażących i niezgodnych z życiem i zdrowemi zasadami ekonomji i skarbowości.

Zabierając tu głos z punktu widzenia interesów rolnictwa, pragnę słów parę dorzucić do sprawy, którą kongres w rezolucjach, dla zrozumiałych powodów, może najszerzej potraktował, t. j. sprawy reformy podatku przemysłowego.

Kongres stanął tu na stanowisku konieczności zupełnej likwidacji obowiązujących dziś reform tego podatku i zastąpienia ich przez bardziej odpowiadające warunkom życia gospodarczego. Uznając dalej pilność tych reform, kongres wysunął cały szereg wniosków, zmierzających do doraźnej reformy, przyczem większość z nich kongres przypuszczalnie pragnąłby widzieć i w ewentualnej nowej ustawie o podatku przemysłowym.

Zainteresowanie rolnictwa kwestją zmiany dotychczasowej ustawy z dnia 15. VIII. 1925 roku o państw podatku przemysłowym jest zrozumiałe, bo właśnie postanowienia tej ustawy, dotyczące rolnictwa: „nie odpowiadają warunkom i wymogom życia gospodarczego" i są ekonomicznie niewytłumaczalne. Do tez przeto wysuniętych w tej materji przez kongres izb przemysłowo-handlowych, należałoby z punktu widzenia interesów rolnictwa dołączyć trzy zasadnicze postulaty:

1) zwolnienie od podatku przemysłowego produkcji gospodarstw wiejskich bez względu na rodzaj i użytkowanie gruntów i formę zbywanych przez producenta produktów;

2) zmiana redakcji punktu 5 art 5 ustawy, w sposób nie powodujący dla komisowego handlu płodami rolnemi wyższego obciążenia podatkiem obrotowym, niż dla innych kategoryj handlu komisowego;

3) zwolnienie od podatku obrotowego tranzakcyj, dokonywanych na krajowych giełdach towarowych (ostatni postulat wysunięty został również i przez kongres izb).

Rozwinięcie i umotywowanie słuszności wyżej wymienionych postulatów nie zmieściłoby się w ramach niniejszego artykułu, przeto zmuszony jestem ograniczyć się jedynie do bardzo skondensowanych komentarzy.

Ad. 1. Postulat ten sprowadza się do żądania zmiany przepisów art. 2-go Ustawy, nakładających obowiązek opłacania podatku przemysłowego przez niektóre gałęzie gospodarstwa rolnego i zakłady przemysłu rolnego. Przepisy wspomnianego artykułu doznają stale interpretacji rozszerzającej, przez co, przy pewnym postępie intensyfikacji i uprzemysłowienia gospodarstw rolnych, coraz to nowe gałęzie produkcji rolnej i leśnej pociągane są do opłacania tego podatku. Obciążenie podatkiem przemysłowym zakładów przemysłu rolnego jest wysoce niesłuszne. W przeważnej ilości wypadków zakłady te stanowią jedynie uzupełnienie produkcji gospodarstw rolnych, niejako jej ciąg dalszy, (proszę sprzedać przy obecnej konjunkturze n. p. większą ilość ziemniaków bez przerobienia w stanie surowym z majątku odległego o 30—40 klm. od kolei!); w wielu wypadkach jedynie przerobienie ziemiopłodów we własnym zakładzie przemysłowym (gorzelni, krochmalni, płatkarni, młynie) — pozwala na ich zbycie. Obłożenie zaś podatkiem przemysłowym, jako oddzielnych przedsiębiorstw: sadownictwa, ogrodnictwa, rybołówstwa itp. jest również niesłuszne, boć te gałęzie produkcji opłacają już podatek przychodowy, a mianowicie — gruntowy.

Ad. 2. Intencją punktu 5 art. 5 obowiązującej obecnie ustawy jest wyższe opodatkowanie zagranicznych importerów. Jednak przepis ten, zwężając pojęcie komisowej sprzedaży, stwarza duże trudności w tranzakcjach handlowych dla instytucyj, prowadzących handel płodami rolnemi, powierzonemi im do sprzedaży przez producentów rolników. Jest to przepis wysoce dla rolnictwa niedogodny, tem więcej, że paraliżuje on w zarodku wszelkie usiłowania zorganizowania handlu zbożem i skierowania tego handlu właśnie na najodpowiedniejszą drogę — komisu.

Ad. 3. Żądanie zwolnienia od podatku obrotowego tranzakcyj dokonywanych na krajowych giełdach towarowych, poza racją wynikającą z obecnej konjunktury gospodarczej, tłumaczy się dążeniem do zmniejszenia rozpiętości cen osiąganych przez producenta w obrocie wewnętrznym, a tranzakcjami eksportowemi.

W końcu ubiegłego roku rząd opracował projekt noweli w przedmiocie zmiany przepisów ustawy o podatku przemysłowym. Projekt ten był nawet rozesłany zrzeszeniom i związkom gospodarczym do zaopinjowania. Niestety, nie uwzględniał on wyżej omówionych słusznych postulatów rolnictwa. Obecnie jednak, gdy zarówno w pojęciu ogółu społeczeństwa, jak i miarodajnych sfer rządzących, reforma naszego ustawodawstwa podatkowego staje się nakazem chwili nie należy wątpić, że przy sposobności rewizji postanowień dotychczasowej ustawy o państwowym podatku przemysłowym, słuszne żądania rolnictwa zostaną uwzględnione.

S.

Otwarcie Resursy Kupieckiej

W ubiegłą sobotę odbyło się oficjalne otwarcie Resursy Kupieckiej w nowych, obszernych i pięknie urządzonych lokalach, mieszczących się w Domu Kupiectwa Polskiego przy ul. Zwierzynieckiej. W obecności p. prezydenta Ratajskiego, licznych członków i gości otwarcia dokonał prezes Resursy, p. radca Jan Cynka, podkreślając w swem przemówieniu, że Resursa stanowić będzie ośrodek życia towarzyskiego kupiectwa wielkopolskiego i ważny czynnik w rozwoju patrycjatu miejskiego.

Następnie odbył się w salonach Resursy raut, który w miłym nastroju przeciągnął się do późnej godziny.

Wznowionej, tak ważnej i pożytecznej instytucji życzymy w nowej fazie jej rozwoju pełnego powodzenia.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Z Izby przemysłowo - handlowej.** Izba przemysłowo - handlowa w Poznaniu donosi, że biura jej otwarte będą w dniu 11 bm. tylko do godz. 12-tej w południe.

(k) **Sesja ekspertów dla spraw kredytu rolniczego.** W myśl uchwał międzynarodowej konferencji rolniczej w Warszawie z sierpnia r. b. zbiera się w dniu 10 bm. w Warszawie sesja ekspertów państw Europy środkowej i południo-wschodniej dla spraw kredytu rolniczego. Zadaniem sesji będzie opracowanie wspólnych form kredytu rolniczego średnio - terminowego. Sesja rozpocznie się zebraniem plenarnem w dużej sali min. rolnictwa w poniedziałeko godz. 10.30, które otworzy przemówieniem min. rolnictwa dr. Janta - Połczyński. Ukończenie obrad przewidywane jest na środę dnia 12 bm.

(k) **Oświadczenie Zw. kupców branży cukrów i czekolady.** Otrzymaliśmy następujące oświadczenie: „Na skutek notatki anonimowej podpisanej literami E. K. a zamieszczonej w „Gazecie Handlowej" nr. 249 inspirowanej przez zainteresowane czynniki przemysłowe, podpisany Związek oświadcza, że w polemikę z tego rodzaju „etycznemi" posunięciami wdawać się nie będzie. Czynniki, z których koła wyszła tego rodzaju notatka samem je ogłoszeniem wyeliminowały się z możności prowadzenia z nimi rozpraw w ogólności, a w szczególe na temat „etyki kupieckiej". Co się tyczy oświetlenia stosunku handlu do fabryk, prowadzących własne składy detalicznej sprzedaży, oraz sposobów, jakiemi kupiectwo zwalcza takie fabryki, i zwalczać je nadal będzie to podpisany Związek przedstawi te sprawy w specjalnie opracowanych i opublikowanych elaboratach. — Związek kupców branży cukrów i czekolady (sekcja przy Zw. Tow. Kupieckich z siedzibą w Poznaniu).

(k) **Stosunki handlowe z krajami Ameryki Łacińskiej.** Handel Polski z krajami Ameryki Łacińskiej zdradza począwszy od r 1926 wybitne tendencje rozwojowe. Biorąc pod uwagę sumarycznie obroty towarowe z Argentyną, Brazylią i Chile (włączając w to również mniej znaczne obroty z Ekwadorem, Gujaną, i Antylami, Paragwajem, Urugwajem, Peru Kolumbją i Venezuelą obroty te wynosiły w r. 1926 — 40,3 milj. zł., (eksport z Polski 3,8 milj. zł.), w r. 1927 — 73,3 milj. zł. (eksport z Polski 7,7 milj. zł.), w r. 1928 — 119 5 milj. zł. (eksport z Polski — 11,6 milj. zł.), w r. 1929 — 165,5 milj. zł. (eksport z Polski 20.3 milj. zł.) Jak widać z tych cyfr, hande między Polską a krajami Ameryki Południowej wzrasta w tempie niezmiernie szybkiem, przyczem ogólny obrót wzrósł od r. 1926 czterokrotnie, zaś eksport polski przeszło pięciokrotnie. Cyfry te świadczą wymownie o tem, jak wiele uwagi powinna Polska poświęcić rynkom Południowej Ameryki.

Ofiary na Pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu

117 **do kasy komitetu wpłacono do dnia 8. 11. 1930.** 9293 dw

P. Ozerwińska Inowrocław 5.-
N. N. Poznań 20.—
Kulczyńska, Poznań 2.—
Kluczyński, Poznań 5.—
Admn. Kurjera Poznańskiego 4.717.17
Admn. Kurjera Poznańskiego rubli 6.—
K. Szperkówna 5.—
J. Cichowska 5.—
J. G. Poz. z prośbą o posade dla wnuczki sieroty Zofji 5.—
Kpt. Stan Wiatr 10.—
M. Szymkowiak, Buk z prośbą o zdrowie 3.—
St. Cieślewiczowie, Gostyń 10.—
Wł. Dybizbańska 2.50
Zboromirski 10.—
Parafja Bożego Ciała:
J. Śmigielska 10 —
K. L. 5.—
Bog. Kall 10 —
St. Sawińska 5.—
N. N. 3.—
Ste. Rausdowie 10.—
Razem zł 48.—

Wybieralska 10.—
M W 10.—
R H. Poznań 30.—
Tow. Muzyczne Kolejarzy Poznań z okazji obchodu 10-lecia istnienia 50,—
M. K. p. Bank Miasta Poznania 10,—
A. Stasiński p. Bank Miasta Poznania 5,—
Fr. Klopocki, Gorazdowo p. B. M. P. 10,—
J. Wieczerska, Poznań 10,—
Wachm. J. Bartecki, Krotoszyn zebrane od urzędników Wydziału Pow. 22,—
Fr. Firgu, Jeżewo 5,—
Gromadziński, Poznań 5,—
Boguslaw Skrzetuski, Poznań 5,—
Rogacka, Poznań 4,—
J. Mielcarek, Damasławek zebr. na urocz. 50 l. jubmałż. pp. J. Gączkowskich w Gąsawie 8,—
A. Tylińska, Warta 2,—
P. Kwiatkowski, maj. Gniezno 5,—
Fr. Sell, Poznań 20,—
J. Leski, Jerzykowo 5,—
W. Kurosiński, Poznań 10,—
M. Wojtkowiak, Poznań 5,—
St. Cujewicz, Poznań 5,—
X. J. Banaszak, W. Strzelce 11,—
F. Sawczyński, Grudziądz o laski i zdrowie 3,—
J. Kleeman, Mikołów 2,—
Fr. Osmański, Rogoźno 10,—
X. Wojciechowski, Bydgoszcz 10,—
A. Paszczyńska, Brzeżany 6,—
Adw. Wyszomirski, Pozn z prośbą o modlitwę 15,—
X. M. Lewandowicz Miejska Górka od X. X. 10,—
Fr. Wojczak 3,—
Razem 13,—

J. Pudelski, Środa z podziękowaniem za odzyskaną wolność i niepodległość naszej Ojczyzny i utrzymaniem Jej 10,—
A. J. i St., Środa z podz za odber. laski z prośbą o dalsze 5,—
E. Malczewski, Poznań 10,—
J. Tanew, Hel 2,—
Arch. St. Sawicki, Poznań 10,—
M. Jankowska, Oborniki 5,—
M. Andrzejczakowa, Nowy Tomyśl 5,—
Stow. Młodych Polek Karmin 10,—
J. Pruss, Inowrocław 5,—
A. Przybylski, Pogorzela 10,—
St. Lurancowie Kcynia 10,—
St. Radzejewski, Poznań 3,—
J. Mimchberżanka Września z podziękowaniem za odebrane łaski z prośbą o dalsze 5,—
Wł. Boega, Poznań 5,—
W. W., Poznań 10,—
M. Frąckowiak, Bojanowo 10,—
X. A. Szymczak, Buk 10,—
A. Sławek, Poznań 20,—
K. Daroń, Wejherowo 10,—
R. Rymarkiewiczowa, Rogoźno z wdz. za odebr. łaski od Boga 10,—
Br. Janikowska, Gniezno 3,—
Wł. N. Gniezna w pewnej intencji 5,—
M. Goślińska, Zytyń 5,—
M. Jarmołowicz, Kielce 10,—
St. Wawrzynowicz, Tuchola 3.—
X. J. Michalewski, Lublin 5.—
X. Żelazny, Pruszcz 20,—
J. Koslecki, Kraków 10,—
Z. Birkenmajerowa Kraków 5,—
Cygański i Semma, Pozn. 30.—
A. Glapikówna, Pleszew 2.50
St. Szlachtówna, Pleszew 2.50
X. Dziekan Beisert, Usarzewo 10,—
M. Nowratowa, Poznań z prośbą o zdrowie i błog. 5,—
P. Kobusiński, Bojanowo 5.—
SS. Dominikanki, Mielżyn 5.—
St. Chudziak, Koronowo 2,—
J. Majcherkiewiczówna, Koźmin 10.—
I. Kamińska, Środa 5.—
J. Putz, Międzychód 5,—
B. Janicki, Śrem 5,—
M. Liteńska, Stanisławów 10,—
E. Wrzalikówna, Gniewkowo 5,—
H. Kosznikówna, Chojnice 3.—
Z. Janowska, Obołoń 5,—
„Plastique", Poznań 6 rata 10,—

Konto P. K. O. 207 740. — Sekretarjat Al. Marcinkowskiego 21.

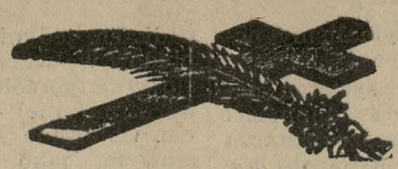

W niedzielę, 9 listopada 1930 r. rozstała się z tym światem, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, nasza ukochana i najlepsza matka, siostra, babcia, teściowa i ciotka, ś. p.

Weronika z Jesków Kosicka

przeżywszy lat 63.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 13 b. m., po południu o godz. 3,30 z domu żałoby, ul. Słowackiego 36, na cmentarz św. Marciński przy ul. Bukowskiej. Msza św. za duszę Zmarłej w piątek, 14 b. m. o godz. 9 w kościele parafj. Serca Jezusowego w Jeżycach.

W ciężkim smutku pogrążeni

Poznań, Szamotuły, dnia 10. XI. 1930 r. **mąż, dzieci i rodzina.**

dw 2065 Zakład pogrzebowy „Bracia Nowak", Pl. Nowomiejski 10, tel. 10-46.

Ś. p.

z Lossowów

Stanisława Watta Skrzydlewska

dziecko Marji, siostra III. zakonu św. Franciszka

zasnęła w Bogu dnia 8 listopada 1930 roku, opatrzona Sakramentami św.

Pogrzeb odbędzie się w środę, 12 b. m. o godz. 11 w Mechlinie na cmentarz rodzinny. O modlitwę za duszę Zmarłej proszą

Mechlin, dnia 8 listopada 1930 roku. **mąż, dzieci i wnuki.**

dw 2060

Dnia 9 b. m. o godz. 17,20 zmarła po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., nasza najdroższa i ukochana córka, siostra, siostrzenica i kuzynka, ś. p.

Marja Schulzówna

przeżywszy lat 21. Eksportacja nastąpi w środę, dnia 12 b. m. o godz. 8,30 z domu żałoby do kościoła Farnego w Mogilnie, poczem nastąpi wprowadzenie zwłok do grobowca rodzinnego.

W ciężkim smutku pogrążeni

rodzice, rodzeństwo i rodzina.

Kawka, dnia 10 listopada 1930 roku. zw 26432

W sobotę, dnia 8 listopada 1930 r., o godz. 18,55 wieczorem, po operacji, krótkich lecz ciężkich cierpieniach zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., nasz najdroższy, niezapomniany syn i brat, ś. p.

Jan Ruciński

syn asesora kolejowego, uczeń VII kl. Wielkop. Gimn. Dr. Czajkowskiego w Poznaniu,

w 20 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 12 listopada 1930 r., o godzinie 3,30 po południu z domu żałoby ul. Marsz. Focha 62, na cmentarz w Górczynie. Msza św. odprawiona zostanie w czwartek, 13. b. m. o godz. 7,30, w kościele parafjalnym na Łazarzu, o czem zawiadamiają

w nieutulonym smutku pogrążeni

rodzice, brat i rodzina.

Poznań, dnia 11. 11. 1930 r. zw 26486

Przeciw chudości

używać należy naszego wypróbowanego od lat proszku odżywczego „PLENUSAN". W krótkim czasie znaczny przyrost wagi, kwitnący wygląd i pełne kształty ciała. Wzmacnia również krew i nerwy. Polecany przez lekarzy i profesorów. 1 pudełko 6.— zł, 3 pudełka 15.— zł. Przy zapłacie zgóry wysyłka franco. Pw 6 632-45.140

Dr. GEBHARD & Sp. — GDAŃSK, Oddz. 153a.

W dniu 8 b. m. zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, mój najdroższy mąż, nasz drogi brat, szwagier i wujek, ś. p.

Tadeusz Wopiński

przeżywszy lat 38. Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 11 b. m., o godzinie 13.30, z kaplicy Św. Józefa na cmentarz parafjalny na Jeżycach. Msza św. odbędzie się w środę, dnia 12 b. m., o godz. 8.30 rano w kościele jeżyckim.

W ciężkim smutku pogrążeni

zw 26423 **żona i rodzina.**

Poznań, Ostrzeszów, Rawicz, Schussensee, Brema. Reichenlach, Gdynia, Rychtal.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Dnia 8 b. m. zmarł po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, nasz kochany Kolega, ś. p.

Tadeusz Wopiński

kierownik składnic

przeżywszy lat 39. Jego niezwykłe zalety charakteru zjednały sobie serca wszystkich koleżanek i kolegów, wśród których pamięć o Nim nigdy nie wygaśnie. Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 11 b. m. o godz. 13,30 z Zakładu św. Józefa na cmentarz jeżycki.

Personel Wielkopolskiej Centrali Żelaza Estereich & Kaczmarek w Poznaniu oraz filji w Skalmierzycach. zw 26434

Dnia 8 listopada 1930 r., zmarł po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, przeżywszy lat 39, ś. p.

Tadeusz Wopiński

kierownik naszych składnic.

W Zmarłym straciliśmy gorliwego i sumiennego pracownika, którego pamięć zachowamy w serdecznem wspomnieniu.

Wielkopolska Centrala Zelaza
Estereich & Kaczmarek.

zw 26432

W sobotę, dnia 8 listopada 1930 r., o godz. 7 wiecz. zmarł nagle na udar serca, mój najdroższy mąż, nasz najtroskliwszy tatuś, kochany syn, zięć, brat, szwagier i wuj, ś. p.

Marjan Rydlewski

w 50 roku.

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 12 b. m., o godz. 3 po poł. z kostnicy cmentarza w Dębcu.

W ciężkim smutku pogrążeni

zw 26437 **żona z dziećmi i rodzina.**

Poznań, Kórnik, Żerków, Bydgoszcz, Wilno.

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

---

25 krów

pod gwarancją **dobrych dójek, poszukuje się** celem kupna **za gotówkę.** Łaskawe oferty przyjmuje **Fr. Jankowski,** Poznań, ul. Sew. Mielżyńskiego 3. Telefon 69 48. zw 26419

Kino ***RENAISSANCE***

Dziś

Smiertelny skok

dokończenie filmu p. t. „Tajemnica chińskiej dzielnicy" oraz komedja p. t. „Kawał nieboszczyka" razem 17 aktów.

Pw 6643-46,3

Kino Wilsona, Łazarz, ul. Strusia

Najlepszy polski dramat serc

„Uśmiech Losu"

Jadwiga Smosarska, Józef Węgrzyn, Kazimierz Junosza-Stępowski

zw 26439

Stenotypistka-korespondentka

biegła polsko-niemiecka, **poszukuje posady.** Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod **zw 26435**

ś. p.

Stanisław Lilpop

Współzałożyciel i Członek Zarządu Warszawskiej Spółki Myśliwskiej i Warszawskiej Fabryki Amunicji

zmarł po długich i ciężkich cierpieniach dnia 5 b. m. W Zmarłym straciliśmy szczerego przyjaciela i zacnego Szefa, którego pamięć niewygasłą na zawsze w sercach zachowamy.

Zarząd i Współpracownicy
Warszawskiej Spółki Myśliwskiej i Warszawskiej Fabryki Amunicji.

zw 26430

Dnia 7. b. m. zasnął w Panu, ś. p.

Leon Łukaszewski

kierownik szkoły w Żabikowie.

W Zmarłym straciliśmy zacnego Kolegę, a szkoła zasłużonego i szczerze jej oddanego Kierownika. Cześć Jego pamięci!

Grono Nauczycielskie w Zabikowie.

Żabikowo, 10 listopada 1930 r. zw 26424

Place budowlane

między Bukowską a Marcelińską. Działki wielkości od 800-1300 m² po różnych cenach. Na niektórych działkach znajdują się drzewa i krzewy owocowe. Zgłoszenia: **Matejki 60, II. lewo, godz. 14-17**

Pw 6639-46.8

Rogale świętomarcińskie

tanie i smaczne, do nabycia

w Cukierni Wiedeńskiej fa. Kaczmarek

plac Swiętokrzyski 4.

zw 26429

PĘDNIE oraz **PASY**

POLECA NAJKORZYSTNIEJ

S. DUCHOWSKI

Biuro Inżynierskie

POZNAŃ, Al. Marcinkowskiego 1. (Dom Królowej Jadwigi) tel. 32-26

Pw 6641-46,6

ERGE-MOTOR POZNAŃ

Cylinder, tłok i wał korbowy przez Erge-Motor znów jak nowy

Szlifiernia cylindrów i wałów korbowych — Wytwórnia **tłoków, pierścieni i sworzni tłokowych.** — Największe i najstarsze przedsiębiorstwo tego rodzaju w Polsce zaopatrzone w wielkie **zapasy tłoków, pierścieni tłokowych, zaworów** i t. p. — Wszelkie wały korbowe i cylindry szlifujemy najnowocześniejszemi maszynami specjalnemi z dokładnością 1/100 mm przy krótkiem terminie dostawy.

ERGE-MOTOR, POZNAŃ, ul. Mylna 38. Tel. 7929.

Porady fachowe, cenniki i kosztorysy bezpłatnie. Pw 6529-45,145

Ważne dla wszystkich zakładów pracy

Wyszły z druku:

a) **Książeczka obrachunkowa dla każdego poszczególnego** robotnika, według wzoru zatwierdzonego przez Okręgowego Inspektora Pracy X. Okręgu,
b) **Księga imienna** na około 1000 nazwisk,
c) **Wykaz młodocianych,**
d) **Księga kar pieniężnych** nakładanych na robotników,
e) **Księga wypłat** dla pracowników fizycznych,
f) **Księga wypłat** dla pracowników umysłowych,
g) **Księga uwag** Inspektora pracy,
h) **Księga wekslowa.**

Wysyłka za pobraniem pocztowem lub poprzedniem nadesłaniem gotówki z doliczeniem portorji

DRUKARNIA POLSKA SP. AKC.

Poznań, św. Marcin 70.

zw 25245/a

KAWA HAG

jest najlepszą, prawdziwą kawą ziarnistą, ale pozbawioną kofeiny i nieszkodliwą; kawa Hag jest ważnym czynnikiem dla podtrzymania zdrowia!

Pw 6557-59,1C.

Przesilenie gospodarcze - Zniżka cen!

Kierowani chęcią dostosowania się do sytuacji gospodarczej **zniżamy ceny** *wedle możności kosztem własnego zarobku. — Szczególniej dotyczy zniżka wyrobów z wełny, a mianowicie następujących dywanów pluszowych z czesankowej wełny.*

W naszym specjalnym magazynie dywanów znajdzie kupujący w każdej cenie wybór największy!

	Wielkość:	Dywaniki przed łóżka	Pomosty	200×140	250×170	300×200	350×250	400×300 mtr.
Axminster	Cena:	zł 27,—	69,—	99,—	160,—	218,—	328,—	475,—
Axminster Prima	„	zł 34,—	79,—	130,—	210,—	285,—	430,—	580,—
Axminster Supra	„	zł —	104,—	160,—	260,—	400,—	638,—	875,—
Pluszowe-Velour	„	zł 34,—	82,—	135,—	238,—	320,—	520,—	770,—
Wełniane Tapestry	„	zł 24,—	—	—	—	215,—	324,—	—

Powyższe gatunki są bez skazy, jakości wypróbowanej. — Zniżka do 20%

Dywany — Pomosty — Dywaniki — Kilimy — Łowickie pasiaki — Chodniki — Materjały do wykładania pokoji — Kokosy — Manila Maty kokosowe i chińskie — Wycieraczki — Filce i sukna podłogowe — Fryse na zasłony — Obicia mebli i ścian — Nowości na dekoracje drzwi i okien — Materjały rolosowe — Ochraniacze dywanów — Gobeliny — Narzuty — Kapy — Serwety — Pledy — Koce.

Rzetelność mej firmy pierwszorzędne gatunki, umiarkowane ceny i usługa fachowa, dają gwarancję dobrego zakupu.

Najkorzystniejsze źródło

Specjalność firmy: *Dywany smyrneńskie ręcznie wiązane krajowego wyrobu, zawierające 40 do 60 tysięcy węzłów w metrze □ Cena 100 do 150 zł za metr □*
Dywany kościelne odpasowane i zeszywane.

Pw 6 525/6-45.131/2

KAZIMIERZ KUŻAJ - Centrala Dywanów
Poznań, ul. 27 Grudnia 9

Rok założ. 1896

Olejarnia

w pełnym biegu, dobrze zaprowadzona, pierwszorzędne urządzenie obszerne śpichlerze przytem kamienica. trzy składy, ogród owocowy i plac budowlany w powiatowem mieście Wlkp. korzystnie na **sprzedaż.** Oferty do eksp. Kurjera Poznańskiego pod **zw 26420**

Dlaczego uskarżasz się stale na

podagre i reumatyzm

swoim znajomym uszy napełniając, tak, że ci każdy z drogi schodzi, jeżeli przeciw temu nic nie czynisz. Idź lepiej do najbliższej apteki i kup nasz miljonkrotnie skuteczny daleko znany **CAPSINAP** nazwa prawnie zastrzeżona a doznasz natychmiastowej ulgi!

Pw 5642-63 674

Jedyni wytwórcy: **Dr. BEHRING i S-ka, BYDGOSZCZ.**

W wielkiem mieście garnizonowem na Pomorzu (ca. 50 000 mieszkańców) jest **na sprzedaż staro-zaprowadzony**

zakład malarski

którego klientela składa się z urzędów i prywatnych odbiorców. Nadaje się także dla dwóch dzielnych, pracowitych pomocników. Sprzedający będzie chętnie w przedsiębiorstwie pomagał, aż się kupujący wpracuje, ewent. zostanie cichym wspólnikiem. Duży zapas materjału i rusztowań drabinowych na miejscu. — Reflektanci mogący wpłacić 4 do 5 tys. zł., znający także język niemiecki, zechcą zgłoszenia nadesłać do Kurjera Pozn. pod zp 26 426

Inżynier

mechanik, lub elektrotechnik, ze zdolnościami kupieckiemi, dobry akwizytor, oraz

żelaźniak

z kilkuletnią praktyką w przedsiębiorstwach hurtowych, ze znajomością artykułów technicznych, zechcą się zgłosić z podaniem referencyj i odpisów świadectw do „Par", Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. 46,7. Pw 6 640-46,7

Potrzebny zaraz lub od 1. 1. 1931

rządca kawaler

dobry rolnik i zamiłowany hodowca. Uwzględnia się tylko pierwszorzędne referencje. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod **zw 26397**

L. czyn. 1. K. 7/30. **PRZETARG PRZYMUSOWY. Nieruchomość położona w Opalenicy** i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisane w księdze gruntowej Opalenica tom XI wykaz liczba 403 i Opalenica tom XXIII wykaz liczba 815, na imię kupca Leona Górny'ego w Opalenicy, zostaną **dnia 9 lutego 1931 r. o godz. 10,30 przed poł. wystawione na przetarg** w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 20. Nieruchomość Opalenica 403 składa się z mapy 1, parceli nr. 1020-40 obszaru 0,17,71 ha — młyn parowy — matrykuła nr. 662, księga podatku budynkowego 324, wartość użytkowa budynków 1652 mk. Nieruchomość Opalenica 815 składa się z podwórza, roli w obszarze 0,32,95 ha, mapy 1, parceli 1021-40 1038-42 1039-42, czystego dochodu gruntowego 91/100, wartości użytkowej budynków 335 zł, matrykuła art. 102, księga podatku budynkowego 195. — Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 22. 9. 1930 r. Grodzisk, dnia 28 października 1930 r.
nw 4 835 **Sąd Powiatowy.**

PRZETARG
na dzierżawę restauracji i kawiarni

W zdrojowisku Inowrocławiu jest do wydzierżawienia z dniem 1 stycznia 1931 roku na dłuższy okres — kilkoletni — dom gościnny w parku solankowym nad stawkiem, obejmujący na parterze lokal restauracyjny i kawiarniany z krytemi werandami, otwarty ogródek, przynależności gospodarcze służbowe i prywatne, prócz tego na piętrze 8 pokoi pensjonatowych. Całość jest umeblowana. Przynależy także zajazd oraz staw parkowy z prawem wydzierżawiania łodzi i ślizgawki.

Ewtl. bliższych informacyj udziela w godzinach służbowych Wydział V Budowlany Magistratu m. Inowrocławia.

Pisemne oferty w kopertach zalakowanych z podaniem ceny dzierżawnej, czasokresu dzierżawnego, niezbędnych danych o osobie oferenta i ewtl. referencyj należy złożyć do dnia 25 listopada 1930 roku, godziny 12-tej, w Wydziale le V Budowlanym Magistratu (gmach ratusza pokój 13).

Zastrzega się wolny wybór oferenta.
dw 2061 **Magistrat m. Inowrocławia.**

PRZETARG PRZYMUSOWY

W piątek, 14. XI. 1930 r., o godz. 10-tej, św. Marcin 30, narożnik Garncarskiej, sprzedam publicznie najwięcej dającemu:

urządzenia 25 pokoi hotelowych: łóżka, szafy, stoły, krzesełka, lustra i pościel. nw 5 010

W. Trzeciak, kom. sąd. Poznań, ul. Młyńska 3, tel. 51-18.

L. czyn. 1. K. 11/30. **PRZETARG PRZYMUSOWY. Nieruchomość położona w Nowejwsi-Wyszyńskiej powiat Chodzieski,** i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze wieczystej Nowawieś-Wyszyńska tom I l. karty Nr. 2, na imię Fryderyka Schendel'a i jego we wspólności majątkowej żyjącej żony Anny z domu Rau w Nowejwsi-Wyszyńskiej, zostanie w drodze egzekucji przymusowej **dnia 30 grudnia 1930 r. o godz. 10 przed poł. wystawiona na przetarg** w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 1. Nieruchomość o powierzchni 17.82.49 ha. składa się z zabudowanego podwórza oraz roli. Czysty dochód jako podstawa podatku gruntowego wynosi 32,81 tal., wartość użytkowa jako podstawa podatku budynkowego wynosi 75 marek. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze wieczystej dnia 14 sierpnia 1930 r. Chodzież, dnia 7-go listopada 1930 r. **Sąd Powiatowy.** nw 4 836

Spółka Akcyjna H. Ceg elski w Poznaniu
zawiadamia swoich akcjonarjuszy, że

NADZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE

odbędzie się dnia 1 grudnia 1930 r. o godz 12-ej w południe, na sali Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu, z następującym porządkiem obrad:

1. Zmiana statutu w myśl nowego prawa o spółkach akcyjnych.
2. a) Zniesienie przywileju akcji serji B co do pierwszeństwa dywidendy i odpowiednia zmiana § 27 punkt 2) i § 5 statutu.
   b) Osobne jeszcze głosowania akcjonarjuszów serji A i B oraz akcjonarjuszów zwykłych odnośnie do punktu 2-a.
3. Upełnomocnienie Rady Nadzorczej do zmian redakcyjnych statutu Spółki.
4. Wolne głosy.

Do udziału w Walnem Zebraniu uprawnieni są wszyscy akcjonarjusze, którzy są w posiadaniu akcyj złotowych i wypełnią następujące warunki:

a) Złożą w 11-tym dniu przed Walnem Zebraniem, a więc najpóźniej do dnia 20 listopada 1930 r., wykaz numerów akcyj mających brać udział w Walnem Zebraniu, oraz płaszcze akcyj zgłoszonych w Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu i jego zamiejscowych Oddziałach: w Warszawie, Lwowie, Krakowie, Łodzi, Katowicach Lublinie, Piotrkowie, Radomiu, Kielcach, Wilnie, Sosnowcu, Bydgoszczy, Grudziądzu, Toruniu i Gdańsku, albo też u notarjusza polskiego lub w Banque de Paris et des Pays-Bas w Brukseli; kwity depozytalne powyższych instytucyj lub notarjuszy muszą zawierać zapewnienie, że akcje pozostaną w miejscach depozytowych do końca Walnego Zebrania.

b) Oddadzą te kwity depozytalne w Banku Związku Spółek Zarobkowych, Centrali w Poznaniu, najpóźniej 4-go dnia przed Walnem Zebraniem, t. j. do dnia 27 listopada 1930 r.

Na mocy kwitów depozytalnych wystawi Bank Związku Spółek Zarobkowych uprawnionym karty wstępu, na których podana będzie wysokość kapitału akcyjnego przez deponenta reprezentowanego oraz przypadająca ilość głosów.

Poznań, dnia 7 listopada 1930 r.

Rada Nadzorcza
Seweryn Samulski, prezes.

nw 4 838

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (naprzykład: z 18924, n 2735, d 1790 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Kina
bezkonkurencyjne, świetnie prosperujące w mieście wojewódzkiem — z powodu choroby właściciela na sprzedaż. Łączna suma miejsc 1.500 wpłaty 100.000 zł. Oferty do Kurjera zdw 37 671

SCHUBERT i ADAMCZEWSKI

Stary Rynek 85 narożnik Rynkowej poleca modne welwety
na kapelusze 4.50, 5.80, 6.70 zł metr. Pierwszorzędne gatunki Lindener na suknie i okrycia we wszystkich kolorach 9.50, 16,—, 19,—, 24,—, 27,— zł metr.
Pw 6 262-45.13

Wilczek
rasowy półroczny na sprzedaż. Tasiemski, Cybińska 3. zdw 38 560

Wszelkie
artykuły męskie najlepiej i najtaniej kupuje się w firmie A. Pietrzykowski, Wielka 8. Pw 6631-37,95

Sypialnie
jadalnie, pokoje męskie, saloniki, obrazy, biurka, kanapy, kuchnie i t. p. odda tanio Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3, telefon 21-26. Pw 6527-45.150

Skład
papieru, księgarnia, przybory szkolne i oprawa obrazów, z przyległem mieszkaniem zaraz na sprzedaż Cena podług ugody Zgłoszenia do Kurjera pod zdp 38 400

Dwa piece
żelazne, duże, oraz skrzynie — obitki — sprzeda tanio Hurtownia Porcelany, Wroniecka 24. zdw 38 147 zdw 38 426

55 złotych
cały kompletny serwis obiadowy, porcelana, 12 osobowy, — 8½ złotego kompletny serwis kawowy, — 7½ złotego kompletny garnitur na umywalkę sprzedaje jedynie tylko Hurtownia Porcelany, Wroniecka 24, podwórze. — Tamże szkło szlifowane sztućce alpakowe, lampy stołowe jaknajtaniej. zdw 38 425

Praktyczna
gospodyni kupuje fartuchy dla siebie i dzieci u Kalamajskiego. Pw 6629 44.234

2 motory
220 i 440 volt, 6 konne sprzedam Trybulski. Plac Sapieżyński 11. zdpw 38 380

Antyki
brzozowe szafę komodę tanio Stolarnia, Bukowska 9. zdw 38 516

Majątki
gospodarstwa, kamienice, młyn i tartak mamy do sprzedania — Agrapol Poznań, Dąbrowskiego 2. zdw 38 511

Dom
sprzedam II. ptr w Dębcu dochodu 3.000 rocznie, cena 26.000 wpłaty 20.000 zł. Oferty Kurjer zdw 38 528

Skład
fryzjerski z mieszkaniem tanio sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 38 529

Pianino
Carl Ecke, krzyżowe jak nowe tanio sprzedam. Patrona Jackowskiego 19 IV ptr., prawo. zdw 37 923

Gramofon
szafkowy okazyjnie sprzedam ul. Mickiewicza 5, front wysoki parter, lewo. jw 5017

Zakład fryzjerski
z mieszkaniem dobrze prosperujący sprzedam. Poważne oferty Kurjer zdw 38 586

Pokój męski
maszynę Singera, regar, wagę z ieżarkami, szafkę emaljowaną wanne dużą tanio sprzedam Górna Wilda 3 I., prawo. zdw 36 859

2 Fordy
nowoczesne otwarte z nasadzką wygląd jak oryg. limuzyna 3 800 Zgłoszenia Kurjer zdw 38 591

Futra
damskie i męskie we wszystkich gatunkach najnowsze modele poleca korzystnie W Królikiewicz Magazyn Futer Poznań Podgórna 6. Pw 4 887-37,24

Maszyny do pisania
Remington Underwood Royal nowe remodel z pełną gwarancja oraz używane poleca najtaniej Piotr Pieprzycki. Poznań św. Marcin 22 I. telefon 3386. zdw 33 720

Ubranka włóczkowe
najpraktyczniejsza odzież dla chłopców, piękne kolory niskie ceny poleca Kalamajski Pw 6627 44 232

Sprzedam
3 konie. Czechowski, Piaskowa 4. zdw 38 461-2

Okazja
Dom z ubikacjami na warsztat duży ogród, 2 morgi ziemi od zaraz do sprzedania. Cena według ugody T. Baranowska, Skoki pow. wągrowiecki, nr. domu 28. Pw 6 456-45.40

Fortepian
dobrze utrzymany korzystnie sprzedam. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod zdw 38 190

3,50 zł
kosztuje para modnych jesiennych pończoch u Kałamajskiego. Pw 6628-44.233

Maszyna
do pisania „Remington" tanio Dutkiewiczowa. Chwaliszewo 70. front. zdw 38 593

Skład
sprzedam najchetniej fryzjerowi za 800 dzierżawa 40 zaraz. — Oferty Kurjer zdw 38 592

Płaszcze damskie
Każda Pani oszczędzi dużo pieniędzy kupując płaszcz damski wprost w fabryce konfekcji damskiej W Kowalski i Ska Poznań Wielkie Garbary 22 Pw 6 453-67.533

Samochód
„Citroen" limuzyna, dobrze utrzymany korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego nw 5 116

Antyki
wielki wybór inne używane rzeczy. Pocztowa 22 skład Pw 5 955-57.394

2 suknie
granatową crepe de chine i wełnianą w kratkę czarną z białem, na średnią, szczupłą figurę sprzedam tanio. Mickiewicza 7. III., lewo. zdw 37 429

Piekarnia
dobrze zaprowadzona z dużem mieszkaniem w Poznaniu na sprzedaż. A. Łajp. Chwaliszewo 9. zdw 37 891

Gościniec
3 morgi ziemi, ogród. 5 pokoi, kuchnia, dzierżawa 150 zł. mies. do objęcia potrzeba 4—5.000 zł. Oferty Kurjer zdw 38 490

Skład
kolonjalny z mieszkaniem, magiel sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 38 497

Sygnety
z herbem w kamieniu i metalu poleca St. Frankowski, Poznań Fr. Ratajczaka 1. telefon 55-52. dw 2 038

Restauracja
szuka wspólnika (czki) ewentl. sprzedam. Oferty Kurjer zdw 38 371

Magiel
Seilera sprzedam. Bukowska 11-13 skład żywnościowy. zdw 38 508-9

2 maszyny
kuśnierską i damską Singera sprzeda Warsztat Mechaniczny Kraszewskiego 5. zdw 38 454 5

Parcela
za wpłatą 400 zł. do sprzedania. Białkowski. Wroniecka 18. zdw 38 548-9

Dom
nowy za 3.000 można mieć zaraz na własność. — Białkowski. Wroniecka 18. zdw 38 543-4

Gramofony płyty, mechanizmy
Sprzedaż po najniższych cenach Feliks Baloń Woźna 12 Pw 6029/30-57.452/3

Samochód
Wippet 5 osobowy karetka okazyjnie i na dogodnych warunkach sprzedam za 5 500 zł. Poznań, ul. Żupańskiego 2 a. parter, lewo. zdw 38 342

Sprzedam
palto damskie nowe tanio. Grunwaldzka 17. I. zdw 38 386

Dobrze
wprowadzona fabryka pieczątek i zakład grawerski korzystnie natychmiast do sprzedania. — Franciszek Köhl, Katowice, ul. Zabrska 1. Pw 6618-71.273

Wózek
na dwóch kółkach na 5 ctr. na sprzedaż. Adres Kurjer zdw 38 483

Dla dzieci
pończochy mocne niezdarte poleca Kałamajski Pw 6630 44.235

Futro
damskie, oposy, czarne poszycie, dobrze utrzymane korzystnie sprzedam. Matejki 67, II lewo. zdw 38 479

Sypialnię
dębowo fornierowaną nową, tanio sprzedam. Grobla 30. II lewo. zdw 38 484

Pianino
korzystnie. M. Focha 53. III. prawo. zdw 38 473

Regały
oszklone, nadające się na każdą branżę tanio sprzedam. Adres Kurjer zdw 38 566

Chcesz
kupić sprzedać majątek, gospodarstwo, dom, teren budowlany, zwróć się do firmy Dom Handlowy Jaśkiewicz, Poznań, Fredry 6. zdw 38 577

Pianino
jak nowe, tanio za gotówkę. Adres wskaże Kurjer zdw 38 535

2 łóżeczka
dziecięce i komoda do przewijania wszystko biało lakierowane na sprzedaż. Drygas, Pl. Nowomiejski 9. zdw 38 536

Siwym włosom

przywraca pierwotny kolor Juwentyna but. 3.50 zł jedynie firmie St Wenzlik Poznań Al. Marcinkowsk. 19 dw 1 648

Antyki
rozmaite meble mahoniowe, brzozowe, gruszowe, obrazy, zegary, świeczniki na sprzedaż. — Skarbowa 4, parter, lewo. zdw 38 116

Samochód
limuzyna 6 osobowa marki „Berliet" gotowy do jazdy bardzo tanio do oddania. Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3, telefon 21-26. Pw 6570 45.119

5 KUPNA

Wózek
w dobrym stanie, sportkę kupię. Oferty z cena do Kurjera zdw 37 874

Lokomobilę
używaną przewoźną stosowną do 60 calowej młocarni kupię Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego dw 2054

Synialnia
używana, gabinety męskie, bibljoteki, garnitury klubowe skórzane, gobeliny i t. p. biurka damskie, męskie kupuje Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3, T. 21-26. Pw 6350-44.106

Motor
ssącogazowy 175 KM natychmiast kupimy „Stal" Warszawa. Przejazd 1, telefon 232-24 zdpw 38 384

Fotograficzny
aparat dobry kupię okazyjnie. Oferty Kurjer zdw 38 393

Smoking
kupię na średnio-szczupłą figurę. Oferty Kurjer zdw 38 553

Poszukuję
małej willki z wolnem mieszkaniem z wygodami w dobrym stanie wprost od gospodarza przy wpłacie 18 tys. Zgłoszenia do Kurjera zdw 38 552

Wina
owocowego ca. 1.000 ltr. kupię po cenie okazyjnej. Oferty franko Pleszew, proszę nadesłać pod „Pleszew skrzynka pocztowa 13" Pw 6634-45.151

Kwarcową
lampę kupię Oferty Kurjer zdw 38 598

Balans
(pressa) większy kupię. Oferty Kurjer zdw 38 597

6 KAMIENICE

Willę
wolną sprzedam. Krolich Puszczykówko. zdw 38 056

Kamienica
śródmieście, masywne budynki za cenę 120.000, dochodu 12 tysięcy, wpłaty podług ugody sprzeda właściciel. Zgłosz. do Kurjera zdw 38 558

7 PIENIĄDZ

Wspólniczki
z 10.000 do dobrego interesu poszukuje pani, posiad. zaprowadzony interes. Oferty Kurjer zdw 38 485

Weksle
wystawione przez Władysława Kuczyńskiego Koźmin na zł 4 000 po zł 1.000 płatne 1. 11 1929 w Koźminie unieważniam ponieważ weksle zaginęły Władysław Szyszka, Nowa Wieś, poczta Koźminiec. nw 5112

6.000 zł
a później więcej włoży do interesu z współpracą energiczny handlowiec Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 37 907

1 000 zł
kaucji złożę za posadę ekspedjenta z branży konfekcji damskiej i męskiej Oferty Kurjer dw 2 049

Za
pożyczkę zł 2 500 na rok, dobry zastaw, oddam ładnie umeblowany pokój frontowy zaraz gratis do użytku i % Oferty „Par" Aleje Marcinkowskiego 11. pod 57.574 Pp 6625 57.574

Poszukuję
wspólnika fachowca z mniejszą gotówką do zakładu przefasonowania kapeluszy. Oferty Kurjer zdw 38 506

300 zł
wypożyczę. Oferty Kurjer zdw 38 499 z podaniem zabezpieczenia procentu.

3.000
pożyczki na dłuższy czas do powiększenia solidnego interesu poszukuję. Oferty Kurjer zdw 38 486

Wspólnika (czki)
z gotówką 2.000 zł. poszukuję. Oferty Kurjer zdw 38 447

500
pożyczę, dam wysoki procent i gwarancję. Oferty Kurjer zdw 38 444

Wspólnika (czkę)
z kapitałem 3 000—5 000 dla powiększenia nowozałożonego interesu bankonkurencyjnego poszukuje Anna Gaworowska Gdynia, Świętego Wojciecha 18 nw 5 095

Poszukuję
pożyczki 3.000 zł na hipotekę gospodarstwa 50 morgowego pod Poznaniem. Łaskawe oferty Kurjer zdw 38 370

Wypożyczę
15 tysięcy złotych na pierwszą hipotekę temu, który odda 3 pokojowe mieszkanie z wygodami Zgł. do Kurjera zdw 38 551

16%
za 10—12.000 pożyczki na I. hipotekę willi dam Zgłoszenia Kurjer zdw 38 587

30.000
złotych ulokuję na I. hipotekę kamienicy Poznania 15%. Oferty Kurjer zdw 38 603

Za
udzielenie posady ekspedjenta, magazyniera lub biurowego dam pożyczki od 1.000—3 000 zł Zgłoszenia do Kurjera zdw 38 590

8 DO WYNAJĘCIA

Mieszkanie
4 komfortowe pokoje, hol, willa 400 zł do wydzierżawienia. Oferty Kurjer zdw 37 879

2 pokoje
kuchnia, śródmieście 3.000 Oferty Kurjer zdpw 38 414

Pokój
kuchnię meblami oddam. Adres Kurjer zdw 38 311

Odstąpię
pokój, kuchnię. Oferty Kurjer zdw 38 436

5 pokojowe
słoneczne mieszkanie 4 min. do tramwaju oddam od 1. 12. rb. Oferty Kurjer zdw 38 350

Wspólny
pokój, kuchnię wynajmę za pożyczkę 1.000 zł. procent półtora roku wolne mieszkanie. Oferty Kurjer zdw 38 334

Mieszkanie
3 pokojowe komfortowe w Górczynie wprost od gospodarza wynajmę. Informacje Dziennik, Wierzbięcice 3. zdw 38 489

Pokój
mniejszy do wynajęcia wprost od gospodarza. Adres Kurjer zdw 38 487

5 pokoi
komfortowe, suche, garaż, ogród w willi w Sołaczu przy ul. Mazowieckiej I piętro zaraz do wynajęcia. Czynsz zgóry. Oferty Kurjer zdw 38 452

3 pokoje
w willi w Sołaczu przy ul. Mazowieckiej zaraz do wynajęcia. Oferty Kurjer zdw 38 453

Czteropokojowe
z kuchnią od 1. 12. do wynajęcia. Debiec, Wiśniowa 81. zdw 38 578

Mieszkania
pokój kuchnia 800 wybór innych. Informacje Św. Marcin 15. I front. zdw 38 579

2 pokoje
z kuchnią, ½ morgi ogrodu wynajmę przy ul. Naramowickiej 15b. (Poznań). zdw 38 546

2 pokoje
komfort 3.500 półtora dzierżawa odda Szczepański, Kantaka 5. I. zdw 38 542

2
pokoje, kuchnia korzystnie; dwuletni czynsz. Widziński. Małeckiego 15. zdw 38 557

9 SZUKA MIESZK.

Mieszkania
2—4 pokojowego z kuchnią poszukuje urzędnik państwowy — Oferty Kurjer zdw 37 978

Szukam
mieszkania 4—6 pokojowego od zaraz. Pośrednicy wykluczeni. — Szczegółowe oferty Kurjer zdw 37 987

3—5 pokojowego
mieszkania możliwie w śródmieściu poszukuje — elektryczność, gaz, łazienka. Oferty „Par" — Aleje Marcinkowskiego 11. pod nr. 45.147. Pp 6626 45.147

Urzędnik
poszukuje 2—4 pokojowego mieszkania najchętniej śródmieście warunki obojętne. Oferty Kurjer zdw 38 451

Poszukuję
2 pokoi kuchni śródmieściu od gospodarza zaraz lub później z podaniem ceny Kurjer zdw 38 364

Mieszkania
1—3 pokojowego z kuchnią — wprost od gospodarza poszukuję, płacę czynsz zgóry. Oferty Kurjer zdw 38 595

4—6
pokojowego mieszkania od gospodarza najchętniej Łazarz-Jeżyce czynsz zgóry; pośrednicy wykluczeni. Szczegółowe oferty Kurjer zdw 38 467

Mieszkanie
3 względnie 4 pokojowe w śródmieściu tylko wprost od gospodarza za czynszem dłuższym zgóry poszukiwane Oferty Kurjer zdw 38 602

Poszukuję
3—5 pokojowego mieszkania. Czynsz zgóry. Oferty Kurjer zdw 38 565

Pokoju
i kuchni wzgl. próżnego dużego pokoju od 15 listopada poszukuje Oferty Kurjer zdw 38 398

Poszukuję
pokoju i kuchni wprost od gospodarza. Okupnik. Górczyńska 27. zdw 38 611

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
mieszkanie 1 pokój z kuchnią na 1 pokój. Oferty Kurjer Poznański zdw 38 606

11 POKOJE UMEBL.

Pokoje
słoneczne pierwszorzędne utrzymanie, telefon, elektryka Plac Świętokrzyski wejście z Romana Szymańskiego 1 I lewo. zdw 37 235

Czysty
dobrze umeblowany pokój z utrzymaniem, bez. Wały Król. Jadwigi 2. wysoki parter. zdw 38 505

Pokój
obszerny, elektryczność dwom inteligentnym osobom od 1. 12. Dąbrowskiego 34, III p. zdw 38 448

Małżeństwu
pokój wynajmę, ul. Umińskiego 9, wejście 12. zdw 38 449

Spokojny
czysty umebl. pokój inteligentnej osobie na stanowisku. Św. Marcin 4 II lewo zdw 38 446

Pokój
Wielkie Garbary 18. III. zdw 38 445

Pokój
dla panów. Półwiejska 11. Olszewska. zdw 38 439

Pokój
lepszemu panu frontowy elektryczność. Mickiewicza 7. III. prawo. zdw 38 435

Eleganckie
dwuosobowy i jednoosobowy wynajmę. Pocztowa 21. I prawo. zdw 38 434

Pokój
z używaniem kuchni wynajmę. Matejki 6, parter prawo, dom ogrodowy. zdw 38 431

Pana
na wspólny pokój. Wielkie Garbary 3. II prawo. zdw 38 423

Dwuosobowy
niekrępujący od 15. Ratajczaka 17. II. ptr. podw lewo. zdw 38 424

Elegancki
pokój dwom panom 15 listopada. Pl. Sapieżyński 5, III prawo. zdw 38 427

Elegancka
sypialnia zaraz. Patschowska. Podgórna 13. zdw 38 420

Lepszemu
spokojnemu panu pani pokój wynajmę. Piekary 10 parter, lewo. zdw 38 419

Balkonowy
małżeństwu, również panienkom, elektryczność. Wielkie Garbary 53. III lewo. zdw 38 480

Pokój
umeblowany oddam. Kabat, Piekary 24. zdw 38 475

Pokój
dla panien utrzymaniem lub bez wolny. Wrocławska 30. front III lewo. zdw 38 474

Student
prawa poszukuje kolegi współlokatora. Plac Nowomiejski 5. III wejście, II piętro lewo. zdw 38 456

Pokój
dwom panom. Mickiewicza 15. III prawo. zdw 38 567

Klatki
schodowej dwuosobowy, lepszy pokój z utrzymaniem lub bez wynajmę. Gwarna 19. III Winiewicz. zdw 38 564

Pokój
dwuosobowy z światłem elektr. od 1. 12. Strzelecka 20. II prawo. zdw 38 538

Pokój
światło elektr. wynajmę. Fredry 4. III. zdw 38 550

Śródmieście
Panienka lub dwie, tylko inteligencji ewentualnie studentka pokój utrzymaniem. Kręta 22. mieszkanie 2. zdw 38 554

Skromny
pokój na 2 osoby bez pościeli do wynajęcia. Żupańskiego 15. I piętro prawo. zdw 38 458

Pokój
wspólny wynajmę panienkom. — Górecki. Poznańska 27 a. suterena zdw 38 520

Skromny
pokój. Marcina 41 III. lewo. zdw 38 521

Pokój
frontowy, elektryczność wynajmę panu od 15 11. Św. Wojciech 5. II. prawo zdw 38 534

Pokój
umeblowany dwuosobowy wynajmę. Zielińska, Śniadeckich 17. III. zdw 38 532

Pokój
umeblowany wolny. Wielka 17. Stempel. zdw 38 584

Pokój
panu, światło elektryczne osobne wejście. Poznańska 15. parter jw 5016

„Informator" poleca pokoje
Ratajczaka 15 Pasaż. zdw 38 610

Niekrępujący
pokój, centralne ogrzewanie, utrzymaniem lub bez Masztalarska 7 a I zdw 38 608

12 SZUKA POKOJU

Inżynier
poszukuję eleganckiego, czystego niekrępującego pokoju, okolice: Jeżyce, Łazarz Oferty Kurjer zdw 38 063

Poszukuję
pokoju umeblowanego używaniem kuchni na Jeżycach. Oferty Kurjer zdw 38 429

Niedużego
czystego pokoju z elektrycznością szuka pan. Oferty z ceną zdw 38 388

Niekrępującego
pokoju poszukuję od 15. 11. okolica Dąbrowskiego. Oferty Kurjer zdw 38 379

Pokoju
z pościelą, światłem od 15 Cena zdw 38 399

Pokoju
dużego próżnego poszukuje małżeństwo zaraz, okolica Łazarz lub śródmieście. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 38 465

Małżeństwo
bezdzietne szuka pokoju najchętniej klatki schodowej. Oferty cena Kurjer zdw 38 574

Pokoiku
skromnego, niekrępującego poszukuje pan. Oferty Kurjer zdw 38 457

Student
udzieli za pokój z częściowem utrzymaniem korepetycji. Łaskawe oferty zdw 38 588

Skromnego
pokoju w centrum poszukuje — Oferty Kurjer zdw 38 607

„Informator" poszukuje pokoi
Ratajczaka 15. Pasaż. zdw 38 609

13 LOKALE

Poszukuję
lokalu na pracownię cukiernicza Oferty Kurjer zdw 38 352

Obszerny
lokal w suterenie na skład lub warsztat przy ulicy Garncarskiej 2 wynajmę. Wskaże dozorca domu. zdw 38 343

14 DZIERŻAWY

Rzeźnictwo
pełnym biegu w powiatowem mieście koło Poznania, duże mieszkanie, kompletne urządzenie, zapedem, własną chłodnią z powodu choroby do wydzierżawienia. Oferty Kurjer rw 12 246-7

Wydzierżawię
dobrze prosperującą piekarnię i cukiernię. Skupniewicz. Nakło. zdw 38 348

Poszukuję
dzierżawy gospodarstwa 60—120 mórg; warunek: blisko stacji, część ziemi położonej przy zabudowaniach oraz woda. Oferty z podaniem ceny Kurjer zdw 38 556

Folwark
470 mórg żywym martwym inwentarzem wydzierżawię. Objęcie 40.000 zł. Małecki. Poznań, Rybaki 20. zd w38 559

Dzierżawy
320 mórg objęcie 45 000; 880 mórg objęcie 70 000; 680 mórg objęcie 40 000; 500 mórg objęcie 48.000; 440 mórg objęcie 25 000; 280 mórg objęcie 13.500 Agrapol Poznań, Dąbrowskiego 2 zdw 38 512

16 OSOBISTE

Panią
brązowe futro (podsłyszane Lusia) sobota „Słońce" prosi zainteresowany pan o umożliwienie poznania się. Kurjer zdw 38 442

Jankol
Oferty Kurjer zdw 38 428

Panią
W. K. Proszę o odpowiedź do Kurjera Poznańskiego zdw 38 358 T—sz.

Ostrzegam
przed kupnem domu z ubikacjami warsztatowemi od p. Baranowskiej w Skokach 29, bo ubikacje warsztatu wybudowane za moje pieniądze za zgodą matki i przeto są niesprzedalne a wrazie sprzedaży rozbieram Klemens Baranowski mistrz ślusarski. Skoki zdw 38 353

Autobusy
do Gniezna 9,15; 11—; 13,45; 16,30; 18—; 20.15. zdw 38 571

21 ZGUBY

Zgubiłam
torebkę damską 3. 11. wieczór. Dworzec — Wierzbięcice. Proszę o zwrot za wynagrodzeniem — portjer. Fredry 10. zdw 38 347

Baczność
Znaleziono 2 rowery ze soboty na niedzielę. Zgłoszenia przyjmuje Fran. Łakomy, Antoniego Andrzejewskiego 18 od g. 1—4. Poznań—Górczyn. zdw 38 438

22 ROZMAITE

6,90 złotych
fartuch biały z rękawami płaszcz biały damski od 8.50 płaszcz biały męski od 12.50 sprzedaje Fabryka Bielizny J Schubert, Wrocławska 3 Pp 6 260-44.96

Biuro
prawno-informacyjne „Omnia" załatwia naogół skutecznie wszelkie reklamacje, sprawy procesowe, wnioski. Specjalność sprawy o charakterze dyskretnym. Poznań, Mickiewicza 7, III. zdw 36 115

Obiady
kresowe, smaczne. Kantaka 8-9, brama prawo. III. zdw 38 178

Ładnie będzie w mieszkaniu
gdy ozdobisz je obrazami firmy Witold Leworski Wrocławska 36 specjalność — oprawa obrazów. Pw 6021-43.134

Uczącej się młodzieży
udzielamy specjalnych rabatów przy zakupach za gotówkę. — Łódzka Hurtownia pończoszniczna „Julpol". Pocztowa 11. Pw 6 521-45.108

Trykoty zimowe
poleca po znacznie zniżonych cenach. Fabryka Bielizny, J. Schubert Wrocławska 3. Pw 6 518 44.102

Dyplomowany Salon Mód
wykonuje eleganckie płaszcze, kostjumy, futra, suknie balowe, wizytowe, ceny najtańsze. Paryżanka, Cieszkowskiego 9, parter. zdw 38 510

Futra
specjalnie damskie, męskie wykonuję, modernizuję, naprawiam. Przerabiam lisy. Praca sumienna, niskie ceny. Św. Marcin 56. III. front. zdw 38 432

Dziecko
chłopczyka półrocznego na własne oddam. Oferty Kurjer zdw 38 477

Przerabiam
naprawiam garsonki, swetry, pulowery itp. „Tricot". Szymańskiego 10. III. Pw 6025-43.174

Oczka
pończochach zaciągam Witkowska, Strzelecka 2, podwórze. zdw 38 522

Telefon 15-60
Listy, paczki i bagaże elektroluxem odkurzania i czyszczenie parkietów załatwiają szybko i względnie Posłańcy Miejscy, ul. Woźna 11. Pw 6642-46.5

Bieliznę
sztywną do prasowania oraz prężenie firan przyjmuje Jeżyce, ul Kochanowskiego 23 I ptr. prawo. zdw 38 589

Chiromantka
przyjezdna przepowiada przyszłość teraźniejszość, przeszłość, dobrze wróży z reki kart Rom. Szymańskiego 8, podwórze parter, lewo, przy Placu Świętokrzyskim. zdw 38 599

23 OŻENKI

Adwokat
z praktyką poszukuje żony, panny lat 22—30, materjalnie niezależnej. Oferty z fotografją do Kurjera zdw 38 390. Dyskrecja zapewniona

Ciemnoblondyna
lat 23, pragnie poznać pana w celu matrymonjalnym. Oferty Kurjer zdw 38 519

Wiele
bogatych pań pragnie bezwłocznie wyjść zamąż za inteligentnych panów nawet bez stanowiska i majątku. Który z panów chce szybko i dobrze ożenić się niechaj całym zaufaniem zwróci się do największego biura matrymonjalnego „Przyszłość" w Warszawie, ul. Wspólna 58 m. 1 telefon 437 60 Pw 6 239 62.588

24 NAUKA

Do gimnazjum
wszystkich klas przygotowuję i umieszczam. Przyjmę 2 uczni na stancję, zapewniając opiekę i fachową pomoc. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 795

Angielskiego
udziela tanio egzaminowana nauczycielka. Oferty Kurjer zdw 37 911

Stenografji
listownie, szybko jak najdokładniej wyuczamy — gwarancja: Instytut Stenograficzny Warszawa, Krucza 26. Znającym stenografję polecamy miesięcznik „Stenograf" (stenogramy — tłumaczenia). Pw 6238-62.586

Szkoła tańca Antoszewskiego
przyjmuje zgłoszenia do kursów lekcyj prywatnych. Zielona 3. Pw 6255-44.90

Księgowości
stenografji, pisania maszyną udziela oddzielnie, razem. Kromczyńska, Ogrodowa 15. zdw 38 537

Księgowości
pisanie na maszynach. Nowy kurs 15 listopada. Zgłoszenia: Marszałka Focha 96, I., prawo. zdw 37 794

Poświęcenie
kursów malarskich odbyło się w niedzielę Zapisy codziennie Marszałka Focha teren Wystawy Pawilon na prawo główne wejście. zdw 37 916

Kto
przygotuje chłopca do 3 gimnazjalnej, najchętniej Łazarza lub Górczyna. Oferty Kurjer zdw 38 366

Student
potrzebny do chłopca I. gimnazjum za obiady. Michałak Małeckiego 10, podwórze. zdw 38 337

Na obchód powstania listopadowego
Materjał na obchody Czerwińska: Noc 29 listopada 1.20; Krzemicka: Powstanie listopadowe 4 Jak urządzić obchód listopadowy 1.50; Ojerzyńska: Powstanie listopadowe 3; W stuletnią rocznicę. Materjał do obchodu w szkole pogadanki, wiersze, pieśni utwory sceniczne 2.50 Pawłowski: Setna rocznica z ilustr 4.80 wysyła Księgarnia J. Leitgeber i S-ka, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 18. zdw 38 333

Do matury
przygotowuje magister filozofji. Zgłoszenia Kurjer zdw 38 561

Angielka
rodowita udziela lekcyj we wszystkich przedmiotach. Wały Zygmunta Augusta 15, u p. Rogalińskiej-Daum. zdw 38 325

Bilans
księgowość załatwiam, lekcji udzielam. Zamierzane zaprowadzenie księgowania należy wcześnie przysposobić. Kurjer zdw 38 525

Leçons conversation française
Radwan - Gutsche, cena zniżona Ogrodowa 10 parter. zdp 38 359

Akademja Tańców
prof. Wituszkowskich. Zgłoszenia: Ratajczaka Dom Rzemieślniczy. Pw 6528 46.10

25 MUZYKA

Skrzypaczki
poszukuje pianistka zaraz. Zgł. Kurjer zdw 38 488

26 ROZRYWKA

Kino Aurora
św. Marcin 13 Od 10—16. 11. b. r. William Desmund p. t. Czarny Jeździec. zdw 38 540

Kino „Corso"
Policmajster Tagiejew
dramat w 12 aktach. zdw 38 541

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Bona - niania
posiadająca długoletnie najlepsze świadectwa poszukuje posady do dzieci do lat 5 zaraz lub później wymagania skromne Oferty Kurjer zdw 37 976

Polsko niemiecka
stenotypistka znająca wszelkie prace biurowe, poszukuje jakiegokolwiekbądź zajęcia wieczorami. Łaskawe zgłoszenia zdw 37 450

4 — 5 000
kaucji złoży były urzędnik gosp. za otrzymanie posady magazyniera lub t. p. Posadę mogę objąć z dniem 1. 1. 31. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 37 768

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Pod dachami Paryża".
Aurora: „Czarny Jeździec".
Colosseum: „W szponach Azjatów".
Corso: „Policmajster Tagiejew".
Casino: „Modelka z Montparnasse".
Edison: Królewska faworyta
Haria: „Garibaldi" (Płomienna Kawalkada").
Kapitol: „Grunt się nie przejmować".
Metropolis: „Tajemnica pokoju nr. 13."
Orzeł: „W szponach chińskich rozbójników".
Odeon: „Tajemnica życia" — (Miłość w przyrodzie).
Renaissance: „Śmiertelny skok".
Słońce: „Śpiewający Błazen".
Stylowe — Teatr Rewja: „Serce Poznania".
Wilsona: „Uśmiech losu".

Bufetowa
sumienna poszukuje posady. — Oferty Kurjer zdw 38 011

Cukiernik
rutynowany, mogący pracować w każdym dziale szuka posady od 15 11 Miejscowość i warunki obojętne. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 848

Młynarz
żonaty lat 27, dobre świadectwa i referencje poszukuje samodzielnej posady z kaucją 500 zł Oferty Kurjer zdw 37 695

Posady
inkasenta lub magazyniera poszukuje za kaucją Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 37 678

Hafciarka
z białym, kolorowym haftem i znaczeniem bielizny przyjmie posadę w dom na wyznaczony okres pracy. Oferty Kurjer zdw 37 716

Były
kupiec poszukuje jakiejkolwiekbądź posady, może złożyć kaucję. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 999

Szczotki
do szorowania
do zamiatania
do froterowania
do dywanów
do ubrań
do mebli
do rąk
do garnków
do butelek
do klozetów
Pióra do kurzu i t. d.
poleca w wielkim wyborze
W. Janaszek
Poznań, ul. Jezuicka 1.
Pw 6 8 -44 2

Panienka
szuka posady do dzieci w lepszym domu. Oferty Kurjer zdw 38 363

Szukam
dla znajomej, inteligentnej, muzykalnej, z dobrej rodziny wieku 45, z większem mieszkaniem męża. Panowie poważni w odpowiednim wieku i stanowisku — zechcą się złosić do Kurjera zdw 38 361

Dziewczyna
znająca krawieczczyznę, domowe gospodarstwo poszukuje posady 15. 11. Oferty Kurjer zdw 38 344

Starsza
dziewczyna do wszystkiego z gotowaniem poszukuje posady od 15. Oferty Kurjer zdw 38 306

Pokojowa
z szyciem poszukuje posady. — miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 38 392

Dziewczyna
z gotowaniem szuka posady najchętniej u samotnej osoby. Oferty Kurjer zdw 38 391

Posługaczka
szuka posługi. Oferty do Kurjera zdw 38 385

Mag.
farm. z roczną praktyką poszukuje posady w Poznaniu lub na prowincji. Łaskawe zgłoszenia pod zdw 38 381

Leśniczy
biegły w swym zawodzie, 14 letnią praktyką, z dobremi świadectwami poszukuje posady. — Oferty Kurjer zdw 38 376

Dziewczyna
uczciwa, czysta, ma zamiłowanie do pracy, umie szyć, poszukuje zajęcia służącej Oferty Kurjer zdw 38 374

Panna
z szyciem poszukuje posady do dzieci lub jako pokojowa od 15. 11 Oferty do Kurjera zdw 38 372

Prośba
Osoba w krytycznem położeniu przyjmie bieliznę do prania i prasowania tanio, wykonanie pierwszorzędne Łaskawe oferty do Krujera zdw 38 416

Panienka
z ukończoną szkołą handlową, poszukuje posady. Zgłoszenia Zborowska, Fabryczna 13. zdw 37 995

Dyrektryza
krojczyni, z długoletnią praktyką w pierwszorzędnych salonach wykonuje płaszcze, kostjumy, suknie balowe, wieczorowe według najnowszych modeli, szuka posady samodzielnej. Zgłoszenia Kurjer zdw 38 067

Ekspedjentka
z branży obuwia i bławatów 7 lat praktyki, poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 38 103

Absolwent
P. S. Nauczycielskiego poszukuje posady nauczyciela domowego Oferty Kurjer zdw 37 903

Książkowa
początkująca stenotypistka maszynistka poszukuje posady ewentualnie w majątku. Oferty Kurjer zdw 37 862

Ekspedjent
z branży bławatów i artykułów męskich i damskich z 5-cio letnią praktyką poszukuje posady. — Oferty do Kurjera dw2051

Kowal - maszynista
kawaler obeznany dobrze swym zawodzie poszukuje posady najchętniej w majątku zaraz lub później Łaskawe oferty do Kurjera zdw 37 945

Magisterka farmacji
szuka praktyki. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 080

Książkowa kasjerka
pisząca biegle na maszynie, z 5 letnią praktyką w większym majątku, poszukuje posady od 15. bm. lub później. — Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 38 192

Technik dentysta
szuka posady zaraz lub później Zgłoszenia Kurjer nw 4 928

Pomocnik
gastronomiczny, wykwalifikowany, kawaler inteligentny trzeźwy Wielkopolanin, szuka stałej posady na prowincji. Oferty Kurjer zdw 37 246

Praczka
akuratna szuka prania. Oferty do Kurjera zdw 38 415

Posługi
poszukuje uczciwa i sumienna dziewczyna. Oferty Kurjer zdw 38 418

Kucharka
z wykwintnem gotowaniem szuka posady jako przychodnia. Oferty Kurjer zdw 38 482

Praczka
nawskroś uczciwa szuka prania. Bardzo ładnie pierze. Oferty Kurjer zdw 38 481

Szofer - sanitarjusz
lat 22, kawaler, trzeźwy z dobremi świadectwami i dobrem poleceniem poszukuje posady u lekarza lub na majątku na samochód osobowy. zdw 38 495

Dziewczyna
do wszystkiego szuka posady, ewentualnie do dzieci. Oferty Kurjer zdw 38 476

Praczka
czysta szuka prania i sprzątania. Oferty Kurjer zdw 38 471

Dziewczyna
sumienna szuka posługi zaraz. Oferty Kurjer zdw 38 472

Szofer
mechanik, z kilkuletnią praktyką poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia proszę do Kurjera zdw 38 478

Dla
młodej, uczciwej dziewczyny poszukuję posługi. Oferty Kurjer zdw 38 463

Emerytowany
urzędnik z dobremi świadectwami i kaucją poszukuje posady szofera w instytucjach państwowych samorządowych lub prywatnych. Oferty Kurjer zdw 37 702

Plac budowlany
obszaru 1 500 m², w bliskości Rynku Wildeckiego sprzedam. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zw 26 405

Uczciwa
służąca w średnim wieku z dobrem gotowaniem poszukuje od 15. 11. posady tylko stałej do lepszych państwa lub do księdza za mniejszem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer zdw 38 469

Gospodyni-kuchmistrzyni
uczciwa, z bardzo dobremi świadectwami, bywająca większych domach szuka posady samodzielnej od 15 listopada lub 1 grudnia: może zastąpić kucharza. Oferty Kurjer zdw 38 468

Praczka
czysta rzetelna szuka prania. Oferty Kurjer zdw 38 470

Prania
lub posługi poszukuję. Oferty Kurjer zdw 38 466

Praczka
poszukuje prania. Kokotkiewicz, Półwiejska 30. zdw 38 450

Książkowa - bilansistka
z dziewięcioletnią praktyką w Spółdzielni kredytowej na niewypowiedzonem stanowisku. — zmieni posadę. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdpw 38 341

Kowal - ślusarz
z obsługą lokomobili po wojskowości, szuka zajęcia Zgłoszenia Kurjer zdpw 38 413

Kucharka
poszukuje stałej posady zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 38 501

Szofer ogrodnik
bartnik, Poznańczyk, kawaler, lat 25, poszukuje posady od 1. 12. lub 1. 1. 31. Może powołać się na swych chlebodawców i posiada pierwszorzędne świadectwa z kilkoletnią praktyką. Oferty Kurjer rw 12 228

Dziewczyna
uczciwa z samodzielnem gotowaniem do wszystkiego szuka posady od 15. 11. Oferty Kurjer zdw 38 507

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem, świadectwami szuka posady od 15. Oferty Kurjer zdw 38 513

Zdolna
maszynistka biuralistka poszukuje posady najchętniej zaraz. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 38 502

Ekspedjentka
z kaucją szuka posady do cukierni piekarni, kolonjalki. Oferty Kurjer zdw 38 504

Zarządczyni
domu albo gospodyni z dłuższą praktyką poszukuje posady od 15. 11. Oferty Kurjer zdw 38 492

Pierwszorzędne
ekspedjentki restauracyjne i cukiernicze poszukują posady od zaraz lub 15 listopada. Oferty Kurjer zdw 38 491

Dziewczyna
z gotowaniem od 15 listopada poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 38 494

Kucharka
do prywatn. lub na majątek szuka posady od 15 listopada. Oferty Kurjer zdw 38 493

Uczciwa
dziewczyna przyjmie posadę z gotowaniem do wszystkiego od zaraz lub później. Oferty Kurjer zdw 38 498

Praczka
dobrze polecona szuka prania. Oferty Kurjer zdw 38 441

Gosposia
zna dobrą kuchnię uczciwa i czysta przyjmie posadę. Oferty Kurjer zdw 38 443

Praczka
wiejska szuka prania. Oferty Kurjer zdw 38 437

Uczciwa
dziewczyna z gotowaniem poszukuje posady od 15 11. Oferty Kurjer zdw 38 430

Służąca
samodzielna z dobrem gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 37 977

Inteligentna
19 letnia o dobrej prezencji, — przyjmie posadę do pomocy lekarza, biurowa lub t. p. Oferty Kurjer zdw 38 369

Szofer - mechanik
poszukuje posady, wykonuje wszelkie reparacje, mówi polskim niemieckim, francuskim językiem Oferty Kurjer zdw 38 368

Posługi
poszukuję. Oferty Kurjer zdw 38 460

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego z dobrem gotowaniem od 15-go. Oferty Kurjer zdw 38 568

Służąca
starsza, uczciwa, sumienna pracowita z gotowaniem z dobremi poleceniami poszukuje od 15. bm. posady. Oferty Kurjer zdw 38 576

Młodzieniec
bezwzględnie sumienny, pilny, który ma ukończoną szkołę handlową poszukuje posady biurowej chociażby za małem wynagrodzeniem. Łaskawe oferty proszę skierować do Kurjera Poznańskiego zdw 38 530

Dentystyczny technik
z czteroletnią praktyką, ukończoną u lekarza-dent. — pracujący samodzielnie w technice i częściowo w operatywie poszukuje posady, możliwie stałej, od zaraz wzgl. później. Oferty Kurjer zdw 38 235

Szukam
posady do wszystkiego z praniem i gotowaniem. Oferty Kurjer zdw 38 569

1.000 zł
kaucji złożę za posadę ekspedjenta z branży bławatów konfekcji damskiej i męskiej. Oferty Kurjer dw 2049

Posługaczka
szuka posługi z praniem lub bez Oferty Kurjer zdw 38 517

Panienka
inteligentna pisząca na maszynie poszukuje posady jako początkująca u adwokata. Zgłoszenia Kurjer zdw 38 596

Mistrz
piekarski znający piernikarstwo i cukiernictwo poszukuje pracy Zgłoszenia Kurjer zdw 38 605

28 WOLNE MIEJSCA

Baczność!
Nowość! Panie, Panowie mogą zarobić 40—60 zł dziennie przy sprzedaży zegarów oszczędnościowych na spłaty. Oferty z fotografjami Zachodni Bank Spółdzielczy. Lwów, Sykstuska 12. npw 4 615

Potrzebne
zaraz tancerki do baletu, młode, średniego wzrostu. Zgłoszenia: Matejki 4, I. piętro 6—8.30 prócz niedziel. Kamińska zdw 37 805

Potrzebny
zaraz laborant albo laborantka do pracowni klinicznej Zgłoszenia w Uniwersyteckiej Klinice chorób nerwowych przy ul Północnej nr. 10 między 3—5 po południu zdw 37 856

Młodsza
posługaczka na cały dzień. Aleje Marcinkowskiego 18. Niewiecka. zdw 38 514

Jeszcze
czterech wymownych panów do lekkiej akwizycji potrzebna. Śniadeckich 30/2. 4—7. zdw 38 555

Inkasent
z prima poleceniami i kaucją od 500 do 1000 zł. do poważnego przedsiębiorstwa potrzebny. Zgłoszenia Kurjer zdw 38 440

Dziewczyna
niania prosi o posadę od 15. najchętniej do małego dziecka, lub jako pokojowa. Oferty Kurjer zdw 38 421

Służąca
z gotowaniem uczciwa czysta, któraby również zajęła się choćwem drobiu, potrzebna zaraz ewentl. 15. 11. na wieś Zgłoszenia piśmienne do Kurjera Poznańskiego zdw 38 349

Służąca
z gotowaniem do wszystkiego potrzebna. Matejki 39 Dobrzyńska. zdw 38 125

Który
inteligentny pan chciałby udzielić Niemce lekcyj polskiego? — Otrzyma całkowite dobre utrzymanie i 25 zł miesięcznie Czas nauki 4—5 mies (wieś na Pomorzu). Oferty z fotografją która się zwróci, proszę nadesłać do Kurjera zdw 38 335

Nauczyciel wychowawca
oficer rezerwy zakres szkoły ludowej potrzebny. Zgłoszenia sekretarjat Związku Oficerów Rezerwy, 27 Grudnia 19, podwórze I zdw 38 324

Dziewczyna
z gotowaniem szuka posady do wszelkich prac domowych. Oferty Kurjer zdw 38 417

Książkowa-ekspedjentka
z branży żelaza potrzebna. Zgłoszenia „Postęp" Wrocławska 35. zdw 38 496

Służąca
z gotowaniem potrzebna zaraz. Telefon 6624. zdw 38 563

Biuralista - buchalter
piszący na maszynie, młody, potrzebny zaraz. Szczegółowe oferty z odbytej praktyki i odpisami świadectw składać Kurjer Poznański zdw 38 575

Inkasent
z kaucją 1.000 zł. potrzebny. Oferty do Kurjera zdw 38 562

Cukiernik
młodszy, znający piernikarstwo potrzebny podanem pretensji przy wolnem utrzymaniu. Ksawery Dobierski, Miłosław. zdw 38 573

Poszukuję
początkującej biuralistki, posiadającej odpowiednie wykształcenie oraz biegłej w językach obcych. Zgłosz. Kurjer zdw 38 572

Ekspedjentka
do obsługi gości w cukierni z gwarancją gotówkową 500 złotych zaraz potrzebna. Oferty Kurjer zdw 38 531

Obuwniczego
czeladnika przyjmę. Półwiejska 16. zd w38 539

Fryzjerka
dzielna potrzebna. Marszałka Focha 96. zdw 38 547

Uczennica
możliwie z ukończoną szkołą handlową zaraz potrzebna. W. Stefański, Poznań, St. Rynek 54. Artykuły podróżne, galanterja skórzana. zdw 38 545

Dziewczyna
do dziecka potrzebna. Łąkowa 9, II lewo. zdw 38 460

Dziewczyna
uczciwa do wszystkiego 15. św. Czesława 14 III lewo zdw 38 515

Uczennica
potrzebna Zgłoszenia Fabryka Trykotów Wrocławska 14 zdw 38 527

Dziewczyna
przychodnia potrzebna Dobry, Wrocławska 14 zdw 38 526

Samodzielną służącą
do wszystkiego, uczciwą, czystą z dobrą kuchnią do dwojga osób przyjmę zaraz lub od 15 bm. Zgłoszenia wtorek 11 bm Adres wskaże Kurjer zdw 38 524

Fryzjera
damskiego wzgl dzielnej starszej fryzjerki poszukuje „Salon de Coiffure", ul 27 Grudnia 4. zdw 38 580

Młoda
panienka do obsługi i prac domowych potrzebna zaraz Cukiernia, Górna Wilda 31. zdw 38 581

Dziewczyna
potrzebna zaraz „Cristal" Gwarna 20. zdw 38 604

Pomocnik
fryzjerski może się zgłosić od 15. 11. 30. St. Galas, fryzjer we Wrześni, telefon 140. nw 5132

Aptekarską
siłę techniczną żeńską biegłą w taksowaniu korespondencji i pis. rachunków, z kilkuletnią praktyką i dobremi referencjami przyjmę zaraz. Zielona Apteka Wejhorowo dw 2062

5 Panów, 2 Panie
poszukuje Sp. Akc. od zaraz do rozpowszechniania artykułu religijnego, poleconego przez władze kościelne. Zarobek wysoki. Przy wykazanych zdolnościach ewentl. stałe pobory. Wprowadzenie do klienteli nastąpi. Zgłoszenie do dowodami przyjmuje inspektor Monka, wtorek i środę od 10—12 i 3—5 przy Pocztowej 31 a wysoki parter. Pw 6644-46.2

Podróżujących
poszukuje celem sprzedania za gotówkę bielizny haftowanej po cenie konkurencyjnej płace 15 proc. prowizji. Reflektanci mogą się zgłosić piśmiennie pod adres M. Gross, Oświecim, Mały Rynek 16. dw 2064

Futra
spody pod futra i skóry wszelkiego rodzaju poleca w wielkim wyborze i po niskich cenach
JÓZEF DAWID, Poznań,
ul. Nowa 11 i ul. Wrocławska 30.
Firma chrześcijańska.
Pw 4 884/9-37,44/6

Humor zagraniczny

— Co? 1000 złotych mam wyrzucić na brylantowy pierścionek?
— Ale pomyśl tylko, ile zaoszczędzisz na rękawiczkach, których nie będę nosiła!
(Humorist, Londyn). S. F.

Przedpłata na listopad 1930, za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska" i „Nowiny Sportowe" w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł. 4.50 z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.94, kwartalnie zł 14.80, pod opaską w Polsce zł 9.00, pod opaską w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 30 gr. na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr. na stronie czwartej 120 gr. na stronie drugiej 150 gr. przed wiadomościami potocznemi 240 gr od 1-łamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30 w nagłych wypadkach do godz 22 u stróża do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąt do godz. 9 przedpołudn. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 30 gr. każde dalsze słowo 20 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia powstałe wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materjał poświęcony danej uroczystości.

Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 4072, 2305, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.